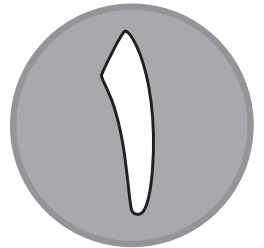

صبح جمعه

۱۴۰۴/۵/۳۱

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۳۱ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۵	۶۱	۶۵	۵
۸	اختیاری	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۶۶	۷۰	۵
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمد پردل نظامی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، امیر زراندوز، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، کورش شاه‌منصوریان، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	زینب آذری، رانیا امیری، ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه رضائیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادپرین، ولی برجی، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمدمهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سپیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

تابع
(توابع پلکانی و قدرمطلق)
صفحه‌های ۳۴ تا ۴۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- حاصل $A = -2\text{sign}(\sqrt{19} - 3) + \text{sign}(-2)$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) -۳ (۴) ۲

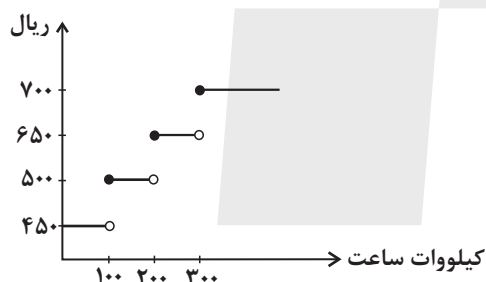
۲- حاصل عبارت $A = \frac{3[\sqrt{15} - 2] + [-0.01]}{[\sqrt{7}] - 2[\frac{15}{4}]}$ کدام است؟ ([]، نماد جزء صحیح است).

- (۱) $\frac{3}{5}$ (۲) $-\frac{1}{3}$ (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{1}{3}$

۳- اگر تابع $f(x) = \begin{cases} kx^2 - 3x^2 + k & , x > 0 \\ (m - k + 1)x + m & , x \leq 0 \end{cases}$ تابع پلکانی باشد، حاصل $f(2) + f(-2)$ کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۳

۴- به کمک نمودار زیر هزینه برق مصرفی به صورت پلکانی محاسبه می‌شود. هزینه برق مشترکی که ۲۷۰ کیلووات ساعت برق مصرف کرده چند ریال

است؟

(۱) ۱۳۰۵۰۰

(۲) ۱۳۵۰۰۰

(۳) ۱۴۵۰۰۰

(۴) ۱۴۰۵۰۰

۵- تابع $f(x) = 2|x - 1| + 3$ به صورت دو ضابطه‌ای کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & , x > 2 \\ -2x - 1 & , x \leq 2 \end{cases} \quad (۲)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & , x > 1 \\ -2x + 1 & , x \leq 1 \end{cases} \quad (۱)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 5 & , x > 1 \\ -2x - 1 & , x \leq 1 \end{cases} \quad (۴)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & , x > 1 \\ -2x + 5 & , x \leq 1 \end{cases} \quad (۳)$$

محل انجام محاسبات

۶- اگر $\text{sign}(x^2 + \sqrt{2}) + \text{sign}(3x^2 - 9x + 6) = 1$ باشد، مجموع مقادیر ممکن برای x کدام است؟

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۷- اگر $f(x) = \begin{cases} \text{sign}(-x) + \lfloor \frac{x^2}{3} \rfloor & , [x] \in \mathbb{Z} \\ x - 2|x| + [x+1] & , [x] \notin \mathbb{Z} \end{cases}$ حاصل $f(2) + 2f(\frac{-1}{2})$ چقدر است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

-۱ (۲)

۱ (۱)

۲ (۴)

صفر (۳)

۸- اگر $f(x) = \frac{(-1)^{[x]} + [2x-2]}{[x-1] - 3[-x] - 2}$ باشد، مقدار $f(\sqrt{7})$ کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

$\frac{3}{4}$ (۲)

$\frac{1}{4}$ (۱)

$\frac{1}{2}$ (۴)

$\frac{3}{8}$ (۳)

۹- مساحت بین نمودار تابع $f(x) = [x] - 1$ در فاصله $-2 \leq x < 1$ با محور x ها کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

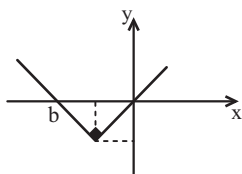
۶ (۲)

۵ (۱)

۳ (۴)

۴ (۳)

۱۰- نمودار تابع $f(x) = |x - a| - 4$ به شکل زیر است. مقدار $f(2a + b)$ کدام است؟

-۲ (۱)

۱۲ (۲)

۴ (۳)

۸ (۴)

محل انجام محاسبات

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- تمام حروف «BAACAFGA» را به چند طریق می‌توان بدون توجه به مفهوم کنار هم قرار داد که حروف A یک در میان باشند؟

(۲) ۲۴

(۱) ۱۲

(۴) ۶۸

(۳) ۴۸

۱۲- اگر $(n-8)! = 24$ باشد، مقدار $P(n, 4)$ چند برابر $P(n, 3)$ است؟

(۲) ۱۲

(۱) ۹

(۴) ۱۰

(۳) ۸

۱۳- سه سکه پرتاب می‌کنیم، اگر همه سکه‌ها مثل هم ظاهر شوند ۲ تاس می‌ریزیم و در غیر این صورت ۳ سکه دیگر پرتاب می‌کنیم. فضای نمونه این

آزمایش چند برآمد دارد؟

(۲) ۱۲۰

(۱) ۸۰

(۴) ۱۵۰

(۳) ۷۲

۱۴- چقدر احتمال دارد در یک تیم ۳ نفره همه در ماه خرداد متولد شده باشند؟

(۲) $(\frac{1}{12})^3$

(۱) $(\frac{3}{12})^3$

(۴) $\frac{12 \times 11 \times 10}{(12)^3}$

(۳) $\frac{3}{(12)^3}$

۱۵- اگر پیشامد A' متمم پیشامد A و $\frac{1}{2}P(A) = \frac{3}{4}P(A') - \frac{1}{4}$ باشد. احتمال آنکه پیشامد A رخ ندهد، کدام است؟

(۲) $\frac{17}{26}$

(۱) $\frac{16}{26}$

(۴) $\frac{21}{26}$

(۳) $\frac{20}{26}$

محل انجام محاسبات

۱۶- نهایی در یک فروشگاه ورزشی تعدادی پیراهن ورزشی شامل ۵ پیراهن قرمز، ۳ پیراهن آبی، و ۲ پیراهن زرد در یک رخت آویز قرار دارد. شخصی

سه پیراهن به تصادف برمی‌دارد، احتمال آنکه حداکثر ۲ پیراهن قرمز باشد، چقدر است؟

$$(1) \frac{11}{12} \quad (2) \frac{1}{12}$$

$$(3) \frac{5}{12} \quad (4) \frac{7}{12}$$

۱۷- نهایی احتمال رخ دادن پیشامد A از احتمال رخ ندادن آن به اندازه $\frac{25}{100}$ بیشتر است. احتمال وقوع پیشامد A کدام است؟

$$(1) \frac{5}{8} \quad (2) \frac{3}{4}$$

$$(3) \frac{5}{9} \quad (4) \frac{4}{9}$$

۱۸- در پرتاب همزمان سه تاس، احتمال آن که مجموع سه عدد رو شده بیشتر از ۴ باشد، کدام است؟

$$(1) \frac{53}{54} \quad (2) \frac{1}{54}$$

$$(3) \frac{1}{72} \quad (4) \frac{71}{72}$$

۱۹- اگر $P(A-B) = \frac{5}{10}$ و $P(B') = \frac{6}{10}$ باشد، $P(A \cup B)$ کدام است؟

$$(1) \frac{1}{10} \quad (2) \frac{9}{10}$$

$$(3) \frac{3}{10} \quad (4) \frac{7}{10}$$

۲۰- در یک خانواده سه فرزندی، اگر A پیشامد حداقل یک دختر دارند و B پیشامد حداقل ۲ پسر دارند، باشد، پیشامد $A - B$ چند زیرمجموعه دارد؟

$$(1) 12 \quad (2) 13$$

$$(3) 14 \quad (4) 16$$

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تابع

(نمودار تابع خطی، نمودار تابع درجه ۲)
صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰

۲۱- اگر f یک تابع خطی و $\begin{cases} f(1)=2 \\ f(-2)=5 \end{cases}$ باشد، آن‌گاه $f(5)$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) ۲ (۳) -۲ (۴) +۱

۲۲- نمودار تابع خطی f از مبدأ مختصات می‌گذرد و $f(a+1)=2a+2$ است و $a \neq -1$ مقدار $f(3)$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۶ (۴) $\frac{5}{6}$

۲۳- اگر $4x+3a=24$ باشد، ماکسیمم مقدار $y=xa$ کدام است؟

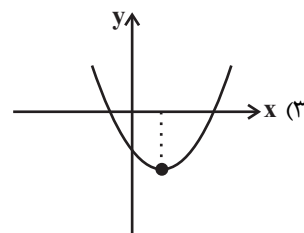
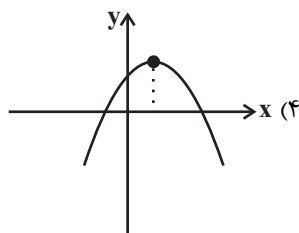
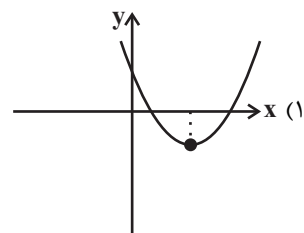
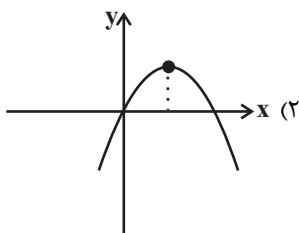
- (۱) ۴۸ (۲) ۱۲ (۳) ۶ (۴) ۲۴

۲۴- در یک شرکت تولیدی P قیمت هر واحد کالا و x تعداد واحد کالا است. معادله تقاضای آن به صورت $x=15-10P$ است. اگر تابع هزینه تولید x

کالا $C(x)=0.3x+2$ باشد. به‌ازای چند کالا شرکت به بیش‌ترین سود خود می‌رسد؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ۵

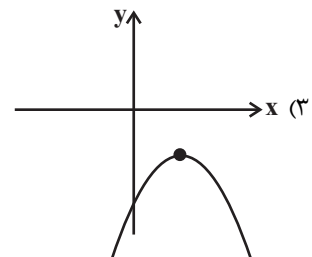
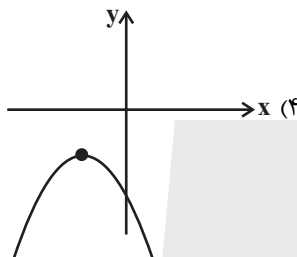
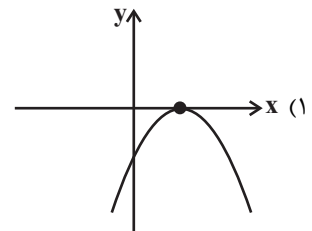
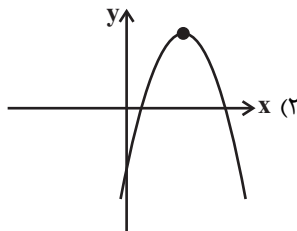
۲۵- نمودار سهمی $y=2(x-1)^2-1$ کدام است؟

محل انجام محاسبات

۲۶- اگر جدول مقادیر مختلف یک سهمی درجه ۲ با رأس به طول a به صورت زیر باشد، نمودار آن کدام می تواند باشد؟

x	۴	a	۶
y	-۲	۰	-۲

۲۷- سه نقطه متمایز $A(1, a)$ و $B(-3, 2a-1)$ و $C(a, -a+2)$ روی یک خط قرار دارند، مجموعه مقادیر a کدام است؟

(۴) $\{9\}$

(۳) $\{-1, 9\}$

(۲) $\{-9\}$

(۱) $\{1, -9\}$

۲۸- بیشترین مقدار تابع $f(x) = -3x^2 + 6x - 1$ کدام است؟

(۴) ۲

(۳) -۳

(۲) -۱

(۱) -۲

۲۹- اگر برد تابع خطی $f(x) = -\frac{1}{3}x - 1$ مجموعه $R_f = \{y \in \mathbb{R} \mid -2 \leq y \leq 3\}$ باشد، دامنه این تابع کدام است؟

(۲) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -2 \leq x \leq 3\}$

(۱) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -12 \leq x \leq 3\}$

(۴) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -8 \leq x \leq 7\}$

(۳) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -3 \leq x \leq 12\}$

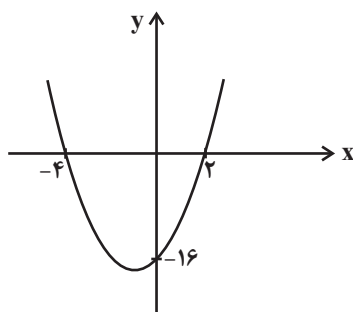
۳۰- سهمی زیر، تابع $f(x) = 3x - 6$ را در دو نقطه قطع می کند. مجموع طول نقاط برخورد سهمی و $f(x)$ کدام است؟

(۱) ۲

(۲) -۱

(۳) $-\frac{1}{2}$

(۴) $-\frac{1}{4}$

محل انجام محاسبات

فصل سوم
(درس های ۷ تا ۹)
صفحه های ۵۷ تا ۷۶

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک شناسی نادرست است؟

- (۱) در قرن دهم، همزمان با رشد ادبیات در هند، اصفهان نیز که پایتخت و محل اجتماع شعرا و فضلا بود، از دیدگاه ادبی توسعه یافت. جز اصفهان، مناطق دیگر ایران هم رشد و توسعه و شور و جنبشی یافت.
- (۲) ضرب المثل ها و الفاظ محاوره که زبان غزل قرن یازدهم را به افق خیال عامه نزدیک کرده، سخن کلیم کاشانی را برجسته ساخته است. وی با به کار بردن مضمون های ابداعی فراوان «خلاق المعانی ثانی» لقب گرفت.
- (۳) در قرن یازدهم، عدم وابستگی شعر به دربار در نتیجه این امر پیش آمد که گروه های بیشتری مدعی شعر و شاعری شدند. ضمناً شاعران مدیحه سرا راهی دیار هند شدند.
- (۴) تلاش برخی شاهان صفوی جهت حفظ مقام شیخی و رهبری طریقت یکی از عواملی بود که آنها را ناگزیر می کرد به طور کلی شعر و شاعری، معماری و دیگر هنرها را مورد توجه قرار دهند.

۳۲- موارد کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن دهم نادرست است؟

- الف) در این دوره شعر لطیف و فصیح بابا فغانی به طور طبیعی، به شیوه سعدی و حافظ در جریان بود.
- ب) به نظر شاعران این دوره، سبک عراقی با ادامه پایبندی به سنن ادبی، نابود می شد.
- پ) در این دوره فرهنگ ایرانی همچنان از فرهنگ هند تأثیر می پذیرفت.
- ت) از مفاخر ادبی این دوره می توان به بهزاد (در دوره شاه عباس) اشاره کرد.
- ث) بعد از ظهور شاعران بزرگ سبک عراقی، در این دوره به دلیل تسلط درازمدت مغولان و تیموریان، جایی برای رشد زبان و ادبیات فارسی باقی نماند.

(۴) ث، الف

(۳) ت، پ

(۲) ب، ث

(۱) الف، ت

۳۳- در چند بیت، هر دو نوع استعاره (مکنیه و مصرّحه) مشهود است؟

الف) می خواست گل که دم زند از رنگ و بوی دوست	از غیرت صبا نفسش در دهان گرفت
ب) زین گلستان که به رنگینی آن مغروری	مشت خاکی به تو ای باد سحر خواهد ماند
ج) ریشه آزادی در خاک این گلشن کجاست	سرو هم چون گردن قمری ست این جا غل به کف
د) یک صبحدم به طرف گلستان گذشته ای	شبم هنوز بر رخ گل آب می زند!

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۳۴- کدام بیت فاقد استعاره و دارای بیشترین تشبیه است؟

(۱) دل من تاب سر زلف تو دارد آری	کس به جز گوی تحمل نکند چوگان را
(۲) بس که سیلاب سرشکم آمد از جوش غمش	قصر بنیاد دلم را سخت ویران کرد و رفت
(۳) به سرو و ماه از آن عاشق است «قائنی»	که ماه سروقد و سرو ماه‌سیمیایی
(۴) دلم از گنج رخسارش تماشا آرزو دارد	ولی می‌ترسم از یاد خیال زلف چون مارش

۳۵- کدام یک از ابیات زیر هر دو آرایه استعاره و تشبیه را دارند؟

(الف) یاد باد آن که سر کوی توام منزل بود	دیده را روشنی از خاکِ درت حاصل بود
(ب) در چنین موسم خرم ز درم باز آمد	از پی تهنیت آن سروقد لاله‌عذار
(ج) راست چون سوسن و گل از اثر صحبت پاک	بر زبان بود مرا آن چه تو را در دل بود
(د) دیدی آن قهقهه کبکِ خرامان حافظ	که ز سرپنجه شاهین قضا غافل بود

(۱) الف، د (۲) ب، ج (۳) ج، د (۴) ب، د

۳۶- در چند بیت هر دو نوع استعاره مشهود است؟

(الف) چرخ مینا شکند شیشه عمر تو به سنگ	گر ز مینا گل رنگ به ساغر نکنی
(ب) تو بدین لعل گهربار که داری حیف است	که ثنای کف بخشنده داور نکنی
(ج) غنچه لب باز کن، برگ سخن ساز کن	ای لب و دندان تو لؤلؤ و مرجان من
(د) آفتاب فلکت سجده «فروغی» نکند	تا شبی سجده آن ماه منور نکنی

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۷- کدام ابیات دارای استعاره آشکار هستند؟

الف) لعل شکر بار او شبی که بیوسم	از دهنم صبح طعم نیشکر آید
ب) مادر دوران عقیم شد که پس از تو	زشت بود گرچه آفتاب بزیاید
ج) بنفشه دیدم و نرگس مقام کرده و باغ	بدین دو گشته ز خوبی چو صد هزار نگار
د) تا توان گفتن همی با خسرو سیارگان	کای ز کیوان پاسبان وز ماه دربان یافته
- (۱) الف، ب (۲) ب، ج (۳) ج، د (۴) الف، د

۳۸- کدام بیت، فاقد استعاره و دارای تشبیه است؟

(۱) خسروان در آرزوی شکرش فرهادوار	جان شیرین را فدای جان شیرین کرده‌اند
(۲) بُر طناب هوس پیش از آن که ایامت	چهار میخ کند زیر خیمه خضرا
(۳) گر ز پیش خود برانی چون سگ از مسجد مرا	سر ز حکمت بردارم چون مرید از گفت پیر
(۴) بستان عارضش که تماشاگه دل است	پُر نرگس و بنفشه و گلنار بنگرید

۳۹- کدام بیت فاقد «استعاره مکنیه» است؟

(۱) برق سبک عنانی و کوه گران رکاب	در هیچ جا نه و همه جا آرمیده‌ای
(۲) چند ای گل جلوه در کار تماشایی کنی؟	بینوایان قفس را هم به برگی یاد کن
(۳) گل چه باشد پیش روی لاله‌رنگش کز شفق	خون خود را می‌خورد خورشید عالم‌تاب از او
(۴) با تهی‌چشمان چه سازد نعمت روی زمین؟	سیری از خرمن نباشد دیده غربال را

۴۰- بیت «من ندانستم از اوّل که تو بی مهر و وفایی/ عهد ناپستن از آن به که ببندی و نپایی» با کدام گزینه تضاد مفهومی ندارد؟

(۱) صائب نبسته است کسی پای سیر من	زندان شده است بند گران وفا مرا
(۲) کوچه‌گرد آستین چون اشک حسرت نیستیم	همچو مژگان بر در یک خانه پا افشوده‌ایم
(۳) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را	خبر از سرزنش خار جفا نیست تو را
(۴) چین شکست نیست بر ابروی عهد من	معموره وفا دل ویرانه من است

تاریخ ادبیات قرن های دوازدهم و سیزدهم
پایه های آوایی ناهمسان
صفحه های ۱۰ تا ۲۸

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- **نهایی** پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب خالق کدام آثارند؟

«مجله نوبهار - خداوندنامه - داستان باستان - روزنامه سروش»

(۱) قرن بیستم - گنجینه نشاط - شمس الدین و قمر - لغتنامه

(۲) تاریخ تطور نظم فارسی - گلشن صبا - شمس و طغرا - روزنامه نسیم شمال

(۳) مجله دانشکده - گلشن صبا - شمس الدین و قمر - چرند و پرند

(۴) سه تابلوی مریم - گنجینه نشاط - شمس و طغرا - لغتنامه

۴۲- وزن چه تعداد از مصراع های زیر از چهار پایه کاملاً همسان تشکیل شده است؟

(الف) پای در گل ماندگان را قوت رفتار نیست

(د) ما قدم از سر کنیم در طلب دوستان

(ب) چنین که دست خیالت گرفت دامن من

(ه) ز ابروی زنگارین کمان گر پرده برداری عیان

(ج) عیش است بر کنار سمن زار خواب صبح

(و) ز بس در پرده افسانه با او حال خود گفتم

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۴۳- وزن کدام بیت را می توان به دو صورت همسان و ناهمسان برش هجایی داد؟

(۱) گفتیم که عقل از همه کاری به درآید

بیچاره فروماند چو عشقش به سر افتاد

(۲) یا چشم نمی بیند یا راه نمی داند

هر کاه به وجود خود دارد ز تو پروایی

(۳) در حلقه کارزار جان دادن

بهتر که گریختن به نامردی

(۴) جز دل که گیرد جای من جز من که گیرد جای دل

گر دل بمیرد وای من گر من بمیرم وای دل

۴۴- **نهایی** وزن بیت زیر کدام است؟

«خلوت دل نیست جای صحبت اغیار»

دیو چو بیرون رود فرشته درآید»

(۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(۲) مقتعلن فاعلات مقتعلن فع

(۳) مقتعلن مقتعلن مقتعلن مقتعلن

(۴) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۴۵- وزن همه ابیات ناهمسان است؛ به جز ...

(۱) خواجه که خاک پای گدایان کوی تست

شاهی کند گرش تو بگویی گدای ماست

(۲) در دل عشاق فخر و ملک دو عالم

ننگ بود عار همچنانک تو دیدی

(۳) دلم ز پاس نفس تار می شود چه کنم

وگر نفس کشم افگار می شود چه کنم

(۴) رسید هر که درین خاکدان به گنج قناعت

چو مور زیر زمین برد عیش روی زمین را

۴۶- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) سعدیا گر بکند سیل فنا خانه عمر
- (۲) فراق یار که پیش تو کاه برگی نیست
- (۳) دلم جز مهر مه‌رویان طریقی بر نمی‌گیرد
- (۴) عمری ست تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم

دل قوی دار که بنیاد بقا محکم از اوست (فعلاتن فعلاتن فعلن)

بیا و بر دل من بین که کوه الوند است (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن)

ز هر دم می‌دهم پندش ولیکن در نمی‌گیرد (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

دست شفاعت هر زمان بر نیک‌نامی می‌زنم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

۴۷- کدام بیت بر وزن «مستفعل فاعلات مستفعل» سروده شده است؟

- (۱) عمری بگذشت به مستوری
- (۲) زان تلخ می‌ای گزین که گرداند
- (۳) من پار دلی داشتم به سامان
- (۴) گفتم تو مرا مرثیت کنی

امروزه به عشق تو مشهورم

نی‌روش روان تلخ را شـیرین

امسال دگرگون شد و دگرسان

خویشان مرا تعزیت کنی

۴۸- وزن مصراع زیر با وزن کدام مصراع تفاوت دارد؟

«خضم آن حریف نیست که دل کین کشد ازو»

(۱) گوید نرم نرم همی کاین نه جای توست

(۳) لیکن مرا به گرسنگی صبر خوشتر است

(۲) دیدیم و دیدنش ز خودی بی‌خودی نداد

(۴) گر جانت بر هلاک نه مفتون است

۴۹- **نهایی** مفاهیم «جنگ‌ستیزی، سوگ، ارزش علم‌آموزی» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) در ماتم تو خورشید در مرثیه با ناهید

ب) سر بی‌مغز ساز جنگ کند

ج) نیم‌خورد سگان صید سگال

د) نه دانش باشد آن کس را نه فرهنگ

ه) تویی که ستمکاران بستند بر این ایوان

و) ای خوشا پهنه مصاف و نبرد

کز خون شهیدان بید هم‌رنگ طبر خون شد

عاقل اندر غزا درنگ کند

جز به تعلیم علم نیست حلال

که وقت آشتی پیش آورد جنگ

بر چشم انوشروان در قلب فریدون شد

که در آنجا شود شناخته مرد

(۴) و، ه د

(۳) د، الف، ج

(۲) ب، ه د

(۱) ب، الف، ج

۵۰- مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند»

(۱) به هوای مهر رویش همه مهرها بریدم

(۲) به پای خویشان آیند عاشقان به کمدت

(۳) مرغ دل ما را روش کاغذ و باد است

(۴) چون چنین است پی کار دگر باشم به

از گوشه بامی که پریدیم پریدیم»

به امید عهد سستش همه عهدها شکستم

که هر که را تو بگیری ز خویشان برهانی

بی‌رشته به پا از کف طفلان نپزیده است

چند روزی پی دلدار دگر باشم به

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل سوم
(درس‌های ۷ تا ۹)
+ کارگاه تحلیل فصل سوم
صفحه‌های ۵۹ تا ۷۸

۵۱- کدام بخش مشخص‌شده از نظر سبک‌شناسی غلط است؟

«نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد. این سبک بر اساس جغرافیا به سبک‌های فرعی

(۱)

سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود. سبک دوره سلجوقی را باید «بینایی» نام نهاد؛ زیرا ویژگی‌های سبک عراقی نیز در آن به چشم می‌خورد.

(۲)

(۳)

از شعرای معروف سبک خراسانی می‌توان به رودکی، فردوسی، ناصر خسرو و... اشاره کرد.

(۴)

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۵۲- کدام بیت مربوط به سبک خراسانی است؟

(۱) خوش‌تر آن باشد که سر دلبران

گفته آید در حدیث دیگران

(۲) نشستند بر پیل رامشگران

نهاده به سر بر زر افسران

(۳) ای بر سر هر پشته از درد تو صد کشته

تو پرده فروهشته ای دوست چه خوی است این

(۴) نقد صوفی نه همه صافی بی‌غش باشد

ای بسا خرقة که مستوجب آتش باشد

۵۳- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«دیوانگان حلقه عشق تو هوشمند

دردی‌کشان ساغر شوق تو هوشیار»

(۱) تشبیه بلیغ، موازنه، واژه‌آرایی

(۲) ترصیع، واج‌آرایی، کنایه

(۳) استعاره، تناسب، تکرار

(۴) موازنه، تشخیص، کنایه

۵۴- به ترتیب، واژگان کدام گزینه ابیات زیر را مرصع می کنند؟

الف) مهره توان(۱)....، مار اگر بگذارد	غنچه توان چید، خار اگر بگذارد
ب) زمین گلشن از پایه تخت توس	(۲).... روشن از مایه بخت توس
ج) به(۳).... ایوان او راغ نیست	به پهنای میدان او باغ نیست
د) هم از گوهر گزیده هم ز اختر	هم از منظر(۴).... هم ز مخبر

۱) «زد» - «زمین» - «دیوار» - «ندیده»	۲) «برد» - «زمان» - «بالای» - «ستوده»
۳) «دید» - «هوا» - «سودای» - «خرامان»	۴) «چید» - «دلم» - «فرمان» - «کشیده»

۵۵- کدام بیت فاقد ترصیع و دارای موازنه است؟

۱) چون او بتی شمن نستاید به صد بهار	چون او گلی چمن ننماید به صد بهار
۲) ای منور به تو نجوم جمال	وی مقرر به تو رسوم کمال
۳) برگ بی برگی بود ما را نوال	مرگ بی مرگی بود ما را حلال
۴) چرخ ار چه رفیع، خاک پایت	عقل ار چه بزرگ، طفل راهت

۵۶- تقطیع هجایی کدام بیت، متفاوت از سایر ابیات است؟

۱) دیشب چراغ دیده من تا سپیده سوخت	آتش فتاد بی تو به ماتم سرای اشک
۲) در جستجوی اهل دلی عمر ما گذشت	جان در هوای گوهر نایاب داده ایم
۳) نادان اگر نیاید پیشم عجب چه داری؟	پروانه چون برآید هرگز به چرخ پروین؟
۴) ما شکوه از کشاکش دوران نمی کنیم	موجیم و کار خویش به دریا گذاشتیم

۵۷- الگوی تقطیع شده زیر، علائم هجایی کدام مصراع است؟

« UU - U - U -- UU - U - U »

- (۱) جهاننا مرا خیره مهمان چه خواهی
(۲) تو پیک خلوت رازی و دیده بر سر راحت
(۳) به خنده گفت که سعدی سخن دراز مکن
(۴) به چشمم ندارد خطر سفله گیتی

۵۸- کدام بیت بر مبنای ویژگی‌های زیر سروده شده است؟

(الف) دو هجای بلند در ابتدای مصراع

(ب) یک هجای کوتاه و یک هجای بلند در آخر مصراع

- (۱) یک ذره وفا را به دوعالم نفروشیم
(۲) گفתי ببند عهد و به من اعتماد کن
(۳) تیر بلای او را جز دل هدف نشاید
(۴) چاره می‌خواستم اندر غم عشقش، در دل
هرچند درین عهد خریدار ندارد
نفرین به عهد بستن و لعنت به اعتماد
تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد
گفت: «جان می‌سپرد، هر که به دریا افتاد»

۵۹- بیت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی ندارد؟

«دانه باشی مرغکانت برچنند»

غنچه باشی کودکانت برکنند»

- (۱) شهرت ما سبب خصمی مردم باشد
(۲) در سر زینت خود آرا می‌رود آخر سرش
(۳) جسم اگر از یکدگر ریزد غباری گو مباحش
(۴) رطب از شاهدی و شیرینی
خوشدل آن مرد که نامش چو نسب گم باشد
حلقه فتراک طاووس است از بال و پرش
روح اگر از تن هوا گیرد بخاری گو مباحش
سنگ‌ها می‌زنند بر شجرش

۶۰- کدام ابیات هم‌مفهوم هستند؟

- (الف) در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد
(ب) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را
(ج) ارنی کسی بگوید که تو را ندیده باشد
(د) از سنگ منجینقت بشکسته حصن دشمن
(ه) تجلی جلالش آنچنان کرد
عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد
کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را
تو که با منی همیشه چه تری چه لن ترانی
چونان که از تجلی بشکست طور سینا
که ناپیدایی‌اش عین عیان کرد

(۲) الف - د - ه

(۱) ب - ج - ه

(۴) ب - د - ه

(۳) الف - ج - د

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فرهنگ معاصر غرب و نظام

نوین جهانی

(جامعه جهانی، تحولات نظام جهانی)

چالش‌های جهانی

(جهان دوقطبی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۲

۶۱- به ترتیب هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام مرحله نظام نوین جهانی است؟

الف) دولت‌هایی که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.

ب) کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند.

ج) بعد از شکست ژاپن در جنگ جهانی دوم و اتحاد نظامی آن با آمریکا، چندین پایگاه نظامی، دریایی و هوایی ارتش آمریکا در ژاپن مستقر شد.

۱) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۲) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۴) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۶۲- به ترتیب، علت هر یک از پیامدهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) شکل گرفتن پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب و سازمان کنفرانس اسلامی بین دولت‌ها

ب) گرفته شدن قدرت چانه‌زنی از کشورهای استعمارزده در اقتصاد جهانی

ج) نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی و ادامه انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی

۱) مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده - وابستگی

اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر

۲) مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای

استعمارگر - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده

۳) مقاومت در برابر توزیع علوم انسانی غربی به کشورهای غیرغربی - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده - وابستگی اقتصادی کشورهای

استعمارزده به کشورهای استعمارگر

۴) مقاومت در برابر توزیع علوم انسانی غربی به کشورهای غیرغربی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر -

تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده

۶۳- کدام گزینه به ترتیب، سیر امپراتوری رسانه را به درستی نشان می دهد؟

- (۱) برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. - تجارت، مهاجرت و ... سبب انتقال و اشاعه فرهنگ ها بوده است. - صنعت ارتباطات جهان را کوچک کرده و آن را به صورت دهکده ای واحد در آورده است.
- (۲) خودباختگی فرهنگی سبب می شود جامعه، حالت خلاق و فعال خود را در گزینش عناصر فرهنگی از دست بدهد. - برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. - توسعه صنعت ارتباطات فاصله زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را به صورت دهکده ای واحد در آورده است.

- (۳) خودباختگی فرهنگی سبب می شود جامعه عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش فراگیرد. - صنعت ارتباطات، ابزار تازه ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگ خود کمک می کند. - برخوردهایی نظیر تجارت، مهاجرت و ... سبب انتقال و اشاعه فرهنگ بوده است.
- (۴) در گذشته جوامع از طریق تجارت، مهاجرت و ... با یکدیگر مواجهه داشته اند. - غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را به دست می گیرد. - توسعه صنعت ارتباطات به عنوان ابزاری نوین فاصله زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را به صورت دهکده ای واحد در آورده است.

۶۴- به ترتیب کدام گزینه تفاوت سوسیالیسم و کمونیسم را بیان می کند و کدام عبارت در مورد لیبرالیسم اولیه صحیح نیست؟

- (۱) سوسیالیسم فردگرا و کمونیسم جامعه گرا است. - لیبرالیسم قرن های نوزدهم تا بیست و یکم
- (۲) سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است؛ ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست. - بیشتر رویکردی اقتصادی و اجتماعی داشت.
- (۳) سوسیالیسم به مالکیت خصوصی مطلق قائل است؛ ولی کمونیسم آن را مطلق نمی داند. - روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت.
- (۴) کمونیسم به مالکیت خصوصی نامطلق قائل است؛ ولی سوسیالیسم مالکیت خصوصی را رد می کند. - سرمایه داران آزادانه به بهره کشی از کارگران پرداختند.

۶۵- کدام گزینه، به ترتیب در مورد نظریات «ریکاردو» و «مالتوس» صحیح است؟

- (۱) به باور او کسانی که در فقر متولد می شوند، حق حیات ندارند. - کسی که در جهان از قبل تملک شده به دنیا می آید، طبیعت حکم به رفتن وی می دهد.
- (۲) افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را مذمت می کند. - معتقد بود افزایش نسل کارگران موجب پیدایش مشکلات بعدی می شود.
- (۳) مخالف دخالت دولت در اقتصاد است. - به باور او کسانی که در فقر متولد می شوند، حق حیات ندارند.
- (۴) معتقد بود افزایش نسل کارگران موجب پیدایش مشکلات بعدی می شود. - افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را مذمت می کند.

زندگی اجتماعی

(ارزیابی جهان‌های اجتماعی)

هویت

(هویت، بازتولید هویت اجتماعی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- به ترتیب درستی و نادرستی عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- جوامع مختلف با ایمان به عقاید و هنجارها و اعمال خود، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو ارزش‌های حق و باطل آن ارزیابی کرد.

- علوم تجربی توان دآوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارد.

- حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است.

(۴) غ - غ - ص - ص

(۳) ص - ص - غ - غ

(۲) غ - ص - ص - ص

(۱) ص - غ - غ - ص

۶۷- تمام موارد کدام گزینه درست است؟

(۱) هویت هر جهان اجتماعی بر اساس عقاید آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. - هویت امری کاملاً آگاهانه است؛ یعنی

آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برای ما بازگو می‌کنند. - برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مد، از توجه و تمرکز

فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت حکایت می‌کند.

(۲) بعضی ویژگی‌ها هستند که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود آن‌ها را تغییر دهیم. - وجود نظریات

متفاوت درباره هویت نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد. - عبارت «یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.»

مربوط به تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی است.

(۳) عبارت «در شرایط اقلیمی متفاوت شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.» مربوط به تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی است. - هویت

فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی سازگار است. - در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها

وابسته است.

(۴) آنچه در پاسخ به پرسش «چیستی؟» گفته می‌شود و شخص با آن از اشیا و افراد دیگر متمایز می‌گردد، هویت فرد را تشکیل می‌دهد. - جهان

اجتماعی با هر نوعی از هویت اخلاقی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد آن‌ها را هم فراهم می‌آورد. - هویت با نوعی احساس مثبت یا

منفی همراه است.

۶۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- دو پدیده‌ای که در بازتولید هویت اجتماعی نقش دارند کدام‌اند؟

- در جهان اسلام ... در فرایندهای ... نقش مهمی دارند و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی بسیار هستند.

- هر چقدر قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد چه اتفاقی می‌افتد؟

- در کدامیک از روش‌های کنترل اجتماعی، به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود؟

(۱) نهادهای اجتماعی و فرهنگ - امر به معروف و نهی از منکر، جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - کنترل اجتماعی در آن بیشتر است. - تبلیغ و اقناع

(۲) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - امر به معروف و نهی از منکر، جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را

بهرتر انجام می‌دهند. - اقناع

(۳) آرمان اجتماعی و نهاد اجتماعی - امر به معروف و نهی از منکر، تبلیغ و کنترل اجتماعی - فرهنگ در افراد بیشتر درونی می‌شود. - تشویق و

پاداش

(۴) جامعه‌پذیری و فرهنگ - امر به معروف و نهی از منکر، تبلیغ و کنترل اجتماعی - با فطرت آدمی سازگارتر است. - تشویق و پاداش

۶۹- کدام گزینه نوع ویژگی‌های یک «کارمند ایرانی وقت‌شناس» را به درستی بیان می‌کند؟ (به ترتیب)

(۱) اکتسابی، فردی، متغیر - انتسابی، فردی، ثابت - اکتسابی، اجتماعی، ثابت

(۲) انتسابی، فردی، متغیر - اکتسابی، اجتماعی، متغیر - انتسابی، اجتماعی، ثابت

(۳) اکتسابی، اجتماعی، متغیر - انتسابی، اجتماعی، ثابت - اکتسابی، فردی، متغیر

(۴) انتسابی، اجتماعی، متغیر - اکتسابی، اجتماعی، ثابت - انتسابی، فردی، متغیر

۷۰- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با چه موضوعی ارتباط دارد؟

- شیوه کنترل کزروی اجتماعی

- اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها با جهانی که در آن متولد می‌شویم

- تشویق و تنبیه توسط عموم افراد جامعه

(۲) اقناع، تشویق و پاداش - مدرسه - شیوه غیررسمی

(۱) تبلیغ، اقناع و پاداش - خانواده - شیوه رسمی

(۴) تبلیغ، پاداش و تنبیه - خانواده - شیوه غیررسمی

(۳) مجازات، تنبیه و اقناع - مدرسه - شیوه رسمی

روانشناسی

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

احساس، توجه، ادراک
حافظه و علل فراموشی
صفحه های ۶۶ تا ۱۱۱

۷۱- با توجه به اطلاعات داده شده، کدام گزینه نادرست است؟

«۱: بینایی» - «۲: شنوایی» - «۳: چشایی» - «۴: لامسه» - «۵: بویایی»

(۱) تحمل شرايطی که در آن، هیچ یک از گیرنده های «۱ تا ۵» تحریک نشوند بسیار دشوار است.

(۲) هر چیزی که گیرنده «۲» را تحریک کند را می توان محرک نامید.

(۳) درگیری گیرنده های «۱ تا ۵» با محرک های متنوع و مطلوب، لذت بخش است.

(۴) اگر نقص در «۲» باعث شود که «۱» فرد تقویت شود، در آن صورت با پدیده «محرومیت حسی» مواجه هستیم.

۷۲- از میان عبارت های زیر کدام یک به ترتیب به مفاهیم «آماده سازی» و «تغییرات درونی محرک ها» و «خوگیری» اشاره دارند؟

الف) نیاز است هرازگاهی تغییراتی در محرک ایجاد کنیم تا بتوانیم توجه خود را به آن حفظ کنیم.

ب) با گذر زمان و توجه زیاد به یک محرک، رفته رفته توجه خود را به آن از دست می دهیم.

ج) با دیدن برخی محرک ها در گذشته، می توان کشش بیشتر به سمت همان محرک را در آینده ایجاد کرد.

د) محرک های محیطی که دارای تنوع و غنای بیشتری هستند، بهتر از محرک های دیگر توجه ما را جلب می کنند.

هـ) وقتی محرک ها برایمان تکراری می شوند، حفظ توجه به آن ها از قبل دشوارتر می شود.

(۱) هـ - ج - ب (۲) ب - الف - ج (۳) ج - د - ب (۴) الف - د - ج

۷۳- کدام گزینه به درستی جدول زیر را تکمیل می کند؟

مفهوم	مصادق
رد درست	(۱)
(۲)	سگ گله باید مراقب باشد تا هر وقت گرگ آمد، چوپان را خبردار کند.
جست و جو	(۳)

(۱) «پلیس راهنمایی و رانندگی، خودروهای غیرمتخلف را جریمه نمی کند.» - «گوش به زنگی» - «نیما باید گل رز را از بین گل های مریم پیدا کند.»

(۲) «پلیس راهنمایی و رانندگی، خودروهای غیرمتخلف را جریمه نمی کند.» - «ردیابی درست علامت» - «نیما باید گل رز را از بین گل های مریم پیدا کند.»

(۳) «نگهبان اداره، بدون این که هویت مجرم را بررسی کند، اجازه داد او وارد اداره شود.» - «گوش به زنگی» - «نیما باید گل رز را از بین گل های مریم پیدا کند.»

(۴) «پلیس راهنمایی و رانندگی، خودروهای غیرمتخلف را جریمه نمی کند.» - «گوش به زنگی» - «نازنین منتظر است که به محض سبز شدن چراغ، حرکت کند.»

۷۴- به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- عدم آگاهی از تعداد دکنه‌های پیراهن‌مان ناشی از نقص آگاهی ما از آن‌ها است.
 - با افزایش ساعات کاری کارمندان می‌توان مستقیماً بازدهی بهتری از آن‌ها دریافت کرد.
 - برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید مطالعه با توجه مستمر وابسته به میزان تمرکز حواس ما است.
 - انجام همزمان دو تکلیف حل تست سخت ریاضی و گوش دادن به پادکست فلسفی، کارایی توجه را کاهش می‌دهد.
- (۱) د - ن - ن - د (۲) ن - د - د - ن (۳) ن - د - د - ن (۴) د - ن - د - ن

۷۵- کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

شنیدن صداهایی در محیط که بقیه نمی‌شنوند.	(الف)
(ب)	خطای ادراکی
(ج)	خطای شناختی
ادراک واحد از اجزای کنار هم قرار گرفته	(د)

(۱) خطای ادراکی - تفسیرشدن همه محرک‌ها - شدیدتر از خطای ادراکی - اصل مشابهت

(۲) توهم - عدم تطابق احساس و ادراک - تکرار خطای ادراکی - اصل مجاورت

(۳) خطای ادراکی - عدم تطابق احساس و ادراک - شدیدتر از خطای ادراکی - اصل مشابهت

(۴) توهم - تفسیرشدن همه محرک‌ها - تکرار خطای ادراکی - اصل مجاورت

۷۶- هر دو عبارت یا پرسش کدام گزینه، مستلزم به کار گرفتن حافظه رویدادی است؟

الف) خیلی خوب می‌توانم استان‌های ایران را بشمارم.

ب) آخرین هدیه تولدی که گرفتید چه بود؟

پ) روان‌شناسی علمی چه ویژگی‌های دارد؟

ت) من به چشم دیدم که مردم بحرین چگونه قیام کردند.

ث) مهم‌ترین علل آلودگی ناشی از ریزگردها چیست؟

- (۱) الف - ب (۲) ت - ث (۳) الف - پ (۴) ب - ت

۷۷- کدام یک از عبارت‌های زیر در خصوص «مراحل حافظه» نادرست است؟

الف) علی موقع امتحان دادن، پیچ‌های دانش‌آموزان پشت سرش را متوجه شد. این موقعیت اشاره به رمزگردانی دیداری دارد.

ب) رمزگردانی جزء به جزء در مقایسه با رمزگردانی کلی، با خطای بیشتری همراه است.

ج) احسان نام آخرین پادشاه اشکانی را نمی‌تواند بگوید تا این که دوستش اولین حرف آن را می‌گوید و احسان آن را به خاطر می‌آورد، بنابراین می‌توان

گفت خطا در مرحله بازیابی اتفاق افتاده است.

د) نوع رمزگردانی در عبارت «مغازه‌دار شماره تلفنش را برای مشتری هم خواند و هم نوشت.» معنایی است.

- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «ج» - «د»

۷۸- کدام گزینه در خصوص «خطاهای حافظه» نادرست است؟

- (۱) عبارت «آرین هرچه تلاش می‌کند، نام معلم کلاس اول دبستان خود را به یاد نمی‌آورد.» معرف خطای حذف کردن است.
- (۲) تحریف خاطرات و افسانه‌بافی از انواع مختلف نقص‌های حافظه هستند که در خطای اضافه کردن دیده می‌شوند.
- (۳) عبارت «فاطمه هنگام خواندن آهنگی از خواننده مورد علاقه‌اش قسمتی را که یاد نگرفته از خودش بازسازی می‌کند.» معرف خطای حذف کردن است.

(۴) یکی از رایج‌ترین خطاهای اضافه کردن، بازشناسی یا یادآوری غیرواقعی رویدادهای اتفاق نیفتاده است.

۷۹- کدام گزینه در مورد عبارت زیر درست می‌باشد؟

«سارا هنگام مطالعه درس اقتصاد، تلویزیون را روشن گذاشته و گاهی به پیام‌های دوستانش جواب می‌دهد. روز بعد مطالب اقتصاد را به خوبی به یاد نمی‌آورد و به اشتباه بعضی از مطالب این درس را به ریاضی نسبت می‌دهد.»

- (۱) مشکل سارا ناشی از نقص در طبقه‌بندی و نظم دادن به مطالب موجود در حافظه‌اش است.
 - (۲) توجه دقیق نداشتن به موضوعات از طرف سارا باعث شکل‌گیری حافظه‌های ضعیف از موضوعات متفاوت شده است.
 - (۳) عمیق مطالعه نکردن و یادگیری معنایی باعث شده که اطلاعات موجود در حافظه سارا باهم تداخل ایجاد کند.
 - (۴) سارا از رمزگردانی به صورت معنادار استفاده نکرده است. به همین دلیل مطالب را سریع‌تر به فراموشی سپرده است.
- ۸۰- هر کدام از موقعیت‌های زیر با کدام یک از عوامل ایجاد فراموشی ارتباط دارند؟

- (الف) نازنین پس از خواندن مطالب تاریخ برای امتحان، بلافاصله خواندن مطالب سبک‌شناسی را شروع می‌کند و روز بعد، سر جلسه امتحان، وقایع را اشتباه به یاد می‌آورد و بعضی از مطالب سبک‌شناسی را به جای مطالب درس تاریخ می‌نویسد.
- (ب) امین برای تحقیق درس جغرافیا، باید به محله‌های قدیمی شهر سر بزند. او که هربار مسیرها را به وسیله مسیر یاب طی می‌کرد بعد یک مدت که گوشی همراهش شارژ نداشت در وسط بازار حتی با شنیدن اسم خیابان‌ها و محله‌های معروف نمی‌دانست که به کجا برود.
- (ج) سهند به کلاس درس تاریخ علاقه‌مند است و سخنان معلم درباره وقایع تاریخی و اسامی مختلف را با جزئیات به حافظه می‌سپارد، اما در کلاس جامعه‌شناسی ماجرا متفاوت است و سهند با وجود تلاش‌های فراوان نمی‌تواند نظریه‌ها و اصطلاحات مهم را به خوبی به یاد بیاورد.

(۱) عدم رمزگردانی - استفاده بیش از حد از فناوری - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

(۲) تداخل اطلاعات - استفاده بیش از حد از فناوری - عوامل عاطفی

(۳) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - عوامل عاطفی

(۴) تداخل اطلاعات - استفاده بیش از حد از فناوری - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های تمبرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۵/۳۱

آزمون ۳۱ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۲)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۷
۷	اختیاری	جغرافیای ایران	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۹	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۱۰	اختیاری	منطق	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۱۱	اختیاری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمد پردل نظامی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، امیر زراندوز، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، کورش شاه‌منصوریان، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	زینب آذری، رانیا امیری، ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه رضائیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادپرین، ولی برجی، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمدمهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تأثیر اللغة الفارسية على اللغة العربية
الصدق

درس‌های ۴ و ۵
صفحه‌های ۴۷ تا ۷۶

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾:

- (۱) پس خداوند، آرامش را بر پیامبر خود و بر مؤمنان نازل می‌کند.
- (۲) پس خدا، آرامش را بر فرستادگان خود و بر مؤمنان فرو فرستاده است.
- (۳) پس خداوند، آرامش خود را بر رسولش و بر مؤمنان فرو می‌فرستد.
- (۴) پس خداوند، آرامشش را بر فرستاده‌اش و بر مؤمنان فرو فرستاد.

۸۲- « فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ رَأَيْتُ سَنَجَاباً يَقْفُزُ مِنْ شَجَرَةٍ إِلَى شَجَرَةٍ أُخْرَى، كَانَتْ الشَّجَرَةُ أَمَامَ بَيْتِنَا. »:

- (۱) در روزی از روزها یک سنجابی را دیده بودم که از درختی به درختی دیگر می‌پرد، درخت جلوتر از خانه ما بود.
- (۲) در روزی از روزها یک سنجاب را دیدم که از یک درخت به آخرین درخت می‌پريد، درخت جلوی خانه‌مان بود.
- (۳) در یکی از روزها سنجابی را دیدم که از درختی به درختی دیگر می‌پرد، آن درخت روبه‌روی خانه ما بود.
- (۴) در روزی از روزها سنجابی را دیدم که از درختی به درخت دیگری می‌پريد، آن درخت روبه‌روی خانه ما بود.

۸۳- « هَذِهِ الْمَعَالِمُ الْخَلَائِفَةُ فِي الطَّبِيعَةِ تُظْهِرُ قُدْرَةَ اللَّهِ الْعَظِيمَةَ، الَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ وَ مَا فِيهَا بِجَمَالٍ لَا يُنْكَرُهُ أَحَدٌ. »:

- (۱) این مناظر جذاب طبیعی، قدرت خداوند بزرگ را نشان می‌دهند، آن‌که زمین و هر آنچه در آن هست را با زیبایی خلق کرد که کسی قادر نیست آن را انکار کند.
- (۲) این مناظر جذاب در طبیعت، قدرت عظیم خداوند را آشکار می‌کنند، آن‌که زمین و هر آنچه در آن هست را با زیبایی‌ای آفرید که کسی آن را انکار نمی‌کند.
- (۳) این‌ها مناظر جذابی در طبیعت هستند که قدرت بزرگ خداوند را ظاهر می‌سازند، کسی که به زیبایی زمین و همه آنچه در آن است را آفرید که هیچ کس آن را نباید انکار کند.
- (۴) این مناظر جذاب در طبیعت، قدرت بزرگ خداوند را آشکار می‌کنند، کسی که زمین و هر آنچه را در آن وجود دارد، با زیبایی‌ای آفرید که قابل انکار کردن نیست.

۸۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) يُحْكِي أَنَّ شَابًا كَذَابًا كَانَ يَتَظَاهَرُ بِالْعَرَقِ لِكَيْ يَضْحَكَ عَلَى أَصْحَابِهِ: حكايت می‌کنند که جوانی بسیار دروغگو وانمود به غرق شدن می‌کرد تا به دوستان خود بخندد.
- (۲) أَنْقَذُوا ذَلِكَ الطِّفْلَ الصَّغِيرَ بِسُرْعَةٍ فَإِنَّهُ يَكَادُ يَغْرُقُ: آن کودک کوچک را به سرعت نجات دادند، زیرا او نزدیک بود که غرق شود.
- (۳) لَمْ يَنْظُرُونَ إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِ وَ لَا يَلْتَفِتُونَ إِلَى صَدَقِ حَدِيثِهِ: برای چه به زیادی نمازش نگاه می‌کنند و به راست‌گویی او توجه نمی‌کنند.
- (۴) أَسْأَلُكَ أَنْ تُسَامِحَنِي، سَأُبَدِّلُ لَكَ بِطَاقَةَ الشَّحْنِ: از تو می‌خواهم که مرا ببخشی، کارت شارژ را حتماً عوض خواهم کرد.

۸۵- « آیا می توانی فرهنگ لغتی به من معرفی کنی که بیشتر اصطلاحات فرهنگی را دربر بگیرد؟!»: هل تقدّر أن

(۱) تُعرّفني معجماً يحتوي أكثر المصطلحات الثقافية؟! (۲) يَعرفني معجماً احتوى كثيراً من المصطلحات الثقافية؟!!

(۳) تعرّف لي المعجم يضمّ أكثر مصطلحات ثقافية؟! (۴) تُعرّفني المعجم يضمّ كثير مصطلحات ثقافية؟!!

۸۶- عین مناسب لمفهوم الحديث الشريف: «ما أضمر أحد شيئاً إلا ظهر في فلتات لسانه و صفحات وجهه.»

(۱) اگر صد پرده دارد بر سر راز زبانش می کند صد پرده را باز

(۲) گر بگویم که مرا حال پریشانی نیست رنگ رخسار خبر می دهد از سرّ ضمیر

(۳) گفتم به نیرنگ و فسون پنهان کنم ریش درون پنهان نمی ماند که خون بر آستانم می رود

(۴) اگر سلامت خواهی به هر مقام زبان مکن دراز که آن خنجریست خون آلود

۸۷- عین الصحيح في ضبط حركات حروف الكلمات:

(۱) أعطيني البطاقة من فضلك. سامحني أنتِ على الحقّ أُبدّل لك البطاقة.

(۲) من أخلاق الجاهل الاجابة قبل أن يسمع و المعارضة قبل أن يفهم.

(۳) في المرحلة الرابعة ارتفع الموج و كاد الشاب أن يغرق فلم يلتفتوا إليه.

(۴) سجّلت منظّمة اليونسكو قبة قابوس في قائمة التراث العالمي.

۸۸- عین ما ليس فيه اسم علم:

(۱) رجّع صديقي إلى البيت وحيداً لزيارة أحدٍ من أقرائه. (۲) مثل نور الله كمشكاة فيها مصباح المصباح في زجاجة.

(۳) سجّلت قبة قابوس في قائمة التراث العالمي. (۴) رأيتُ سعيداً في متجرٍ يشتري ملابسٍ لأمّه.

۸۹- عین الجملة التي توضّح ما قبلها:

(۱) من يجتهد أن يقرأ كتاباً ينجح في الامتحان. (۲) كان طالبٌ مُجدُّ يقرأ الكتب العلمية.

(۳) في بيتٍ جلسَ الطفلُ و لعبَ بالألعاب. (۴) رأيتُ معلّماً في الصفّ يشرحُ الدرس.

۹۰- عین ما يدلّ على استمرار الإدراك في الماضي:

(۱) رأيتُ رجلاً مؤمناً فتكلّمتُ معه لئدرك وجعي.

(۲) قد أدرك ذلك الرجل الحنون وجعي فأحبّه جداً.

(۳) إنّي جالست صديقة في أيام الحرب تُدرك وجعي.

(۴) لا تُدرك وجعي إلّا من قد تحمّلت مصائب كثيرة في حياتها.

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
علي (ع)
متن درس، الحروف المشبهة
بالفعل،
لا النافية للجنس، تمارين
صفحه‌های ۱ تا ۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾:

- (۱) همانا ما قرآن را به زبان عربی قرار می‌دهیم، امید است شما خردورزی کنید.
- (۲) بی‌گمان ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم، امیدواریم شما خردورزی نمایید.
- (۳) ما قرآن را بدون شک به زبان عربی قرار دادیم، امید است شما بیندیشید.
- (۴) قطعاً ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم، امید است شما بیندیشید.

۹۲- ﴿كُلُّ النَّاسِ سَوَاءٌ وَ أَتْقَاهُمْ أَحْسَنُهُمْ وَ الْجَهْلُ يُفْتَخِرُونَ بِنَسَبِهِمْ﴾:

- (۱) همه مردم برابرند و پرهیزکارترین آن‌ها بهترین آنان هستند و نادانان به نسب خود افتخار می‌کنند.
- (۲) مردم همگی با هم برابرند و بهترین آن‌ها تقوا پیشه کردند و نادانان به نسب خویش افتخار می‌کنند.
- (۳) همه مردم برابرند و باتقواترین آن‌ها نیکوترین آنهاست و نادان‌ها به نسب خودشان مفتخر می‌شوند.
- (۴) مردم همگی برابرند و متقی‌ترینشان بهترینشان هستند و نادان‌ها همیشه به نسب خود افتخار می‌ورزند.

۹۳- « مَا يَزِيدُ صَبْرَنَا فِي أُمُورٍ لَا طَاقَةَ لَنَا بِهَا، هُوَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ »:

- (۱) آنچه صبر ما را در امور که هیچ توانی برای آن‌ها نداریم، می‌افزاید، همان ایمان به الله است.
- (۲) صبر ما در کارهایی که طاقتش در ما نیست، زیاد نمی‌شود، بلکه آن در ایمان به الله است.
- (۳) صبر در کارهایی که توان آن‌ها در ما نیست قدرت ما را زیاد نمی‌کند، بلکه آن ایمان به خداست.
- (۴) چیزی که صبر ما را می‌افزاید، امور است که هیچ طاقت آن را نداریم که همان ایمان به خداست.

۹۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ: (بِالنَّظَرِ إِلَى مَعْنَى الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ)

(۱) كَأَنَّ هَذِهِ السَّمَاءَ قَدْ تَزَيَّنَتْ بِأَنْجَمٍ كَالدَّرَرِ الْمُنْتَشِرَةِ: این آسمان مانند ستارگانی همچون مرواریدهای پخش شده تزیین شده است.

(۲) إِنَّ الْإِنْسَانَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَصِلَ إِلَى سِرِّ بَعْضِ الظُّوَاهِرِ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا: بدون شک انسان می‌تواند به راز برخی پدیده‌ها در این دنیا برسد.

(۳) إِنَّ الشَّابَّ يَنْسَى أَنَّ الْفُرْصَ الذَّهَبِيَّةَ تَمُرُّ بِسُرْعَةٍ: جوان قطعاً فراموش می‌کند که فرصت‌های طلایی به سرعت می‌گذرند.

(۴) حَقِيقَةُ الْحَيَاةِ كَبْحَرٍ لَجِّي لَعَلَّ الْإِنْسَانَ يَدْرِكُهَا عِنْدَ السَّبَاحَةِ: حقیقت زندگی مانند دریای عمیقی است، کاش انسان آن را در هنگام شنا درک کند.

۹۵- « نَبَايِدَ إِنْسَانٍ بِهَ چِيزِي افْتَخَارَ كَنْدَ كِه هِيچِ ارْزُشِي نَزْدَ خُدا نَدَارْدَ. افْتَخَارَ فِقْطَ بِهَ خِرْدِي اسْتَوَارَ اسْت. »؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) لَا يَفْتَخِرُ الْمَرْءُ بِمَا لَا قِيَمَةَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ. إِنَّ الْفَخْرَ لِلْعَقْلِ الثَّابِتِ.
- (۲) لَا يَفَخَرُ الْإِنْسَانُ بِمَا لَا الْقِيَمَةَ لَهُ. إِنَّمَا الْفَخْرَ لِعَقْلِ يَكُونُ ثَابِتًا.
- (۳) لَا يَفْتَخِرِ الْإِنْسَانُ بِمَا لَا قِيَمَةَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ. إِنَّ الْفَخْرَ لِعَقْلِ ثَابِتٍ.
- (۴) لَا يَفَخَرِ الْمَرْءُ بِمَا لَا قِيَمَةَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ. إِنَّمَا الْفَخْرَ لِعَقْلِ ثَابِتٍ.

٩٦- عَيْنَ مَا لَا يَنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ: « لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفَعْلِ ».

- (١) دو صد گفته چون نیم کردار نیست بزرگی سراسر به گفتار نیست
- (٢) اگر خواهی از هر دو سر آبروی همه راستی کن همه راست گوی
- (٣) کار کن کار بگذر از گفتار کاندین راه کار دارد کار
- (٤) کسی کو به دانش توانگر بود ز گفتار کردار بهتر بود

٩٧- عَيْنَ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ حُرُوفِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) أَ تَزَعُمُ إِنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ وَ فِيكَ انْطَوَى الْعَالِمُ الْأَكْبَرُ .
- (٢) النَّحَاسُ غُنْصُرٌ فَلْزِيٌّ، مُوصَلٌّ لِلْحَرَارَةِ وَ الْكَهْرِبَاءِ .
- (٣) الْعَصَبُ خَيْطٌ أَبْيَضٌ فِي الْجِسْمِ يَجْرِي فِيهِ الْحُسُ .
- (٤) كَانَ الْمُشْتَرِي مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ .

٩٨- عَيْنَ الصَّحِيحِ: (فِي عَمَلِ الْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفَعْلِ)

- (١) إِنَّ زَمَلَانِي مُجْتَهِدُونَ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهِمْ لَكِنَّ هَذَا التَّلْمِيزَ كَسُولًا .
- (٢) يَا فَاطِمَةُ أَلَا تَعْلَمِينَ أَنَّ تَلْمِيزَةً تَضُرُّ زَمِيلَاتِهَا بِسُلُوكِهَا مُشَاغِبَةً .
- (٣) لَعَلَّ أَكْثَرَ تَلَامِيزِ الصَّفِّ الْحَادِي عَشَرَ نَاجِحُونَ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ .
- (٤) كَانَ أَسْنَانُ الْوَلَدِ الصَّغِيرِ فَاسِدَةً فَلَيْسَتْ عَمَلِ الْفَرَشَةِ وَ يُرَاقِبُ أَسْنَانَهُ .

٩٩- **نهایی** عَيْنَ مَا يَدُلُّ عَلَى الرَّجَاءِ:

- (١) قُلْتُ لِأَخِي: لِيَتَنِي قَدْ شَاهَدْتُ أُمِّي وَ قَبَلْتُ يَدَهَا مَرَّةً أُخْرَى .
- (٢) لَعَلَّ فَرِيقَ إِيرَانَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَفُوزَ أَمَامَ نَظِيرِهِ السَّعُودِيِّ .
- (٣) قَالَ الْإِمَامُ عَلِيٌّ (ع): اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا .
- (٤) لَا أَحَدَ كَمِثْلِ اللَّهِ يُحِبُّنَا لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ .

١٠٠- عَيْنَ حَرْفِ «لَا» قَدْ غَيَّرَ إِعْرَابَ كَلِمَةٍ بَعْدَهُ:

- (١) يَعْمَلُ الرَّجُلُ بَجْدٍ لِيَفُوزَ وَ يَجْتَهِدُ أَنْ لَا يَكُونَ مِنَ الْكَسَالَى .
- (٢) قَالَ الْمَعْلَمُ: فِي كُلِّ مُجْتَهِدٍ لَا خَبِيَّةَ أَبَدًا فِي الْوَصُولِ إِلَى أَهْدَافِهِ .
- (٣) الْمَرِيضُ لَا يَشْعُرُ الْآنَ بِأَيِّ أَلَمٍ بَعْدَ تَنَاوُلِ أُدْوِيَةٍ قَدْ وَصَفَهَا الطَّبِيبُ .
- (٤) التَّلْمِيزَةُ الْمُؤَدَّبَةُ لَا تَرْفَعُ صَوْتَهَا عَلَى مَعْلَمَاتِهَا أَبَدًا لِأَنَّهُ سُلُوكٌ سَيِّئٌ .

هَذَا خَلَقَ اللَّهُ
الْعَالَمِ الْخَلَائِقَةَ
درس‌های ۵ و ۶
صفحه‌های ۶۷ تا ۹۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- «إِعْلَمُ أَنَّ رَبَّكَ يَطْلُبُ مِنَ النَّاسِ أَنْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ وَ يَنْظُرُوا كَيْفَ أَحْسَنَ خَلْقَ كُلِّ شَيْءٍ»:

- (۱) بدان که پروردگارت از مردم، جست‌وجو در زمین را می‌خواهد که بنگرند چگونه آفرینش هر چیزی نیکو شد.
- (۲) می‌دانم که پروردگار تو از بشر خواسته که در زمین جست‌وجو کند و ببیند چگونه آفرینش هر چیزی را خوب انجام داده است.
- (۳) بدان که پروردگارت از مردم می‌خواهد که در زمین بگردند و نگاه کنند چگونه خلقت هر چیزی را نیکو کرد.
- (۴) می‌دانم که خدایت از انسان‌ها می‌خواهد که در زمین حرکت کنند و بنگرند چگونه خلقت همه چیز نیکو گشت.

۱۰۲- «إِلَهِي جَهِّزْنِي بِأَصْدِقَاءَ تُفْرَحَ قَلْبِي زِيَارَتُهُمْ وَ تَنْفَعَنِي مُجَالَسَتُهُمْ فَهَوَلاءَ مِنْ أَنْعَمِكَ»: خدایا ...

- (۱) من را با دوستانی همراه کن که با دیدارشان قلبم شاد شود و از هم‌نشینی با آنان سود ببرم، چه آن‌ها از نعمت‌های تو هستند.
- (۲) مرا به دوستانی مجهّز گردان که دیدارشان دلم را شاد کند و هم‌نشینی با آنان به من سود برساند زیرا اینان از نعمات تو هستند.
- (۳) مرا با دوستانی مجهّز نمودی که دلم از دیدار آنان شاد می‌شود و نشستن با آنان برایم سودمند است، زیرا این‌ها نعمت تو هستند.
- (۴) من را مجهّز کن با دوستانی که دیدارشان دل را شاد می‌کند و نشستن با آنان به من سود می‌بخشد، چه آنان نعمت‌های تو هستند.

۱۰۳- «إِنَّ الْمَصَابِيحَ الَّتِي يَنْبَغُ ضَوْؤُهَا مِنْ هَذِهِ الْبَطَارِيَّاتِ زُبَيْمًا يَسْتَعِينُ بِهَا هَوَلاءَ الْغَوَاصُونَ لِكَيْ يَلْتَقِطُوا صُورًا وَاضِحَةً»:

- (۱) همانا آن چراغ‌هایی که نورهایشان را از این باتری‌ها می‌گیرند شاید غوّاصان به‌وسیله آن بتوانند عکس‌های واضحی بگیرند.
- (۲) یقیناً آن چراغ‌هایی که نورشان را از این باتری‌ها می‌گیرند چه‌بسا به این غوّاصان کمک کنند تا عکس‌های واضحی بگیرند.
- (۳) چراغ‌هایی که نورشان از این باتری‌ها فرستاده می‌شود شاید این غوّاصان از آن‌ها کمک بجویند تا عکس‌هایی واضح بگیرند.
- (۴) چراغ‌هایی که نورهای این باتری‌ها از آن‌ها ارسال می‌شود این امکان را به غوّاصان می‌دهد که با کمک آن بتوانند عکس‌های واضحی بگیرند.

۱۰۴- عَيْنَ الْخَطَأِ:

- (۱) البومة لا تحرّك عينها و تعوّضُ نقصها بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا: جغد چشمش حرکت نمی‌کند و کمبودش را با چرخاندن سرش جبران می‌کند.
- (۲) يستقرّ الوضع الأمنيّ في بلادي الجميلة فأسافر إلى مُدُنِهَا: وضعیت امنیتی در کشور زیبایم برقرار است پس به شهرهایم سفر می‌کنم.
- (۳) بعض الطيور تعرف خواصّ الأعشاب الطيّبة على الإنسان: بعضی از پرندگان، خاصیت‌های گیاهان دارویی را به انسان می‌شناسانند.
- (۴) من يستطيع أن يحصي المعالم الثقافيّة لهذه المدينة الكبيرة: چه کسی می‌تواند آثار فرهنگی این شهر بزرگ را بشمارد؟

۱۰۵- «روابط تجاری میان ایران و چین در سال‌های اخیر شاهد پیشرفت قابل توجهی بوده است.»؛ عین الصّحیح:

(۱) شهدت العلاقات التجارية بين إيران و الصين خلال الأعوام الأخيرة تقدماً ملحوظاً.

(۲) إنّ العلاقات التجارية في إيران و الصين تشهد في السنوات الأخيرة تطوراً مهماً.

(۳) العلاقات التجارية لإيران و الصين في هذه السنوات شهدت نجاحاً ملحوظاً.

(۴) الروابط بين بلدي إيران و الصين شهدت تقدماً ملحوظاً في السنوات الأخيرة.

۱۰۶- عین الخطأ في المفهوم: «النّدم على السكوت خير من النّدم على الكلام.»

(۱) إحذر أنّ الكلام فضّة، والصمت ذهب.

(۲) الكلام كالدواء؛ قليله ينفع و كثيره قاتل.

(۳) به صمت ار بمانی، به جا مانده‌ای / که از گفتن بی‌ثمر رانده‌ای

(۴) سخن، گر نکو باشد و پر گهر / بود روشنی‌بخش چشم و نظر

۱۰۷- عین الخطأ في ضبط حركات حروف الكلمات:

(۱) هل تعرفُ ذلك العوّاص الذي يلتقطُ الصّورَ في أعماقِ البحارِ؟!

(۲) قد دَلَّت هذه الحيواناتُ الإنسانَ على طريقِ حلِّ المُشكلاتِ العديدة.

(۳) للغرابِ صوتٌ يُحذّرُ بهِ الحيواناتُ في الغابةِ حتّى تبتعدَ عَنِ الخَطَرِ.

(۴) هل تعلمُ أنّ للبطِّ غُدّةً طَبِيعِيَّةً بِالقُرْبِ مِنْ ذَنبِهَا تَحْتَوِي رِيْناً خاصّاً؟!

۱۰۸- عین الصّحیح عن قواعد الجملة الاسميّة و الفعلية:

(۱) يَعْلَمَنَّ الحَيواناتُ كَيْفِيَّةَ استعمالِ الأعشابِ المناسبةِ للوقايةِ مِنَ الأمراضِ.

(۲) لا تَتَحَرَّكُ عَيْنُ البُومةِ فَإِنَّها ثابتةٌ وَلَكِنْ تُعَوِّضُ هذا النقصَ بِتَحريكِ رَأْسِها.

(۳) الحِرَاءُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تديرَ عَيْنِها في اتّجاهاتٍ مُختلفةٍ دونَ أَنْ تَحَرَّكَ رَأْسُها.

(۴) يا أَيُّها النَّاسُ؛ خَيْرُكُمْ، خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَ أَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي.

۱۰۹- عین اسماً علامة نصبه «الياء»:

(۱) مَضامِينُ آثارِ كُتّابنا أَكثَرُ تأثيراً لِلإيرانيين.

(۲) يَرى بعضُ السّائحينِ إيرانَ بلداً مُمتازاً لِقضاءِ العُطلاتِ.

(۳) شَاهَدَتِ الموظّفةُ العُمالَ المَساكينَ الَّذين يذكرونَ اللهَ.

(۴) رأيتُ مُرافقِي أُسرتنا في المَطَرِ في أحدِ شوارعِ المدينةِ.

۱۱۰- عین ما فيه الأسماء المرفوعة بالحروف أكثر:

(۱) هذانِ الخفّاشانِ تحسّنا و هُما يقدرانِ على الطّيرانِ.

(۲) ساعدتِ المُمرّضتانِ إمراَتينِ قد رَقَدتا في المُستشفى.

(۳) مُهندسو المَصنعِ و العاملانِ يُشاركونَ في بناءِ المُختبرينِ.

(۴) مُعلّمُوهم المُشفقونَ مَعَ الطّلابِ المُجتهدينَ واقفونَ في ساحةِ المدرسةِ.

تاریخ (۲)

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

فصل دوم: ظهور اسلام
فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس های ۷ تا ۹)
صفحه های ۶۶ تا ۱۰۰

۱۱۱- کدام یک از عبارت های زیر درباره «خلافت عباسی» درست است؟

- الف) دومین خلیفه عباسی که نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت، ابن مقفع را که متفکری شجاع و مترجم کتاب هایی از زبان سانسکریت به عربی بود، به قتل رساند.
ب) فضل بن سهل و برادرش حسن بن سهل که تربیت یافته برمکیان و از دهقانان و زمین داران بزرگ خراسان بودند، نقش تعیین کننده ای در تحولات خلافت در زمان مأمون داشتند.
ج) در دوره ضعف و تجزیه حکومت عباسیان، بسیاری از حاکمانی که به عنوان امیر یا سلطان قدرت را به دست گرفته بودند، برای توجیه مشروعیت حکومت خود و مقبولیت نزد توده های مردم مسلمان چنین وانمود می کردند که مطیع اوامر خلیفه هستند.
د) یکی از ویژگی های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب گرایی بود؛ به همین دلیل، در این دوره ایرانیان بعد از اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت عباسیان برخوردار بودند.

۱) «الف» و «د» ۲) «ج» و «ب» ۳) «ب» و «د» ۴) «ج» و «الف»

۱۱۲- کدام موارد در خصوص خلافت فاطمیان اطلاعات درستی ارائه می دهند؟

- الف) هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ، گسترش دعوت اسماعیلی در قلمرو خود و خارج از آن بود.
ب) در دوران حکومت فاطمیان، اهل تسنن آزادانه به زندگی و فعالیت دینی و اجتماعی خود مشغول بودند و محدودیتی نداشتند.
ج) فاطمیان با فرستادن داعیان به سرزمین های دور و نزدیک از جمله یمن، ایران و عراق و گسترش دعوت اسماعیلی، خشم و وحشت خلفای عباسی را برانگیخته بودند.

د) حملات پیاپی سلجوقیان به قلمرو خلافت فاطمی و سپس شروع جنگ های صلیبی، وضعیت این حکومت را بدتر کرد.
۱) «الف» و «ب» ۲) «الف» و «د» ۳) «ب» و «ج» ۴) «ج» و «د»

۱۱۳- یک محقق پس از پژوهش درباره حمله اعراب مسلمان به ایران، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته بندی کرده است. هر کدام از این عبارت ها، به ترتیب به کدام دوره خلافت، جنگ ها و پادشاهی اشاره می کنند؟

- الف) به منطقه سواد حمله کردند و تعدادی از آبادی ها و شهرهای آن منطقه را با جنگ یا صلح گشودند.
ب) اعراب مسلمان تیسفون، پایتخت پرآوازه ساسانیان را پس از مدتی محاصره تسخیر کردند.

- ج) بقایای ارتش ساسانی گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند؛ اما شکست خوردند و بسیاری از آنان کشته شدند.
د) در زمان این پادشاه امور کشور کمی سامان یافت و سپاه ایران با شکست مسلمانان در جنگ جسر، بیشتر متصرفات آنان را پس گرفت.

۱) عُمر بن خطاب - قادسیه - جلولا - خسرو پرویز ۲) ابوبکر بن ابی قحافه - قادسیه - جلولا - یزدگرد سوم
۳) ابوبکر بن ابی قحافه - جلولا - نهاوند - یزدگرد سوم ۴) عُمر بن خطاب - نهاوند - جلولا - خسرو انوشیروان

۱۱۴- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می نماید؟

«..... بر خلاف ،»

- ۱) علویان طبرستان - سامانیان - به طور ظاهری از خلفای عباسی اطاعت می کردند.
۲) طاهریان - صفاریان - با فرمان خلیفه عباسی توانستند قدرت را به دست بگیرند.
۳) سامانیان - طاهریان - به طور ظاهری از خلفای عباسی اطاعت می کردند.
۴) صفاریان - طاهریان - با فرمان خلیفه عباسی توانستند قدرت را به دست بگیرند.

۱۱۵- توضیحات کدام گزینه مربوط به شخص مذکور نیست؟

- ۱) بدون تردید وی یکی از برجسته ترین دانشمندان عصر طلایی تمدن ایرانی - اسلامی است که در ریاضیات، نجوم، گاه شماری، جغرافیا و هندشناسی مقام والایی داشت: ابوریحان محمد بن احمد بیرونی
۲) وی را بعد از ارسطو که ملقب به معلم اول است، معلم دوم می خوانند: فارابی
۳) رئیس مدرسه جندی شاپور و پزشک پرآوازه ایرانی به بغداد رفت و به دنبال او گروه دیگری از پزشکان آن مرکز علمی، راهی مرکز خلافت عباسی شدند: جرجیس بن جبرائیل
۴) پدر علم تاریخ: جرج سارتن

تاریخ ایران و جهان (۱)

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس های ۷ تا ۹)
صفحه های ۶۱ تا ۸۹

۱۱۶- یکی از پژوهشگران تاریخ، مقاله ای را تحت عنوان «بررسی منابع و پیشینه پژوهش در تاریخ باستان» منتشر کرده است. در بررسی علمی مقاله او، طبق اطلاعات کتاب درسی تاریخ (۱)، کدام یک از موارد زیر می تواند صحیح باشد؟

- الف) یکی از نتایج تحقیقات دو قرن گذشته، تقسیم بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند.
ب) یکی از دلایل قوت تاریخ نگاری در عصر باستان، این است که سنت کتابت، همانند سنت شفاهی مقبول و پسندیده بوده است.
ج) درباره هخامنشیان مطالب، بسیار کم و محدود به بعضی اسامی بود؛ اما در خصوص ساسانیان اطلاعات تاریخی قابل توجهی وجود دارد.
د) در نتیجه خوانده شدن خط های باستانی و کاوش های باستان شناسی، آگاهی های تاریخی جدیدی به دست آمد.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «د»

۱۱۷- کدام موارد از یافته های باستان شناسی حدود ۸ هزار سال پیش در ایران هستند؟

- الف) نواحی پایکوهی و دشت های ایران جولانگاه انسان هایی بوده است که در پی شکار جانوران و گردآوری گیاهان خوراکی بوده اند.
ب) با چکش کاری بر روی رگ های طبیعی مس، زیور آلات مسی و برخی ابزار می ساختند.
ج) با اختراع چرخ سفالگری، ساختن ظروف و ابزار سفالی پیشرفت قابل توجهی یافتند.
د) ساکنان تپه زاغه در قزوین به فنون ذوب و قالب گیری مس دست یافتند.
- (۱) «ب» و «د» (۲) «ب» و «ج» (۳) «الف» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۱۱۸- کدام گزینه درباره تأسیس پادشاهی ایلام، شهر و شهرنشینی و فروپاشی تمدن ایلام درست است؟

- (۱) تأسیس پادشاهی: سرانجام تاخت و تازهای فرمانروایان سومری و اکدی - شهر و شهرنشینی: شوش از پایتخت های ایلامیان بود که در دوران ساسانیان دوباره شکوه خود را بازیافت. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر آشوریان
(۲) تأسیس پادشاهی: سرانجام تاخت و تازهای فرمانروایان سومری و اکدی - شهر و شهرنشینی: انشان پایتخت ایلامیان در بخش شرقی قلمرو بود. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر آشوریان
(۳) تأسیس پادشاهی: اتحاد حاکمان بزرگ ایلامی و شکست حاکمان کوچک - شهر و شهرنشینی: شوش از پایتخت های ایلامیان بود که در دوران هخامنشیان دوباره شکوه خود را بازیافت. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر اکدی ها
(۴) تأسیس پادشاهی: اتحاد حاکمان بزرگ ایلامی و شکست حاکمان کوچک - شهر و شهرنشینی: در دوره ایلام معماری پیشرفت کرد و استفاده از آجر در ساخت بنا رایج شد. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر اکدی ها

۱۱۹- کدام یک از موارد زیر پیرامون «هوخشتر» و «کوروش بزرگ» درست است؟

- الف) در نتیجه براندازی آشوریان توسط سومین پادشاه مادی، قلمرو آنها به سرتاسر بین النهرین و بخش های وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.
ب) مؤسس سلسله هخامنشی پس از انجام عملیات کشورگشایی و گسترش قلمرو خود در شرق فلات ایران، حکومت لیدی را شکست داد و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد.

- ج) منشور کوروش، مجرای فتح سرزمینی است که پدر آستیاگ با حکومت آن، بر علیه آشوریان متحد شد.
د) در ابتدای فعالیت، کوروش برخلاف هووخشتر یکی از حکومت های آریایی را برانداخت.

- (۱) «ج» و «د» (۲) «الف» و «ب» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۱۲۰- هر کدام از عبارت های زیر، به ترتیب در زمان کدام یک از شاهان هخامنشی رخ داده است؟

- الف) فرونشاندن شورش های داخلی و برقراری آرامش در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی
ب) به تصرف درآمدن فنیقیه، سوریه و فلسطین

- ج) شورش برادرش در ابتدای زمامداری اش با سپاهی از مزدوران یونانی
د) کشته شدن به دست یکی از خدمتکاران کاخ شاهی

- (۱) داریوش یکم - کوروش بزرگ - اردشیر دوم - اردشیر سوم
(۲) کوروش بزرگ - داریوش یکم - اردشیر سوم - اردشیر دوم
(۳) کمبوجیه - داریوش یکم - اردشیر سوم
(۴) داریوش یکم - کمبوجیه - اردشیر یکم - اردشیر دوم

جغرافیا (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

فصل دوم: نواحی طبیعی
فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۵۳ تا ۸۲

۱۲۱- تصویر زیر نشان می‌دهد که ارتفاع از سطح زمین، در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر

می‌گذارد. کدام گزینه علت این امر را بیان می‌کند؟

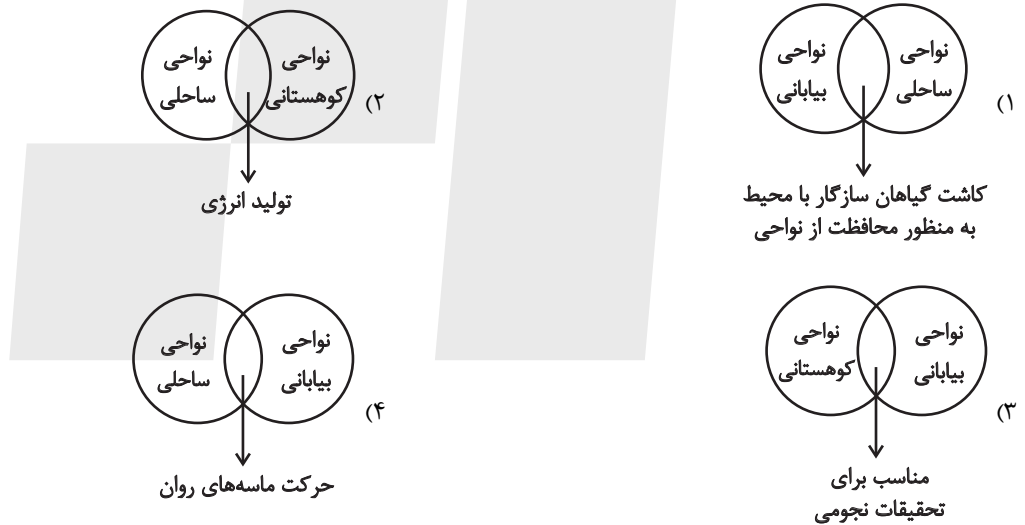
(۱) در دامنه‌های پرشیب، ضخامت خاک و نگهداری آب کمتر است.

(۲) هرچه ارتفاع افزایش می‌یابد، درجه رشد گیاهان کمتر می‌شود.

(۳) گیاهان و جانوران در ارتفاع معینی قادر به زیستن هستند.

(۴) شیب دامنه‌ها بر عمق خاک و زهکشی گیاهان اثر می‌گذارد.

۱۲۲- کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

۱۲۳- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

(الف) نزدیک به نیمی از مردم قاره آسیا و اروپا، به یکی از شاخه‌های خانواده زبانی هند و اروپایی صحبت می‌کنند.

(ب) زبان عربی زبان رسمی حدود بیش از ۲۰ کشور است.

(ج) غلبه برخی از زبان‌ها در جهان به سبب رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات است.

(د) ترویج زبان فرانسوی در ایالت کبک و زبان ولشی در کشور ولز به سبب اقداماتی از قبیل کانال تلویزیون و نشر کتاب‌های ادبی و کلاس‌های رایگان

است.

(۴) یک

(۳) دو

(۲) سه

(۱) چهار

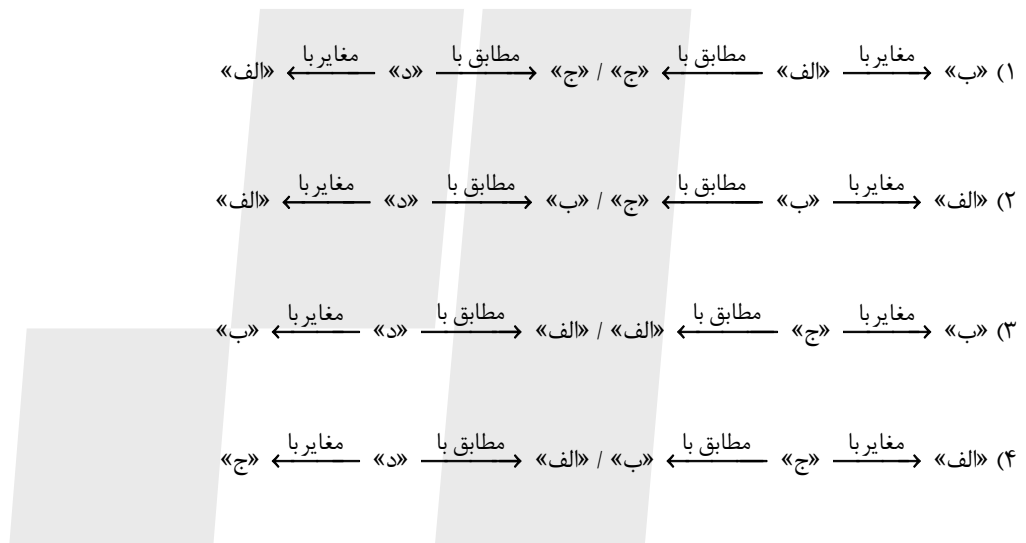
۱۲۴- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

الف) پیروان مسیحیت در جهان با توجه به باورها و اعتقادات خود، آثار معماری، نقاشی و مجسمه‌سازی را در نواحی مختلف جهان به وجود آورده‌اند.

ب) نواحی فرهنگی با شباهت در یک یا چند عامل، از یکدیگر متمایز می‌شوند.

ج) جغرافی‌دانان برای مطالعه و شناخت تنوع‌های فرهنگی، سطح زمین را به نواحی‌ای تقسیم کرده‌اند.

د) انسان‌ها با تغییراتی که در محیط‌های طبیعی به وجود می‌آورند، چشماندازهای فرهنگی خلق می‌کنند.

۱۲۵- با توجه به موارد زیر کدام گزینه صحیح است؟

الف) با توسعه شبکه ریلی، ارتباط بین شهرها افزایش یافت.

ب) پس از افتتاح یک مرکز خرید مدرن در تهران، الگوی ساخت آن در چندین شهر دیگر تکرار شد.

ج) آهنگی پاپ از خواننده‌ای انگلیسی زبان، در میان نوجوانان ایرانی محبوب می‌شود.

د) گسترش جاده‌های بین استانی باعث کاهش زمان سفر شد.

۱) «ج» برخلاف «د» به پدیده پخش اشاره نمی‌کند. ۲) «الف» همانند «ب» مربوط به پدیده پخش فرهنگی می‌باشد.

۳) «ب» برخلاف «ج» اشاره‌ای به پدیده پخش ندارد. ۴) «ج» همانند «ب» مربوط به پدیده پخش فرهنگی می‌باشد.

جغرافیای ایران

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران
(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۲

۱۲۶- کدام یک از موارد زیر، پیرامون نقش دریاها و منابع رطوبتی در آب و هوای ایران، درست ذکر شده‌اند؟

(الف) نزدیکی به دریاها در شمال و جنوب کشور، نتایج و تأثیرات مشابهی را به دنبال دارد.

(ب) نزدیکی به دریاها در شمال کشور، مشابه جنوب کشور، در افزایش بارش باران مؤثر است.

(ج) دوری از دریاها، باعث افزایش تغییرات و نوسانات دمایی می‌شود.

(د) شرحی شدن هوا در جنوب، ناشی از نزدیکی به دریای عمان و خلیج فارس است.

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «ج» و «د»

(۲) «ب» و «د»

(۱) «الف» و «ب»

۱۲۷- کدام گزینه موارد «الف»، «ب» و «ج» را درست توضیح داده است؟

(الف) توده هوای گرم و خشک

(ب) توده هوای مرطوب غربی

(ج) توده‌های سرد و خشک

(۱) «ب» گاهی در دوره سرد سال وارد کشور می‌شود و رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد. - «الف» منشأ آن از دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس است. - «ج» باعث سردی و خشکی هوا در زمستان می‌شود.

(۲) «ج» جهت ورودش از شمال و شمال شرقی است. - «ب» زمان ورود آن در دوره گرم برخی سال‌هاست. - «الف» منجر به افزایش شدید دما می‌شود.

(۳) «الف» در تابستان هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند. - «ب» مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران است که با ایجاد برف و باران، در تأمین آب مورد نیاز ما نقش دارد. - «ج» زمان ورودش به کشور در ماه‌های سرد سال است.

(۴) «الف» برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و باعث باران‌های سیلابی می‌شود. - «ج» موجب بارش در سواحل دریای خزر می‌شود. - «ب» رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرد سال به داخل ایران منتقل می‌کند و باران به همراه دارد.

۱۲۸- کدام گزینه رود پرآب‌تری (آبدهی بیشتر) را توصیف می‌کند؟

(۱) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در مهرماه، در بیرجند جاری می‌شود.

(۲) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در مهرماه، در کرمانشاه جاری می‌شود.

(۳) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در اسفندماه، در کرمانشاه جاری می‌شود.

(۴) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در اسفندماه، در بیرجند جاری می‌شود.

۱۲۹- در کدام گزینه به ترتیب هر یک از موارد «الف» تا «ج» به درستی بیان شده است؟

ویژگی	دریا
«الف»	خلیج فارس
«ب»	دریای خزر
«ج»	دریای عمان

(۱) مرکز صید انواع ماهیان خاویاری - محل توقف پرندگان مهاجر - فراهم کردن امکان دسترسی به آبهای آزاد

(۲) زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را پوشانده بود. - مرکز پرورش ماهی و میگو - امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر

(۳) ویژگیهای خاص محیطزیست - مرکز پرورش مروارید - امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر

(۴) مرکز صید و پرورش مروارید - محل توقف پرندگان مهاجر - فراهم کردن امکان دسترسی به آبهای آزاد

۱۳۰- کدام گزینه اطلاعات درستی در رابطه با «دریاچه ارومیه» ارائه می دهد؟

(۱) این دریاچه دومین دریاچه آب شور کشور است و به دلیل برخورداری بودن از ارزشهای بی نظیر طبیعی و اکولوژیک به عنوان ذخیره گاه زیست کره

یونسکو معرفی شده است.

(۲) پسرروی سطح آب دریاچه و کاهش مساحت آن مستقیم ترین رابطه را با کاهش ۳۰ میلیارد متر مکعبی حجم آب دریاچه در ۲۰ سال گذشته داشته

است.

(۳) روند افت آب این دریاچه بعد از دوران پرآبی آن از سال ۱۳۸۴ به گونه ای بوده است که به طور متوسط در ۲۰ سال اخیر با افت ۴۰ متری مواجه

بوده است.

(۴) عمق کم این دریاچه تأثیر قابل توجهی در خشکی سطح دریاچه داشته است و میزان خشکی آن در شهریور ۱۳۹۳ به حدی رسید که قسمت

جنوبی آن با خشکی کامل مواجه گردید.

فلسفه یازدهم

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه و ابعاد آن
(زندگی براساس اندیشه)
معرفت و شناخت
(امکان شناخت)
صفحه های ۳۶ تا ۴۹

۱۳۱- چرا سقراط در جامعه آتن به چهره ای بحث برانگیز تبدیل شد؟

(۱) به دلیل ثروت و قدرت زیادش که حسادت دیگران را برانگیخت.

(۲) چون روش گفت و گوی سقراطی اش قدرتمندان، مغالطه گران و سفسطه گران را به چالش می کشید.

(۳) به خاطر نوشتن کتاب های فلسفی که اندیشه هایش را به جامعه تحمیل می کرد.

(۴) به دلیل انزوای کامل و دوری از مردم که آن ها را نگران کرده بود.

۱۳۲- همه موارد زیر به جز ... از مضامین اتهامات سقراط محسوب می شود که سقراط آنها را تکذیب کرده است.

(۱) دنبال دستیابی به رازهای آسمان و زمین است.

(۲) باطل را حق جلوه می دهد.

(۳) حق جلوه دادن باطل را به دیگران آموزش می دهد.

(۴) خدا را انکار می کند.

۱۳۳- با توجه به داستان زندگی سقراط و عقایدش، کدام عبارت درست نیست؟

(۱) فضیلت مقدمه حصول ثروت و هر چیز سودمندی است که انسان می تواند به دست آورد.

(۲) هدفش از گشت و گذار در شهر آتن این بود که جهالت افراد قدرتمند و سفسطه گر را به رخشان بکشد.

(۳) با استفاده از روش سقراطی، سعی می کرد تا مردم را به حقیقت برساند به گونه ای که خودشان حقیقت را بیان کنند.

(۴) او برهم زنده عادات زندگی آتنیان بود و فلسفه را وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد.

۱۳۴- آقای راهنمایی می گوید «هیچ شناخت یقینی وجود ندارد» ما از او پرسیدیم که آیا از گفته خود مطمئنی؟

در صورتی که جواب او مثبت باشد، گفته اولیه خود را ... است و در صورتی که پاسخ او منفی باشد، قطعیت گفته اولیه خود را ... است.

(۱) تأیید کرده - تأیید کرده (۲) تأیید کرده - نقض کرده (۳) نقض کرده - نقض کرده (۴) نقض کرده - تأیید کرده

۱۳۵- کدام گزینه نشانه ای بر قبول داشتن امکان شناخت نیست؟

(۱) شک جزئی در برخی دانسته ها و حوزه های شناخت

(۲) فهم خطای خود یا دیگران از طریق اختلاف در نظرهای متفاوت افراد درباره یک موضوع واحد

(۳) استفاده از اشیای پیرامون خود و به کار بردن آن ها در امور مختلف

(۴) انکار واقعیت خارجی مستقل از ذهن

۱۳۶- کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های شناخت در انسان‌ها نادرست است؟

- (۱) اینکه درباره گذشته و آینده نظر و باوری داریم، نشان می‌دهد شناختی از جهان پیرامون خود داریم.
- (۲) شناخت ما از جهان، تدریجی است و به همین علت افراد مختلف درباره موضوع واحد، نظرها و باورهای متفاوت دارند.
- (۳) شناخت ما از نظر قلمرو تمام پدیده‌های جهان هستی را در بر نمی‌گیرد.
- (۴) گاهی متوجه می‌شویم که بعضی از دانسته‌هایمان، درست نبوده و ما درموردشان دچار خطا شده‌ایم.

۱۳۷- کدام عبارت پیرامون شناخت آدمی صحیح نیست؟

- (۱) اینکه آدمی می‌تواند با محیط و دنیای پیرامون خود ارتباطی برقرار کند، نشان می‌دهد که او دارای توانایی شناخت است.
- (۲) اختلاف نظرهای مردم در برخی موارد علمی و معرفتی نشان‌دهنده خطاپذیری شناخت آدمیان است.
- (۳) محدودتربودن شناخت اطفال نسبت به بالغان، نشان‌دهنده تدریجی بودن شناخت آدمیان است.
- (۴) تصحیح اشتباه علمی گذشتگان و پیشرفت زیاد علم در عصر حاضر، نشان‌دهنده محدودیت شناخت است.

۱۳۸- کدام عبارت بیانگر «شک مطلق» است؟

- (۱) جهان را نمی‌توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می‌نامیم، تطابقی با واقعیت ندارد.
- (۲) داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند.
- (۳) با وجود قبول علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری می‌توان وجود خداوند را منکر شد.
- (۴) انسان فقط می‌تواند همین امور محسوس پیرامون خود را شناسایی کند.

۱۳۹- کدام گزینه درباره امکان معرفت نادرست است؟

- (۱) با اینکه چپستی و امکان معرفت برای همگان روشن است، اما گروهی در گذشته و اکنون نسبت به امکان معرفت مشکوک هستند.
- (۲) اینکه هم‌اکنون شما در حال خواندن و بررسی این گزینه هستید از نشانه‌های امکان شناخت است.
- (۳) شک در توانایی انسان برای شناخت برخی امور و همین‌طور شک در اصل امکان شناخت خودمتناقض است.
- (۴) این سؤال که «آیا می‌توان فهمید در سیارات دیگر موجوداتی شبیه به انسان وجود دارند یا خیر؟» مربوط به شکاکیت نسبی است.

۱۴۰- کدام گزاره حیطه‌های بیشتری از معرفت‌شناسی را در بر می‌گیرد؟

- (۱) انسان می‌تواند امور محسوس و قابل تجربه حسی را بشناسد.
- (۲) شناخت انسان می‌تواند خطا و اشتباه باشد.
- (۳) انسان نمی‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند، بشناسد.
- (۴) انسان علاوه بر امور محسوس، امور نامحسوس را هم می‌تواند بشناسد.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی، جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
تا پایان «تفاوت رابطه علیت با
سایر روابط»
درس‌های ۱، ۲ و بخشی از درس ۳
صفحه‌های ۱ تا ۱۵

۱۴۱- **نهایی** درباره توجه خاص ابن‌سینا به تفکیک وجود و ماهیت در ذهن کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) این تمایز اساس بسیاری از بحث‌های متافیزیکی و کلامی را تشکیل داد.
- (۲) این نظر پایه برهان وجوب و امکان ابن‌سینا برای اثبات وجود خدا است.
- (۳) این تمایز نقطه شروعی برای ورود به مباحث ساده‌تر فلسفه بود.
- (۴) توماس آکوئیناس که در قرن سیزدهم میلادی می‌زیست این نظر را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد.

۱۴۲- مغایرت وجود و ماهیت در ذهن، از نظر منطقی مؤخر از کدام مورد است؟

- (۱) یکسان بودن ماهیت همه موجودات
- (۲) واقعیت داشتن جهان خارج و امکان شناخت آن
- (۳) یگانگی و وحدت موجودات جهان در خارج
- (۴) جزء ماهیت نبودن وجود

۱۴۳- **نهایی** کدام گزاره درباره مکتب فلسفی تومیسم درست است؟

- (۱) توسط توماس آکوئیناس تأسیس شد، اما در حال حاضر منسوخ شده است.
- (۲) به‌طور کامل متکی بر فلسفه شیخ‌الرئیس است.
- (۳) در قرن شانزدهم میلادی براساس نظرات ارسطو تأسیس شد.
- (۴) مؤسس آن برهان‌هایی در حوزه خداشناسی اقامه کرده است.

۱۴۴- اصل «مغایرت وجود و ماهیت» که توسط ابن‌سینا مطرح شد، چه تأثیری بر فلسفه غرب داشت؟

- (۱) باعث شد فلسفه غرب کاملاً از فلسفه اسلامی جدا شود و مسیر جدیدی را در پیش بگیرد.
- (۲) این اصل توسط ابن‌رشد در غرب گسترش یافت و فلسفه غرب را به سمت شکاکیت سوق داد.
- (۳) توماس آکوئیناس این اصل را پذیرفت و برهان‌های خداشناسی خود را بر آن بنا نهاد و مکتب تومیسم را پایه‌گذاری کرد.
- (۴) باعث شد فلاسفه غرب نسبت به فلسفه ابن‌سینا بی‌توجه شوند و بیشتر بدون واسطه به فلسفه ارسطویی تکیه کنند.

۱۴۵- **نهایی** کدام گزینه درباره رابطه امکانی میان وجود و یک ماهیت خاص نادرست است؟

- (۱) وقتی ماهیت علتش را واجب کند، از حالت تساوی و امکانی خارج شده است.
- (۲) اگر علت ماهیت موجود شود، ماهیت در خارج تحقق می‌یابد.
- (۳) تا ماهیت وجود نیابد، این رابطه ضروری و وجوبی نمی‌شود.
- (۴) اگر ماهیت موجود باشد، رابطه این دو از حالت امکانی خارج شده است.

۱۴۶- کدام گزینه تعریف دقیق تری از مفهوم «واجب الوجود بالغیر» ارائه می دهد؟

(۱) ماهیتی که چیستی خود را از علت و واسطه‌ای دیگر دریافت می کند.

(۲) چیزی که بر حسب ذات خود ممکن الوجود است.

(۳) ماهیتی که وجود خود را از ممکن الوجودی دیگر دریافت می کند.

(۴) موجودی که ضرورت وجودش از ناحیه غیر است.

۱۴۷- رابطه وجود با هریک از مفاهیم «مورچه‌ای به اندازه فیل»، «هندوانه تلخ» و «زمستان گرم» به ترتیب چگونه است؟

(۲) ممتنع الوجود - ممتنع الوجود - ممتنع الوجود

(۱) ممتنع الوجود - ممکن الوجود - ممکن الوجود

(۴) ممکن الوجود - ممکن الوجود - ممکن الوجود

(۳) ممکن الوجود - ممتنع الوجود - ممتنع الوجود

۱۴۸- کدام مورد درست است؟

(۱) هر ممکن الوجود بالذاتی در عالم خارج واجب الوجود بالغیر است.

(۲) بعضی ممتنع الوجودهای بالذات در خارج ممتنع الوجود بالغیر هستند.

(۳) هر واجب الوجود بالغیری در ذات خود ممکن الوجود است.

(۴) ممکن الوجود بالغیر ممکن است واجب الوجود بالغیر باشد یا ممتنع الوجود بالغیر.

۱۴۹- رابطه علیت رابطه‌ای ... است؛ مانند

(۲) علی - حرکت راکت پینگ‌پنگ و پرتاب شدن توپ

(۱) علی - رابطه کبریت و آتش

(۴) وجودی - اتکای سقف خانه به ستون‌ها

(۳) وجودی - بریده شدن رگ زنده و جاری شدن خون

۱۵۰- کدام تعریف برای «معلول» مناسب تر است؟

(۲) چیزی که در حالت تساوی میان وجود و عدم است.

(۱) چیزی که علت به او وجود می دهد.

(۴) آنچه که از دیگری هستی می گیرد.

(۳) آنچه که به دیگری وابسته است.

قضیه حملی و قیاس اقترانی
(احکام قضایا، قیاس اقترانی)
صفحه‌های ۶۲ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۵۱- وقتی قضیه‌ای دارای متضاد نقیض است، باید نتیجه گرفت که آن قضیه ... است.

- (۱) موجه (۲) جزئی (۳) کلیه (۴) سالبه

۱۵۲- با فرض درستی قضیه «برخی الف ب نیست» صادق یا کاذب بودن کدام گزاره را می‌توان قطعاً نتیجه گرفت؟

- (۱) برخی ب الف نیست. (۲) برخی الف ب است. (۳) هیچ الف ب نیست. (۴) هر الف ب است.

۱۵۳- با توجه به احکام موجود در مربع تقابل و عکس مستوی محصورات چهارگانه، اگر بدانیم قضیه «هیچ الف ب نیست» کاذب است، در این صورت

نتیجه‌گیری کدام گزینه درست است؟

- (۱) صدق قضیه «بعضی الف ب است» را می‌توان نتیجه گرفت.
(۲) صدق قضیه «هر الف ب است» را می‌توان نتیجه گرفت.
(۳) کذب قضیه «بعضی الف ب نیست» را می‌توان نتیجه گرفت.
(۴) صدق قضیه «هیچ الف ب نیست» را می‌توان نتیجه گرفت.

۱۵۴- در کدام گزینه مغالطه ایهام انعکاس وجود دارد؟

(۱) هر مربع، چهارضلعی متساوی‌الاضلاع است؛ پس بعضی از چهارضلعی‌های متساوی‌الاضلاع، مربع هستند.

(۲) از آنجاکه برخی از گیاهان بوته نیستند، پس برخی از بوته‌ها گیاه نیستند.

(۳) بعضی از انسان‌ها کودک هستند؛ پس بعضی از کودکان انسان هستند.

(۴) هیچ انسانی سنگ نیست؛ پس برخی از سنگ‌ها نیز انسان نیستند.

۱۵۵- عکس مستوی «هر پیری جوان بوده است» کدام قضیه می‌شود؟

- (۱) هر جوانی پیر بوده است.
(۲) بعضی جوان‌ها پیر بوده‌اند.
(۳) هر کسی که قبلاً جوان بوده پیر است.
(۴) بعضی کسانی که قبلاً جوان بوده‌اند پیر هستند.

۱۵۶- در کدام یک از محصورات چهارگانه هیچ یک از مصادیق موضوع و محمول نیست که مشمول قضیه نباشد؟

- (۱) موجبه کلیه (۲) موجبه جزئی (۳) سالبه کلیه (۴) سالبه جزئی

۱۵۷- با توجه به اشکال قیاس اقترانی، استدلال‌های مطرح شده در کدام گزینه با هم تفاوت دارند؟

- (۱) بعضی قیاس‌ها منتج هستند، هیچ قیاسی شکل چهارم نیست - هر آزمونی استاندارد است، بعضی آزمون‌ها جامع هستند.
(۲) هر جلد سختی کتاب است، هر کتابی کاغذی است - بعضی جمله‌ها قضیه هستند، هیچ قضیه‌ای انشایی نیست.
(۳) بعضی برنامه‌ها نرم‌افزار نیستند، هر برنامه‌ای طراحی شده است - هیچ استدلالی تعریف نیست، بعضی فکرها استدلال هستند.
(۴) هر ویروس کرونایی خطرناک است، بعضی کشنده‌ها ویروس کرونا هستند - بعضی سازها زهی هستند، بعضی الکترونیکی‌ها ساز هستند.

۱۵۸- در کدام گزینه، دایره مصادیق موضوع و محمول هر دو قضیه، یکسان است؟

- (۱) سالبه کلیه - شخصیه سالبه (۲) موجبه جزئی - موجبه کلیه
(۳) سالبه کلیه - شخصیه موجبه (۴) موجبه کلیه - سالبه کلیه

۱۵۹- با توجه به شرایط اعتبار قیاس اقترانی، کدام موارد صحیح است؟

- (الف) حد وسط در هر دو مقدمه باید دارای علامت مثبت باشد.
(ب) محمول در نتیجه باید دارای علامت مثبت باشد.
(ج) باید نسبت یکی از مقدمات ایجابی باشد.

(د) موضوع و محمول نتیجه نباید دارای علامت منفی باشند.

(ه) حد وسط حداکثر در یکی از مقدمات باید دارای علامت مثبت باشد.

(و) محمول مثبت نتیجه، باید موضوع یا محمول مثبت یکی از مقدمات باشد.

- (۱) ب، ه (۲) ج، و (۳) و، ه (۴) الف، د

۱۶۰- همه گزینه‌ها به جز گزینه ... دارای شروط اول و دوم و فاقد شرط سوم از شرایط اعتبار قیاس اقترانی هستند.

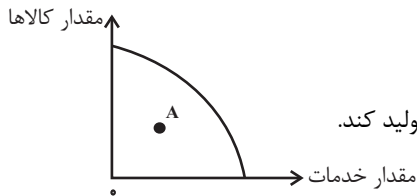
- (۱) هیچ استدلالی تعریف نیست، هر تعریفی فکر است؛ هیچ استدلالی فکر نیست.
(۲) بعضی کشورها دموکرات نیستند، هر کشوری دارای قانون است؛ بعضی دموکرات‌ها دارای قانون نیستند.
(۳) هیچ علف‌خواری اسب نیست، بعضی پستانداران علف‌خوار هستند؛ بعضی اسب‌ها پستاندار نیستند.
(۴) هر تصویری غیرتصدیق است، هیچ غیرتصدیقی استدلال نیست؛ هیچ تصویری استدلال نیست.

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس هشتم و نهم)
صفحه‌های ۸۱ تا ۱۰۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۶۱- منحنی مرز امکانات تولید زیر مربوط به یک کشور فرضی است که در حال حاضر نقطه تولید آن، نقطه A است. کدام گزینه در رابطه با این کشور صحیح است؟

- (۱) کشور در شرایط رونق اقتصادی قرار دارد.
- (۲) به دلیل وجود منابع بیکار، کشور زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار می‌گیرد.
- (۳) اقتصاد کشور منابع فعال دارد و به راحتی می‌تواند با استفاده از این منابع فعال، کالا و خدمات زیادی تولید کند.
- (۴) اقتصاد منابع غیرفعال دارد و باید منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری انتقال یابد.

۱۶۲- کدام مورد جزو سیاست‌های فقرزدایی دولت‌ها محسوب نمی‌شود؟

- (۱) حمایت از شرکت‌های تولیدی
- (۲) ایجاد نهادهای توانمندسازی
- (۳) مبارزه با فساد
- (۴) ثبات قوانین و بهبود فضای کسب‌وکار

۱۶۳- چه تعداد از افراد زیر بیکار محسوب می‌شوند؟

- سعید، کارگر خط مونتاژ ساعت‌های مکانیکی، به دلیل رواج ساعت‌های هوشمند و نداشتن تخصص در تولید آن‌ها، شغلش را از دست داد.
- سارا، پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه از جست‌وجوی شغل دل‌سرد شده است.
- نازنین، که به تازگی از کار خود استعفا داده و به دنبال کار مناسب‌تری می‌گردد.
- فرهاد، پس از ابتلا به بیماری ام‌اس با گواهی پزشک، خود را بازنشسته کرده است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۴- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- (الف) درآمد مالیاتی دولت در زمان بیکاری و رکود چگونه خواهد بود؟
- (ب) روش کلی در تعیین میزان فقر در جامعه چیست؟
- (ج) کدام گزینه درخصوص فقر نسبی صحیح است؟

(۱) با بیکاری کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها، کاهش می‌یابد. - مقایسه میان نیازمندی‌های افراد و یا خانوار با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازها - در فقر نسبی، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم صورت می‌گیرد و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان‌های مختلف متفاوت خواهد بود.

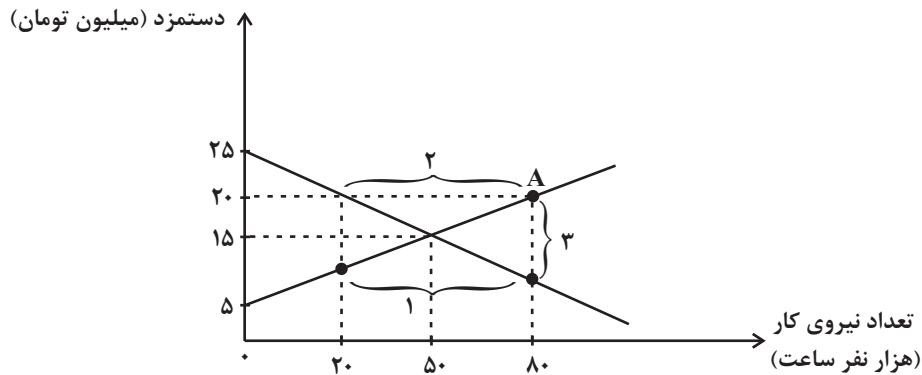
(۲) با کاهش هزینه شرکت‌ها و افزایش مالیات بر سود آنها، افزایش می‌یابد. - مقایسه میان نیازمندی‌های افراد و یا خانوار با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازها - با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر آسان و ممکن می‌شود.

(۳) با بیکاری کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها، کاهش می‌یابد. - استفاده از شاخص‌های اندازه‌گیری میزان فقر و میزان درآمد و در نهایت مقایسه آن‌ها - مطابق با فقر نسبی، می‌توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت.

(۴) با کاهش هزینه شرکت‌ها و افزایش مالیات بر سود آنها، افزایش می‌یابد. - استفاده از شاخص‌های اندازه‌گیری میزان فقر و میزان درآمد و در نهایت مقایسه آن‌ها - در فقر نسبی کافی بودن یا نبودن شاخص‌ها به وضعیت نسبی و رفاه گروه‌ها و طبقات مختلف مردم برمی‌گردد.

محل انجام محاسبات

۱۶۵- با توجه به نمودار زیر که مربوط به عرضه و تقاضای نیروی کار در یک بازار فرضی است، پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) در نقطه A تعداد بیکاران چند نفر است؟

ب) در کدام بخش از نمودار، بازار با کمبود تقاضای نیروی کار مواجه می‌گردد؟

ج) در کدام سطح از دستمزد هیچ یک از افراد حاضر به کار نخواهند شد؟

۱) الف) ۶۰ هزار نفر، ب) بخش ۲، ج) ۱۵ میلیون تومان

۲) الف) ۳۰ هزار نفر، ب) بخش ۱، ج) در همه دستمزدها تقاضا وجود دارد.

۳) الف) ۶۰ هزار نفر، ب) بخش ۲، ج) ۵ میلیون تومان

۴) الف) ۳۰ هزار نفر، ب) بخش ۳، ج) در همه دستمزدها عرضه وجود دارد.

۱۶۶- کشوری با ۴۵ میلیون نفر جمعیت و تعداد ۳ میلیون نفر بیکار با رکود اقتصادی مواجه است. در صورتی که جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال آن ۱۰

میلیون نفر و افراد شاغل ۹ میلیون نفر باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب، کدام است؟

الف) این کشور، دچار کدام نوع بیکاری است؟

ب) نرخ بیکاری در این کشور، چند درصد است؟

ج) جمعیت غیرفعال این کشور، چند میلیون نفر است؟

۲) اصطکاک - ۲۵ - ۲۴

۱) دوره‌ای - ۲۵ - ۲۳

۴) اصطکاک - ۲۴/۲ - ۲۴

۳) دوره‌ای - ۲۴/۲ - ۲۳

محل انجام محاسبات

۱۶۷- عبارت زیر بیانگر کدام وظیفه پول است؟

«در تابستان سال گذشته بر اثر خاموشی‌های مداوم، موتور یخچال منزل آقای حسینی سوخت و او برای پرداخت هزینه تعمیر از حساب بانکیش برداشت کرد.»

- (۱) وسیله پرداخت‌های آینده
(۲) وسیله سنجش ارزش
(۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش
(۴) وسیله پرداخت در مبادلات

۱۶۸- کدام گزینه بیان مناسبی در رابطه با جدول زیر است؟

۱	اسکناس‌های در دست مردم	۱۲۰۰ واحد پولی
۲	موجودی حساب‌های جاری	۲۰۰ واحد پولی
۳	موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۴۰۰ واحد پولی
۴	مسکوکات	یک سوم موجودی اسکناس‌ها
۵	چک‌پول‌ها	دو برابر مسکوکات
۶	موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	نصف سپرده‌های دیداری

(۱) میزان شبه پول برابر با ۷۰۰ واحد پولی است.

(۲) میزان حجم پول برابر با ۲۴۰۰ واحد پولی است.

(۳) نقدینگی برابر با ۳۱۰۰ واحد پولی است که از طریق عملکرد بانک‌ها می‌توان آن را افزایش داد.

(۴) در محاسبه حجم پول، موجودی حساب‌های پس‌انداز را نیز در نظر می‌گیریم.

۱۶۹- اگر درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده در سال ۱۳۸۳ برابر ۳۰ و شاخص قیمت‌ها در ابتدای آن سال معادل ۳۶۰,۰۰۰ تومان باشد، مقدار

شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۴ چند تومان است؟

- (۱) ۴,۶۸۰,۰۰۰ (۲) ۳,۸۶۰,۰۰۰ (۳) ۴۶۸,۰۰۰ (۴) ۳۸۶,۰۰۰

۱۷۰- عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

الف) علت به وجود آمدن تورم در جامعه چیست و دولت ترجیح می‌دهد در مواقع تورم از چه طریق بازار را تنظیم کند؟

ب) در حالت رکود اقتصادی، بانک مرکزی کدام سیاست را اعمال می‌کند و کدام روش را به کار می‌گیرد؟

(۱) الف) فزونی تقاضا بر عرضه - افزایش ظرفیت‌های تولیدی (ب) سیاست پولی انبساطی - فروش اوراق مشارکت

(۲) الف) فزونی عرضه بر تقاضا - افزایش واردات (ب) سیاست پولی انقباضی - فروش اوراق مشارکت

(۳) الف) فزونی تقاضا بر عرضه - افزایش واردات (ب) سیاست پولی انبساطی - خرید اوراق مشارکت

(۴) الف) فزونی عرضه بر تقاضا - افزایش ظرفیت‌های تولیدی (ب) سیاست پولی انقباضی - خرید اوراق مشارکت

محل انجام محاسبات

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۳۱ مرداد

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

۲۵۱- ابیات زیر سازنده یک حکایت کوتاه‌اند، اما ترتیب آن‌ها به هم ریخته است. اگر ابیات را به شکل درست خود درآوریم، کدام بیت در جایگاه چهارم قرار می‌گیرد؟

(الف) کیک چون ماجرای پشه شنف / زیر لب خنده‌ای زد آن‌گه گفت

(ب) تو چنانی و من چنین ز چه روی؟ / تو طربناک و من غمین ز چه روی؟

(ج) ای پسر رو خموش باش چو کیک / تا نخواندت کسی، مزن لبیک

(د) من به هنگام کار خاموشم / بسته لب پای تابه سر گوشم

(ه) ای عجب من بدین سیه‌رختی / تو بدان فرهی و خوشبختی

(و) آن شنیدم که گفت پشه به کیک / بامدادان پس از سلام علیک

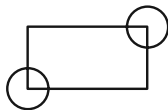
(۴) د

(۳) ج

(۲) ب

(۱) الف

۲۵۲- نمودار زیر، ارتباط کدام دسته‌ها را نشان می‌دهد؟

(۱) گوشواره‌ها - النگوها - طلاها

(۲) مثلث‌های قائم‌الزاویه - مثلث‌های متساوی‌الاضلاع - مثلث‌ها

(۳) سرماخوردگی‌ها - تب‌ها - بیماری‌ها

(۴) نوشابه‌ها - آب‌ها - نوشیدنی‌ها

۲۵۳- رابطه ساختاری بین دو واژه کدام گزینه متفاوت است؟

(۲) پرستنده - پرستار

(۱) بینا - دیدنی

(۴) رونده - رفتار

(۳) گویا - گفتنی

* در سه سؤال بعدی با استدلالی درست تعیین کنید کدام گزینه متن را بهتر ادامه می‌دهد.

۲۵۴- آن منتقدین ادبی معتقد به مفهوم «آرکی تایپ» که نخستین بار کارل گوستاوو یونگ و مکتب مردم‌شناسی تطبیقی دانشگاه شیکاگو آن را مطرح کرده‌اند، ضمن مطرح کردن مباحثی از قبیل آنیما و آنیموس، سایه، نقاب، مادر کبیر، پیرمرد خردمند، آب، خورشید، دایره، اعداد و ... به کندوکاو تأثیر آن‌چه از ضمیر ناخودآگاه جمعی به ضمیر ناخودآگاه خالق اثر آن راه یافته است می‌پردازند و اثر ادبی را با آن تحلیل و نقد و بررسی می‌کنند. رنگ‌ها که در زندگی انسان تأثیر شگرف و جایگاه ویژه‌ای دارند و در برخی از تمدن‌های کهن، هر کدام نماد مفاهیمی خاص بوده‌اند، مثلاً بعضی رنگ‌ها، نشاط‌انگیز و آرام‌بخش و برخی دیگر مایهٔ سرزندگی و برانگیزنده بوده‌اند، ...

(۱) از آنجا که در فرهنگ‌های مختلف، نماد مفاهیمی متفاوت‌اند، شایستگی اتکا در بحث‌های آرکی تایپ ادبی را ندارند.

(۲) در بحث‌های ادبی ضمیر ناخودآگاه جمعی، جایگاه درخور ندارند چرا که به ابزارهای جسمی درک آدمی وابسته‌اند.

(۳) علی‌رغم آن که در ضمیر ناخودآگاه هنرمندند، تا پیش از ظهور مفهوم آرکی تایپ، در خلق آثار ادبی بررسی نشده بودند.

(۴) ارتباط عمیقی با ضمیر ناخودآگاه جمعی یافته‌اند و در نقدهای ادبی متکی بر مفهوم آرکی تایپ می‌توان به آن‌ها اشاره کرد.

۲۵۵- منظور از «جهانی‌های معنایی»، قواعدی هستند که ساختار واژگان را در همهٔ زبان‌ها تعیین می‌کنند. در نگاه نخست، سخن گفتن از جهانی‌های معنایی ممکن است عجیب نظر برسد: هر کس که به مطالعهٔ یک زبان خارجی پرداخته باشد می‌داند که واژه‌های دو زبان تا چه حد ممکن است متفاوت باشند. برخی از مفاهیم که در یک زبان با واژه‌ای ساده بیان می‌شوند، ممکن است در زبانی دیگر نیاز به یک جمله داشته باشند. مثلاً در زبان فارسی واژهٔ انگلیسی commuter را معمولاً با یک جمله بیان می‌کنیم: «کسی که هر شب برای استراحت به حومهٔ شهر می‌رود و روزها برای کار به شهر برمی‌گردد.» و یا در زبان انگلیسی بعید به نظر می‌رسد واژه‌ای معادل «ناز» با همهٔ سایه‌روشن‌های معنایی آن در زبان فارسی وجود داشته باشد. ولی ...

(۱) توجه بیش از اندازه به تفاوت‌های معنایی و کاربردی واژه‌ها، باعث دوری اهالی زبان‌های متفاوت از یکدیگر می‌شود.

(۲) علی‌رغم وجود این تفاوت‌ها، اکثر زبان‌ها در حوزه‌های بنیادین از قواعد جهانی پیروی می‌کنند.

(۳) نمی‌توان زبان‌های مختلف را در طبقه‌بندی‌های مشخص دارای ویژگی‌های مشابه صرفی و نحوی دانست.

(۴) کلمه‌هایی هم هست که بین همهٔ زبان‌ها مشترک است، علی‌رغم آن که تلفظ‌های این واژه‌ها متفاوت است.

۲۵۶- ابونصر فراهی در کتاب نصاب‌الصّبّیان خود، فقط هشت حرف یعنی «ث، ح، ص، ض، ط، ظ، ع، ق» را عربی شمرده است. البته درستی این گفته‌ها یقینی نیست، اما جالب توجه است که «ذ» را صرفاً حرف عربی قرار نداده و قطعهٔ زیر را برای تفریق میان «د» و «ذ» درج کرده‌است:

در زبان فارسی فرقی میان دال و ذال / بشنو این راه و فصاحت را بدین منوال دان

آن‌که ماقبلش بود با حرف عله ساکنی / همچو بود و باذ و بیذ و فاذ، آن را «ذال» خوان

آنکه ماقبلش بود بی حرف عله ساکنی / همچو مرد و درد و زرد و برد، آن را «دال» خوان

بر این اساس، معلوم است که ...

(۱) علم به وجود حروف عله مربوط به دوران متأخر است و در دوران قدیم تمایزی میان آن و دیگر حروف نبوده است.

(۲) کلماتی نظیر «بیهوده» و «آورده» از آغاز با «د» نوشته شده‌اند نه «ذ»، چرا که «د» حرف انتهایی این واژه‌ها نیست.

(۳) آن کلمات زبان فارسی که به حرف «د» ختم می‌شوند، در واقع همگی به «ذ» ختم می‌شده‌اند و امروزه تغییر داشته‌اند.

(۴) حروف «و، ا، ی» از حروف عله‌اند. فراهی تمییز بین «د» و «ذ» را در ادبیات فارسی، از شروط فصاحت دانسته است.

۲۵۷- کدام گزینه با عبارت «هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد» هم‌مفهوم نیست؟

(۱) جابه‌جا کنعبد و جابه‌جا کنستعین

(۲) جای آینه سر بخاری، جای کفش دم در

(۳) خر رُ تو تالار نمی‌برن

(۴) روی هر خری می‌شه پالون گذاشت

* در سه پرسش بعدی اگر «الف» بزرگ‌تر از «ب» بود گزینه «۱» و اگر «ب» بزرگ‌تر از «الف» بود گزینه «۲» را انتخاب کنید. اگر دو داده مساوی بودند،

گزینه «۳» پاسخ است و اگر امکان مقایسه بین «الف» و «ب» وجود نداشت، گزینه «۴».

۲۵۸- دو سال پیش سنّ علی سه برابر مجموع سنّ میلاد و داریوش بود. دو سال بعد سنّ علی هشت برابر اختلاف سنّ میلاد و داریوش خواهد شد.

می‌دانیم اعداد سن داریوش و میلاد اعداد طبیعی یک‌رقمی هستند و میلاد بزرگ‌تر از داریوش است.

الف) اختلاف سنّ علی و میلاد

ب) اختلاف سنّ میلاد و داریوش

۲۵۹- با طنابی با طول ثابت، «یک مستطیل غیرمربع» و «یک مربع» ساخته‌ایم.

الف) مساحت مستطیل

ب) مساحت مربع

۲۶۰- علی و محمود کاری را در ۱۲ ساعت، محمود و حسن همان کار را در ۱۶ ساعت و حسن به تنهایی آن کار را در ۲۴ ساعت انجام می‌دهد.

الف) مدت زمان موردنیاز محمود برای انجام آن کار، به تنهایی

ب) مدت زمان موردنیاز علی برای انجام آن کار، به تنهایی

* باید یک عدد طبیعی چهاررقمی را حدس بزنیم. می‌دانیم این چهار رقم متفاوت‌اند و عددهای ۵ و ۷ در بین آن‌ها نیستند. بر این اساس به سه

پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۶۱- اگر رقم‌های دهگان و صدگان هشت واحد و رقم‌های صدگان و هزارگان دو واحد اختلاف داشته باشند و عدد مضرب پنج باشد، چند عدد ممکن

است پاسخ باشند؟

(۱) یک عدد

(۲) دو عدد

(۳) سه عدد

(۴) چنین عددی ممکن نیست.

۲۶۲- اگر حاصل ضرب رقم‌های یکان و هزارگان، شش برابر حاصل ضرب رقم‌های دهگان و صدگان باشد، کدام گزینه درباره این عدد حتماً درست است؟

(۱) عددهای ۲ و ۴ هر دو قطعاً در این عدد هستند. (۲) دست کم یکی از عددهای صفر و یک قطعاً در این عدد هست.

(۳) با فرض‌های ارائه شده، عددی ساخته نمی‌شود. (۴) وجود حداقل یکی از عددهای ۳ و ۶ الزامی است.

۲۶۳- اگر بدانیم هیچ‌یک از ارقام عدد، ۱ و ۸ نیست ولی صفر و چهار قطعاً در عدد هست و عدد بر ۹ بخشپذیر است، دو عدد بزرگتر ارقام این عدد، چند

واحد اختلاف دارند؟

(۲) ۲

(۱) ۱

(۴) ۶

(۳) ۳

۲۶۴- در یک ساعت عقربه‌ای بیست و چهار ساعته، زاویه کوچک‌تر بین دو عقربه ساعت‌شمار و دقیقه‌شمار در ساعت $۲۰:۲۰'$ چند درجه است؟ دقت

کنید عقربه دقیقه‌شمار در هر ساعت، یک دور کامل در صفحه می‌چرخد.

(۲) ۹۰°

(۱) ۸۵°

(۴) ۱۷۵°

(۳) ۱۷۰°

۲۶۵- یکی از وسایل «گوشی، روپوش، خودکار، دفتر، کتاب» نو نیست و همان تنها دروغگوی جمع است. گوشی می‌گوید «روپوش» کهنه

است، روپوش می‌گوید «خودکار» نو است، خودکار می‌گوید «دفتر» نو است، کتاب و دفتر هم می‌گویند «کتاب» نو است. وسیله دروغگو

کدام است؟

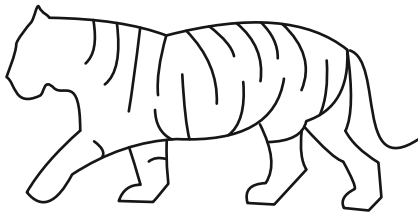
(۲) روپوش

(۱) گوشی

(۴) دفتر

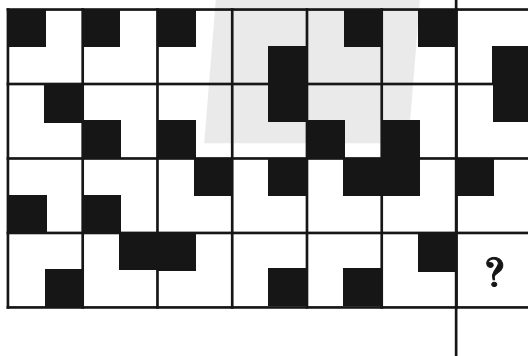
(۳) خودکار

۲۶۶- کدام گزینه بخشی از تصویر زیر نیست؟

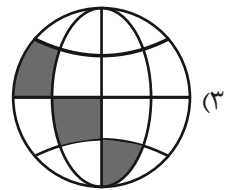
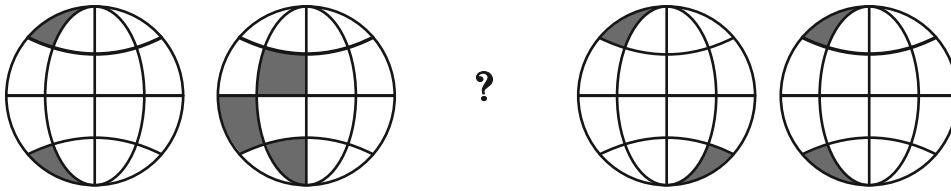

* در دو پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال الگو را تعیین کنید.

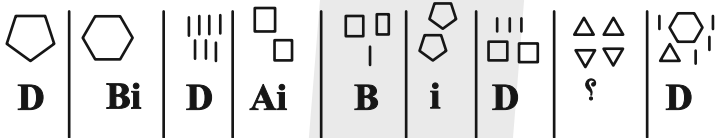
۲۶۷-

-۲۶۸

-۲۶۹ در کدگذاری زیر، کدام گزینه به جای علامت سؤال قرار می گیرد؟

BD (۲)

BAi (۱)

ADi (۴)

Ai (۳)

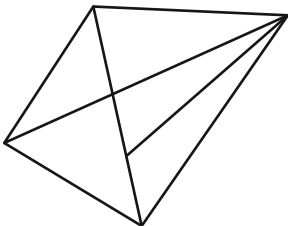
-۲۷۰ در شکل زیر چند مثلث هست؟

۹ (۱)

۱۰ (۲)

۱۱ (۳)

۱۲ (۴)

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۳۱ مردادماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمد پردل نظامی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، امیر زراندوز، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، کورش شاه‌منصوریان، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	زینب آذری، رانیا امیری، ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه رضائیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادپرین، ولی برجی، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمدمهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۳»

طبق تعریف تابع علامت داریم:

$$\text{sign}(\sqrt{19-3}) = 1$$

مثبت

$$\text{sign}(-2) = -1$$

منفی

$$\Rightarrow A = -2 - 1 = -3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۵)

۲- گزینه «۳»

ابتدا محدوده عدد داخل هر جزء صحیح را بدست می آوریم:

$$\begin{aligned} 9 < 15 < 16 &\Rightarrow 3 < \sqrt{15} < 4 \\ \Rightarrow 1 < \sqrt{15} - 2 < 2 &\Rightarrow [\sqrt{15} - 2] = 1 \\ -1 < -0.01 < 0 &\Rightarrow [-0.01] = -1 \\ 2 < \sqrt{7} < 3 &\Rightarrow [\sqrt{7}] = 2 \\ 3 < \frac{15}{4} < 4 &\Rightarrow \left[\frac{15}{4}\right] = 3 \\ \Rightarrow A = \frac{3 \times 1 + (-1)}{2 - 2 \times (3)} = \frac{2}{-4} = -\frac{1}{2} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۳- گزینه «۲»

(معمد بگیری)

چون تابع f پلکانی است، پس هر ضابطه آن مقداری ثابت است. در نتیجه:

$$\begin{aligned} kx^2 - 3x^2 + k &= \underbrace{(k-3)}_{\text{صفر}} x^2 + k \Rightarrow k = 3 \\ \underbrace{(m-k+1)}_{\text{صفر}} x + m &\Rightarrow m - 3 + 1 = 0 \Rightarrow m = 2 \\ \Rightarrow f(x) &= \begin{cases} 3, & x > 0 \\ 2, & x \leq 0 \end{cases} \\ \Rightarrow f(2) + f(-2) &= 3 + 2 = 5 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۴- گزینه «۴»

(معمد بگیری)

$$\begin{aligned} \text{هزینه برق مشترک} &= 100 \times 450 + (200 - 100) \times 500 + (270 - 200) \times 650 \\ &= 45000 + 50000 + 45500 = 140500 \text{ ریال} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۵)

۵- گزینه «۳»

(معمد بگیری)

$$\begin{aligned} f(x) &= \begin{cases} 2(x-1) + 3, & x-1 > 0 \\ -2(x-1) + 3, & x-1 \leq 0 \end{cases} \\ f(x) &= \begin{cases} 2x+1, & x > 1 \\ -2x+5, & x \leq 1 \end{cases} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۳)

۶- گزینه «۳»

(رضا قانباربانی)

چون $x^2 + \sqrt{2}$ عددی مثبت است، پس $\text{sign}(x^2 + \sqrt{2}) = 1$ و چون $\text{sign}(x^2 + \sqrt{2}) + \text{sign}(3x^2 - 9x + 6) = 1$ شده است، پس:

$$\text{sign}(3x^2 - 9x + 6) = 0$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 9x + 6 = 0 \Rightarrow \Delta = 81 - 72 = 9 > 0$$

$$\Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها } S = \frac{-b}{a} = \frac{9}{3} = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۵)

۷- گزینه «۴»

(عارف بهرام‌نیا)

از آنجایی که $[x]$ همواره عضو اعداد صحیح است، لذا $[x] \notin \mathbb{Z}$ غیرممکن است، لذا تابع f یک ضابطه‌ای به صورت زیر است:

$$f(x) = \text{sig}(-x) + \left\lfloor \frac{x^2}{3} \right\rfloor \Rightarrow \begin{cases} f(2) = \text{sign}(-2) + \left\lfloor \frac{2^2}{3} \right\rfloor \\ \quad = -1 + 1 = 0 \\ f\left(\frac{1}{2}\right) = \text{sign}\left(-\frac{1}{2}\right) + \left\lfloor \frac{1}{12} \right\rfloor \\ \quad = -1 + 0 = -1 \end{cases}$$

$$\text{بنابراین: } f(2) + 2f\left(\frac{1}{2}\right) = 0 + 2 \times (-1) = -2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۹)

۸- گزینه «۴»

(معمد اسری)

برای بدست آوردن مقدار $f(\sqrt{7})$ ، مقدار $x = \sqrt{7}$ را به جای x ها جایگذاری می‌کنیم: $(\sqrt{7} - 1 = 1/6)$ و $(\sqrt{7} = 2/6)$

$$f(\sqrt{7}) = \frac{(-1)^{\lfloor \sqrt{7} \rfloor} + [2(\sqrt{7}) - 2]}{[\sqrt{7} - 1] - 3[-\sqrt{7}] - 2} = \frac{(-1)^{[\sqrt{7}]} + [2(\sqrt{7} - 1)]}{[\sqrt{7} - 1] - 3[-\sqrt{7}] - 2}$$

حالا با توجه به تعریف جزء صحیح و مقادیر تقریبی $\sqrt{7}$ و $(\sqrt{7} - 1)$ داریم:

$$\frac{(-1)^2 + 3}{1 - 3(-3) - 2} = \frac{1 + 3}{1 + 9 - 2} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

نمودار تابع $f(x) = [x] - 1$ را در فاصله $-2 \leq x < 1$ رسم می‌کنیم. فاصله $-2 \leq x < 1$ را طوری تقسیم‌بندی می‌کنیم که در هر محدوده یک مقدار برای $[x]$ داشته باشیم و مقدار تابع را در آن محدوده، می‌یابیم:

$$-2 \leq x < -1 \xrightarrow{[x] = -2} y = -2 - 1 = -3$$

$$-1 \leq x < 0 \xrightarrow{[x] = -1} y = -1 - 1 = -2$$

$$0 \leq x < 1 \xrightarrow{[x] = 0} y = 0 - 1 = -1$$

۱۳- گزینه «۲»

(رضا قانباربانی)

در پرتاب سه سکه در ۲ حالت همه سکه‌ها مثل هم ظاهر می‌شوند.
پس در $8 - 2 = 6$ حالت دیگر همه سکه‌ها مثل هم ظاهر نمی‌شوند.

$$\frac{2}{6} \times \frac{6^2}{2} = 2 \times 36 = 72$$

تاس‌ها سکه‌ها مثل هم ظاهر شوند

$$\frac{6}{6} \times \frac{6^3}{6} = 6 \times 8 = 48$$

سکه‌ها سکه‌ها مثل هم ظاهر نشوند

$$\text{اصل جمع} \rightarrow n(S) = 72 + 48 = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۴ تا ۱۶)

۱۴- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

$$P(A) = \frac{1}{12} \times \frac{1}{12} \times \frac{1}{12} = \frac{1}{(12)^3} = \left(\frac{1}{12}\right)^3$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، کار در کلاس صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۵- گزینه «۴»

(محمدرضا نژاد)

$$P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow P(A) = 1 - P(A')$$

$$\frac{1}{4}(1 - P(A')) = \frac{3}{4}P(A') - \frac{1}{4}$$

$$\frac{1}{4} - \frac{1}{4}P(A') = \frac{3}{4}P(A') - \frac{1}{4}$$

$$-\frac{1}{4}P(A') - \frac{3}{4}P(A') = -\frac{1}{4} - \frac{1}{4}$$

$$-\frac{7-6}{14}P(A') = -\frac{2}{4}$$

$$-\frac{13}{14}P(A') = -\frac{2}{4} \Rightarrow \frac{13}{14}P(A') = \frac{2}{4}$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{21}{26}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۶- گزینه «۱»

(محمدرضا بفرایی)

$$n(S) = \binom{5+3+2}{3} = \binom{10}{3} = \frac{10!}{7! \times 3!} = \frac{10 \times 9 \times 8}{3 \times 2 \times 1} = 120$$

احتمال متمم را به دست می‌آوریم (A'): پیشامد آن که ۳ پیراهن قرمز باشد.)

$$n(A') = \binom{5}{3} = \frac{5!}{2! \times 3!} = 10$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{10}{120} = \frac{1}{12}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - \frac{1}{12} = \frac{11}{12}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، کار در کلاس صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} -3, & -2 \leq x < -1 \\ -2, & -1 \leq x < 0 \\ -1, & 0 \leq x < 1 \end{cases}$$

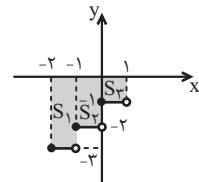
با توجه به نمودار، مساحت بین نمودار تابع f و محور x ها برابر است با:

$$S = S_1 + S_2 + S_3$$

$$= 1 \times 2 + 1 \times 2 + 1 \times 1$$

$$= 3 + 2 + 1 = 6$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

نمودار از مبدأ مختصات می‌گذرد، پس $f(0) = 0$ است.

$$f(x) = |x - a| - 4 \xrightarrow{f(0)=0} |0 - a| - 4 = 0 \Rightarrow |a| - 4 = 0$$

$$\Rightarrow |a| = 4 \Rightarrow a = \pm 4$$

با توجه به نمودار، طول رأس منفی است. از طرفی طول رأس، ریشه داخل قدرمطلق است، پس طول رأس از معادله $x - a = 0$ ، برابر با $x = a$ است که منفی است، پس $a = -4$ قابل قبول است. بنابراین داریم:

$$f(x) = |x - (-4)| - 4 = |x + 4| - 4$$

با توجه نمودار $f(b) = 0$ است، پس داریم:

$$|b + 4| - 4 = 0 \Rightarrow |b + 4| = 4 \Rightarrow \begin{cases} b + 4 = 4 \Rightarrow b = 0 \\ b + 4 = -4 \Rightarrow b = -8 \end{cases}$$

با توجه نمودار b منفی است، بنابراین $b = -8$ و داریم:

$$f(2a + b) = f(2(-4) - 8) = f(-16)$$

$$= |-16 + 4| - 4 = 12 - 4 = 8$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۲)

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- گزینه «۳»

(رضا قانباربانی)

$$\frac{1}{A} \times \frac{4}{A} \times \frac{1}{A} \times \frac{3}{A} \times \frac{1}{A} \times \frac{2}{A} \times \frac{1}{A} \times \frac{1}{A} = 24$$

$$\frac{4}{A} \times \frac{1}{A} \times \frac{3}{A} \times \frac{1}{A} \times \frac{2}{A} \times \frac{1}{A} \times \frac{1}{A} \times \frac{1}{A} = 24$$

$$\text{اصل جمع} \rightarrow 24 + 24 = 48$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۲- گزینه «۱»

(علی قهرمان‌زاده)

$$(n - 8)! = 24 = 4! \Rightarrow n - 8 = 4 \Rightarrow n = 12$$

$$P(12, 4) = \frac{12!}{8!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9 \times 8!}{8!} = 12 \times 11 \times 10 \times 9$$

$$P(12, 3) = \frac{12!}{9!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{9!} = 12 \times 11 \times 10$$

$$= \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9}{12 \times 11 \times 10} = 9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

ریاضی و آمار (۱)

(پیمان طیار)

$$f(x) = ax + b$$

$$\begin{aligned} x=1 &\Rightarrow a(1) + b = 2 \Rightarrow \begin{cases} a + b = 2 \\ -2a + b = 5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a - b = -2 \\ -2a + b = 5 \end{cases} \\ x=-2 &\Rightarrow a(-2) + b = 5 \Rightarrow \begin{cases} a + b = 2 \\ -2a + b = 5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a - b = -2 \\ -2a + b = 5 \end{cases} \\ &\Rightarrow -3a = 3 \\ &\Rightarrow a = -1 \end{aligned}$$

$$-1 + b = 2 \Rightarrow b = 3$$

$$\Rightarrow f(x) = -x + 3$$

$$f(5) = -5 + 3 = -2$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

گزینه ۲۱- «۳»

(مهمر بفرایی)

ضابطه تابع خطی که از مبدأ مختصات بگذرد به صورت: $f(x) = mx$ است.

$$f(a+1) = 2a+2 \Rightarrow (a+1)m = 2a+2$$

$$\Rightarrow m = \frac{2a+2}{a+1} = \frac{2(a+1)}{a+1} = 2$$

$$\Rightarrow f(x) = 2x \Rightarrow f(3) = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

گزینه ۲۳- «۲»

(مهمر بفرایی)

$$4x + 3a = 24 \Rightarrow 3a = 24 - 4x \Rightarrow a = 8 - \frac{4}{3}x$$

$$y = xa = x(8 - \frac{4}{3}x) \Rightarrow y = -\frac{4}{3}x^2 + 8x$$

$$x_s = \frac{-8}{2(-\frac{4}{3})} = \frac{8}{\frac{8}{3}} = 3$$

$$\Rightarrow y_{\max} = -\frac{4}{3}(3)^2 + 8(3) = 12$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

گزینه ۲۴- «۲»

(مهمر پردل نظامی)

$$x = 15 - 10P \Rightarrow 10P = -x + 15 \Rightarrow P = \frac{-x + 15}{10}$$

قیمت فروش $\times$ تعداد فروش $\Rightarrow R(x) =$ قیمت درآمد

$$R(x) = x \times (\frac{-x + 15}{10}) = \frac{-x^2 + 15x}{10}$$

$$\Rightarrow P(x) = R(x) - C(x)$$

$$P(x) = \frac{-x^2 + 15x}{10} - (0.3x + 2) = \frac{-x^2}{10} + \frac{15x}{10} - 0.3x - 2 = -\frac{x^2}{10} + \frac{12x}{10} - 2$$

برای اینکه به بیشترین سود برسیم. طول رأس سهمی را بدست می‌آوریم:

$$x_s = \frac{-12}{2(-1/10)} = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

گزینه ۱۷- «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

سؤال گفته $P(A) = P(A') + 0.25$ ؛ از طرفی می‌دانیم:

$$P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow P(A') = 1 - P(A)$$

$$P(A) = (1 - P(A)) + 0.25 \Rightarrow 2P(A) = 1.25$$

بنابراین:

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1.25}{2} = \frac{5}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، کار در کلاس صفحه ۲۳)

گزینه ۱۸- «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هر تاس ۶ حالت دارد، پس فضای نمونه پرتاب سه تاس، بنا به اصل ضرب $n(S) = 6 \times 6 \times 6$ عضو دارد. مجموع اعداد رو شده در پرتاب ۳ تاس، یکی از اعداد طبیعی از ۳ تا ۱۸ است. اگر پیشامد آن که «مجموع سه عدد رو شده از ۴ بیشتر باشد» را A بنامیم، پیشامد A' آن است که «مجموع سه عدد رو شده کمتر یا مساوی ۴ باشد». داریم:

$$A' = \{(1,1,1), (2,1,1), (1,2,1), (1,1,2)\}$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{4}{6 \times 6 \times 6} = \frac{1}{3 \times 3 \times 3} = \frac{1}{27}$$

پس خواسته سؤال، برابر است با:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{27} = \frac{26}{27}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۲۲)

گزینه ۱۹- «۲»

(مهمر همیری)

$$P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) = 0.5$$

$$P(B) = 1 - P(B') = 1 - 0.6 = 0.4$$

$$\Rightarrow P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

$$= \underbrace{P(B)}_{0.4} + \underbrace{P(A)}_{0.5} - P(A \cap B)$$

$$= 0.4 + 0.5 = 0.9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۴)

گزینه ۲۰- «۴»

(مهمر ابراهیم توزنده‌بانی)

ابتدا مجموعه‌های A و B را مشخص می‌کنیم:

$$n(S) = 2^3 = 8$$

$$A = \{(د, د, د), (د, د, پ), (د, پ, د), (پ, د, د), (د, پ, پ), (پ, د, پ), (پ, پ, د), (پ, پ, پ)\}$$

$$B = \{(د, پ, پ), (پ, د, پ), (پ, پ, د), (د, د, د), (د, د, پ), (د, پ, د), (پ, د, د), (پ, پ, د)\}$$

$$\Rightarrow A - B = \{(د, د, د), (د, د, پ), (د, پ, د), (پ, د, د)\}$$

$$\Rightarrow n(A - B) = 4 \Rightarrow 2^4 = 16 = \text{تعداد کل زیرمجموعه‌ها}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۲۵- گزینه «۱»

(امیر حسن زاده فر)

راه اول:

در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ اگر $a > 0$ باشد، شکل سهمی به صورت $\cup$ است، پس گزینه‌های ۲ و ۴ حذف می‌شوند. به‌ازای $x = 0$ عرض از مبدأ تابع فوق مثبت است، پس گزینه «۱» صحیح است.

راه دوم:

محاسبه ریشه‌های معادله است.

$$y = 2(x-1)^2 - 1 = 0$$

$$\Rightarrow (x-1)^2 = \frac{1}{2} \Rightarrow x = 1 \pm \sqrt{\frac{1}{2}}$$

هر دو ریشه مثبت هستند و دهانه رو به بالاست.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۲۶- گزینه «۱»

(امیر حسن زاده فر)

با توجه به جدول مقادیر و عرض برابر نقاط به طول‌های ۴ و ۶، a عددی بین ۴ و ۶ است و ریشه $y = 0$ می‌باشد از طرفی عرض نقاط به طول ۴ و ۶ برابرند.

پس $x_s = \frac{4+6}{2} = 5$ و $y_s = 0$ بنابراین گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۲۷- گزینه «۴»

(کوروش شاه‌منصوریان)

چون سه نقطه روی یک خط قرار دارند، پس شیب خط گذرنده از B و A برابر شیب خط گذرنده از B و C است؛ در نتیجه:

$$\text{شیب } AB = \frac{2a-1-a}{-3-1} = \frac{a-1}{-4}$$

$$\text{شیب } BC = \frac{2a-1-(-a+2)}{-3-a} = \frac{3a-3}{-3-a}$$

$$\frac{a-1}{-4} = \frac{3a-3}{-3-a} \Rightarrow -3a-a^2+3+a = -12a+12$$

$$a^2 - 10a + 9 = 0 \Rightarrow (a-1)(a-9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a=1 \\ a=9 \end{cases}$$

چون به‌ازای $a=1$ دو نقطه A و C دیگر متمایز نخواهند شد، پس

$a=1$ قابل قبول نیست.

بنابراین $a \in \{9\}$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۲۸- گزینه «۴»

(محمدرضا پیری)

بیشترین مقدار تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ (به شرط $a < 0$) به‌ازای $x = -\frac{b}{2a}$ به دست می‌آید. بنابراین:

$$x = -\frac{6}{2 \times (-3)} = \frac{-6}{-6} = 1$$

$$\Rightarrow f(1) = -3 \times (1)^2 + 6(1) - 1 = 2$$

بیشترین مقدار تابع برابر ۲ است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۲۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ابتدا و انتهای برد را در ضابطه تابع قرار داده و ابتدا و انتهای دامنه را می‌یابیم:

$$f(x) = -\frac{1}{3}x - 1, -2 \leq y \leq 3$$

$$\begin{cases} f(x) = -2 \Rightarrow -\frac{1}{3}x - 1 = -2 \Rightarrow -\frac{1}{3}x = -1 \Rightarrow x = 3 \\ f(x) = 3 \Rightarrow -\frac{1}{3}x - 1 = 3 \Rightarrow -\frac{1}{3}x = 4 \Rightarrow x = -12 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{دامنه: } -12 \leq x \leq 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۶۲)

۳۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ابتدا ضابطه سهمی را می‌یابیم. اگر سهمی محور x ها را در دو نقطه به طول x_1 و x_2 قطع کند، می‌توان معادله سهمی را به صورت $y = a(x-x_1)(x-x_2)$ نوشت. با توجه به نمودار، سهمی محور x ها را در نقاط به طول ۲ و -۴ قطع کرده است، پس ضابطه سهمی را به صورت $g(x) = a(x-2)(x-(-4))$ در نظر می‌گیریم. از طرفی سهمی محور y ها را در نقطه‌ای به عرض -۱۶ قطع کرده است، پس $g(0) = -16$ است:

$$g(0) = -16 \Rightarrow \frac{g(x) = a(x-2)(x+4)}{a(0-2)(0+4)} = -16$$

$$\Rightarrow -8a = -16 \Rightarrow a = 2$$

بنابراین معادله سهمی $g(x) = 2(x-2)(x+4)$ است. با حل معادله

$f(x) = g(x)$ طول نقاط تلاقی توابع f و g به دست می‌آیند:

$$f(x) = g(x) \Rightarrow 3x - 6 = \frac{x^2 + 2x - 8}{2} \Rightarrow 3x - 6 = \frac{1}{2}x^2 + x - 4$$

$$\Rightarrow 3x - 6 = \frac{1}{2}x^2 + x - 4 \Rightarrow \frac{1}{2}x^2 - 2x + 2 = 0$$

$$\Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها} = -\frac{b}{a} = \frac{4}{\frac{1}{2}} = 8$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۷۰)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

در قرن یازدهم وابسته نبودن شعر به دربار و از بین رفتن طبقه مدیحه سرایان درباری باعث شد که طبقات بیشتری مدعی شعر و شاعری شوند، نه برعکس.
(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک شناسی، صفحه های ۵۹ تا ۶۱)

۳۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

موارد «پ» و «ت» نادرست می باشند:

پ) در این دوره فرهنگ هند همچنان از فرهنگ ایرانی تأثیر می پذیرفت.
ت) از مفاخر هنر در این دوره می توان به بهزاد (در دوره شاه اسماعیل) اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک شناسی، صفحه های ۵۸ تا ۶۰)

۳۳- گزینه «۲»

(الهام ممدی)

ب) «گلستان» استعاره مصرحه از «دنیا» / استعاره مکنیه: مورد خطاب قرار گرفتن باد سحر
ج) «گلشن» استعاره مصرحه از «دنیا» / استعاره مکنیه: «ریشه آزادی» و «غُل به کف داشتن سرو»

تشریح ابیات دیگر:

الف) استعاره مکنیه: دم زدن (سخن گفتن) گل و نفس در دهان گرفتن گل
د) استعاره مکنیه: آب زدن شبنم و رخ گل

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۴- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت، فاقد استعاره است و «ماه» و «سرو» در مصراع نخست در معنای حقیقی به کار رفته اند.

تشبیهات: «تو ماه هستی»، «سروقد»، «تو سرو هستی» و «ماه سیما».

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: تشبیهات: «دل» به گوی و «زلف» به چوگان (به صورت مضمّر و پنهان)

گزینه «۲»: استعاره: «جوش غم» و «بنیاد دل» / تشبیهات: «سیلاب سرشک» و «قصر بنیاد»

گزینه «۴»: تشبیهات: «گنج رخسار» و «زلف چون مار»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت «الف»: فاقد تشبیه و استعاره است.

بیت «ب»: تشبیهات: سروقد و لاله عذار (درون واژه ای) / بیت فاقد استعاره است.

بیت «ج»: تشبیه: «چون سوسن» / «زبان داشتن سوسن»: استعاره مکنیه

بیت «د»: تشبیه: «شاهین قضا» / «قهقهه کبک»: استعاره مکنیه

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) استعاره مصرحه: «چرخ مینا» استعاره از دنیا / استعاره مکنیه: چرخ مینا شیشه عمر تو را می شکند. (تشخیص)

ب) استعاره مصرحه: «لعل» استعاره از لب / استعاره مکنیه: کف بخشنده داور (تشخیص)

ج) بیت فاقد استعاره و دارای تشبیه است.

د) استعاره مصرحه: «آن ماه» استعاره از یار / استعاره مکنیه: سجده کردن آفتاب (تشخیص)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۷- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف: «لعل» استعاره از لب / «شکر» استعاره از بوسه

د: «خسرو سیارگان»: استعاره از آفتاب

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۸- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

تشبیه: راندن من (عاشق) از پیش خود (معشوق)، مانند رانده شدن سگ از مسجد است. (تشبیه) / بیت فاقد استعاره است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «شکر» استعاره از لب معشوق / تشبیه: فرهادوار (همچون فرهاد)

گزینه «۲»: تشبیه: طناب هوس (اضافه تشبیهی) / استعاره: «خیمه خضرا»

استعاره مصرحه از آسمان

گزینه «۴»: تشبیه: بستان عارض (اضافه تشبیهی) / استعاره: به ترتیب

«نرگس، بنفشه و گلنار» استعاره مصرحه از چشم و زلف و گونه سرخ

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۹- گزینه ۲»

(الهام ممدری)

در این بیت «گل» استعاره از «معشوق» است، بنابراین تشخیص در بیت وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «سبک‌عنان‌بودنِ برق» و «گران رکاب بودنِ کوه»: استعارهٔ مکنیه

گزینه ۳» «خون خود خوردنِ خورشید»: تشخیص

گزینه ۴» «سیری نداشتن (حریص بودن) دیدهٔ غربال»: تشخیص

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۴۰- گزینه ۳»

(الهام ممدری)

در بیت صورت سؤال سخن از معشوقی است که بی‌مهر و بی‌وفا و سست‌عهد است، بنابراین مفهوم مقابلی آن «وفاداری» است. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ همهٔ ابیات به وفاداری و پایداری در دوستی اشاره دارند.

اما در بیت گزینه ۳» نیز سخن از بی‌وفایی است. شاعر در این بیت، معشوق (گل) را سرزنش می‌کند که بویی از وفا ندارد و در عشق سست‌پیمان است و ضمناً خبری از درد هجران (خار جفا) ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «کسی پای حرکت مرا نبسته است، آنچه مرا گرفتار کرده وفاداری من است.

گزینه ۲» «ما همانند اشک، بی‌جا و مکان نیستیم (اشک را با آستین پاک می‌کنند) بلکه مانند مژه‌ها هستیم که پیوسته بر چشم جای داریم.

گزینه ۴» «در عهد و پیمان من نقض و شکستی نیست، دل شکستهٔ من جایگاه وفا و ایفای عهد است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مقوم، صفحه ۷۵)

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- گزینه ۳»

(مجتبی فراهاری)

مجلهٔ نوبهار و دانشکده و نیز تاریخ تطور نظم فارسی از آثار «ملک‌الشعرا» بهار» هستند.

خداوندنامه و گلشن صبا آثار «فتحعلی‌خان صبا» هستند.

شمس‌الدین و قمر و داستان باستان از آثار «میرزا حسن‌خان بدیع» می‌باشند.

روزنامهٔ سروش توسط «دهخدا» در استانبول چاپ می‌شد. دیگر آثار او لغت‌نامه و یادداشت‌هایش تحت عنوان چرند و پرند در روزنامهٔ صور اسرافیل است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۶ و ۱۸ تا ۲۱)

۴۲- گزینه ۲»

(مفسن اصغری)

وزن مصراع‌های «هـ - و» از چهار پایهٔ همسان تشکیل شده است:

(هـ) مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن

(و) مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن

وزن مصراع‌های «ب - ج» ناهمسان است:

(الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(ب) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعِلن

(ج) مستفعِلن مفاعل مستفعِلن فعل (مفعول فاعلات مفاعیل فاعِلن)

وزن مصراع «د» همسان دولختی است: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت گزینه ۱» «در وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل فاعِلن» سروده شده است (وزنی ناهمسان) و قابل دسته‌بندی هجایی به‌صورت «مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل» (وزنی همسان) نیز می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» (وزنی همسان) معادل است با وزن «مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن» (وزنی همسان).

گزینه ۳» «مفعول مفاعِلن مفاعِلن» (وزنی ناهمسان) معادل است با وزن «مستفعل فاعلات مفعولن» (وزنی ناهمسان).

گزینه ۴» «مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن» وزنی است همسان که قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه ۲»

(مهمر مشهوربان)

خَلْ / وَ / اتْ / دل / نیست / جا / ی / صُحْ / بْ / اتْ / آغْ / یار / دیو / چْ / ابی

رون / رْ / وْدْ / فْ / رشْ / اتْ / دْ / را / یدْ

(- UU - / U - U - / -) = (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه ۴»

(مجتبی فراهاری)

وزن بیت گزینه ۴» از پایه‌های آوایی همسان دولختی است: مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعلاتن.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» «مفعول فاعلات مفاعیل فاعِلن

گزینه ۲» «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینه ۳» «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعِلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۶- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

وزن این بیت «مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فعلن» می باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۷- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

اوزان سایر گزینه ها:

گزینه ۱» مفعول مفاعیل مفعولن.

گزینه ۳» مفعول مفاعیل فاعلاتن.

گزینه ۴» مفعول مفاعیل فاعلن.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۸- گزینه ۴»

(رضا رنجبری)

وزن گزینه ۴» مفعول فاعلات مفاعیلن

وزن مصراع صورت سؤال و سایر گزینه ها: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۹- گزینه ۱»

(حسن اصحابی)

بررسی مفهوم ابیات:

الف) شاعر در سوگ شهدا عناصر طبیعی (خورشید و ماه و...) را هم غمگین و سوگووار می بیند.

ب) شاعر به راه انداختن جنگ را کاری غیرعقلانه می داند.

ج) شاعر آن قدر ارزش علم را والا می داند که گمان دارد هر کاری صرفاً از طریق علم و دانش است که ارزش واقعی خویش را می یابد.

د) اگر کاری را متناسب با اقتضای آن انجام ندهیم، در تعارض با علم و فرهنگ است. بیت مذکور به جنگ ستیزی و حتی ارزش علم آموزی دلالت ندارد، زیرا صرفاً فردی را توصیف کرده که علم و فرهنگ ندارد و کارها را در وقت و اقتضای نامناسب انجام می دهد.

ه) توصیف ستم گذشته بر ایران، وطن شاعر، است. بیت اشاره به واقعه کربلا دارد. اما بسنن مجلس در دوره قاجار دارد. بیت مستقیماً مفهوم جنگ ستیزی ندارد، اما در فحوای کلام شاعر شاید بتوان چنین مفهومی را یافت.

و) بیشتر مفهوم جنگ طلبی دارد، نه جنگ ستیزی. شاعر می گوید مرد در میدان نبرد عیارش سنجیده می شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

۵۰- گزینه ۴»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۴» دست کشیدن عاشق از معشوق و روی برگرداندن از کوی دوست است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱» از همه گسستن و به یار پیوستن

گزینه ۲» گرفتار عشق نمی خواهد از بند عشق رهایی یابد.

گزینه ۳» بیت این گزینه با صورت سؤال تقابل مفهومی دارد و می گوید: مرغ دل ما مانند بادبک کاغذی است که هرچقدر هم به آسمان پرواز کند باز ریسمان پایش به دست طفلی است و سرانجام به سمت او باز خواهد گشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفا ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۱)

۵۱- گزینه ۲»

(عزیز الیاس پور)

تقسیم بندی سبک های فرعی در سبک خراسانی از نظر «زمانی» است نه بر اساس جغرافیا.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک شناسی، صفا ۶۲)

۵۲- گزینه ۲»

(سعید یعفری)

به سر بر: دو حرف اضافه برای یک متمم؛ از ویژگی های سبک خراسانی است.

تشریح دیگر گزینه ها:

گزینه ۱» عاشق در این بیت به شنیدن سخن و وصف معشوق از سوی دیگران هم راضی است. این ویژگی نمی تواند مربوط به معشوق زمینی باشد که از ویژگی های سبک خراسانی است. بیت از مثنوی معنوی مولانا است.

گزینه ۳» جانبازی در راه عشق و متعالی بودن مقام معشوق در سبک خراسانی کمتر دیده می شود و با مشخصات معشوق زمینی در این سبک مطابقت ندارد.

گزینه ۴» کاربرد فراوان لغات عربی و رواج اصطلاحات عرفانی در این بیت، آن را از اشعار سبک خراسانی دور می کند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک شناسی، صفا های ۶۲ و ۶۳)

۵۳- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

تشبیه بلیغ: «ساعر شوق»

موازنه: کلمات مصراع ها به ترتیب با هم، هم وزن هستند.

واژه آرای: تکرار «تو»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع)

۵۴- گزینه «۲»

(رضا رنپیری)

مهره	توان	برد	مار	اگر	بگذار
غنچه	توان	چید	خار	اگر	بگذار

زمین	گلشن	از	پایه	تخت	توست
زمان	روشن	از	مایه	بخت	توست

به	بالای	ایوان	او	راغ	نیست
به	پهنای	میدان	او	باغ	نیست

هم	از	گوهر	گزیده	هم	ز	اختر
هم	از	منظر	ستوده	هم	ز	مخبر

(علوم و فنون ادبی (۱)، برید)

۵۵- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

در گزینه «۴» تقابل سجع‌های متوازن در دو مصراع، موازنه ساخته است و در سایر ابیات، ترصیع مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، برید)

۵۶- گزینه «۳»

(رضا رنپیری)

نا	دا	نَ	گر	نَ	یا	ید
-	-	U	-	U	-	-

پی	شم	ع	جب	چ	دا	ری
-	-	U	-	U	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

دی	شَب	چ	را	غ	دی	د
-	-	U	-	U	-	U

ی	من	تا	س	پی	د	سوخت
U	-	-	U	-	U	-

گزینه «۲»:

در	جَس	ت	جو	ی	آه	ل
-	-	U	-	U	-	U

د	لی	غم	ر	ما	گ	ذشت
U	-	-	U	-	U	-

گزینه «۴»:

ما	شیک	و	از	ک	شا	ک
-	-	U	-	U	-	U

ش	دو	ران	ن	می	ک	نیم
U	-	-	U	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۵۷- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

تقطیع هجایی مصراع گزینه «۳» عبارت است از:

ب	خَن	د	گف	ت	ک	سع	دی
U	-	U	-	U	U	-	-
س	خَن	د	را	ز	م	کن	
U	-	U	-	U	U	-	

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۵۸- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)

هجابندی مذکور، مربوط به بیت «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» یا «مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن، یا مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف

گزینه «۳»: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن یا مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۵۹- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به «عافیت در گمنامی، پرهیز از خودنمایی و عاقبت وخیم جلوه‌گری» اشاره دارد، درحالی‌که بیت گزینه «۳» به «اعتقاد به رستاخیز» اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۷۸)

۶۰- گزینه «۱»

(امیرحسین اشتری)

مفهوم ابیات مشترک:

خداوند در تمام پدیده‌های جهان تجلی یافته است و به همین دلیل همواره آشکار، پیدا و در مقابل چشم است.

تشریح سایر ابیات:

الف) ازلی بودن عشق

د) مدح شاه

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۷۱)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۲»

(رانیا امیری)

الف) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

ب) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

ج) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۲)

۶۲- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

- برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ... بین دولت‌ها شکل گرفته است.

- تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

- به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۵، ۴۶ و ۴۹)

۶۳- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح سیر امپراتوری رسانه:

در گذشته، جوامع از طریق تجارت، مهاجرت، جنگ و... با یکدیگر مواجهه داشته‌اند. این برخوردها سبب انتقال و اشاعه فرهنگ‌ها می‌شده و مبادلات فرهنگی از این طریق شکل می‌گرفته‌اند. برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. این پدیده اغلب نوعی خودباختگی فرهنگی نیز در آن جوامع ایجاد کرد. خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد و در نتیجه، عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به‌گونه‌ای تقلیدی، فرا گیرد. در شرایطی که جوامع غیرغربی، مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غربی از دست می‌دهند، غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی موردنظر به دست می‌گیرد. صنعت ارتباطات، ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در این مدیریت یاری می‌رساند. توسعه صنعت ارتباطات، فاصله‌های زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را کوچک کرده و آن را به صورت دهکده‌ای واحد درآورده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۷۰)

۶۴- گزینه «۲»

(فاطمه رضائیان)

سوسیالیسم و کمونیسم - در مقابل فردگرایی لیبرال - دو رویکرد جامعه‌گرا هستند.

سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

لیبرالیسم اولیه (لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم) بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت، به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود و پیامدهای زیر را به دنبال آورد:

روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آن‌ها اجازه داد که مهاجرت کنند، درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند، موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت و کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند. سرمایه‌داران، آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند. کارگران، بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین آزاد شده بودند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۹)

۶۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

مالتوس معتقد بود کسانی که در فقر متولد می‌شوند حق حیات ندارند. او در این باره گفته بود: کسی که در دنیای از قبل تملک‌شده به دنیا بیاید و نتواند قدرت خود را از والدینش بگیرد و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کمترین غذا یا چون و چرا درباره موقعیت خود ندارد، بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای او وجود ندارد و طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و این حکم را اجرا می‌کند.

ریکاردو مخالف دخالت دولت در اقتصاد بود و حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه حال آن‌ها را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات جدیدی می‌دانست و معتقد بود که اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه پرسودترین راه خود را دنبال کند و کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور به بهترین وجه تأمین خواهد شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه ۷۷)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- گزینه «۴»

(رانیا امیری)

تشریح موارد نادرست:

- جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی آن‌ها را به قلمرو آرمانی وارد می‌کنند.

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۱)

روان شناسی

۷۱- گزینه «۴»

(مفهم میبوی)

بررسی عبارت‌های موجود در گزینه‌ها:

عبارت گزینه «۱»: «محرومیت حسی به دلیل آزاددهنده بودن آن، نوعی شکنجه تلقی می‌شود و تحمل آن بسیار دشوار است.»

عبارت گزینه «۲»: «محرك هر چیزی است که گیرنده‌های حسی را تحریک می‌کند.»

عبارت گزینه «۳»: «همچنان که محرومیت حسی آزاددهنده است، درگیری حواس مختلف با محرک‌های متنوع و مطلوب لذت‌بخش است.»

عبارت گزینه «۴»: «اگر نقص در یک گیرنده باعث شود که گیرنده دیگری تقویت شود، به آن جبران حسی می‌گوییم.»

(روان‌شناسی، اساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۷۲- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

عبارت «الف»: وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند؛ در نتیجه، ابعاد جدید آن را در نمی‌یابد. ایجاد تغییراتی در محرک یک راه برای جلوگیری از این امر است. عبارت «ب»: خوگیری شامل عادت کردن به محرک خاص است به نحوی که به تدریج کمتر و کمتر به آن محرک می‌پردازیم.

عبارت «ج»: «آماده‌سازی، زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد.

عبارت «د»: موضوع مورد توجه اگر به لحاظ معنایی، شرایط متنوع و جذابی داشته باشد، عادت را از بین می‌برد. برخی محرک‌ها دارای تغییرات درونی بیشتری نسبت به بقیه هستند.

عبارت «ه»: تازگی موضوع ارائه شده، تمرکز ایجاد می‌کند. اگر محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد.

(روان‌شناسی، اساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۷)

۷۳- گزینه «۱»

(مفهم میبوی)

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این که سگ گله باید مراقب باشد تا هر وقت گرگ آمد، چوپان را خبردار کند، اشاره به گوش‌به‌زنگی دارد، نه ردیابی درست علامت.

گزینه «۳»: این که نگهبان اداره، بدون این که هویت مجرم را بررسی کند، اجازه دهد او وارد اداره شود، اشاره به از دست دادن محرک هدف دارد، نه رد درست.

گزینه «۴»: انتظار نازنین برای سبز شدن چراغ، مصداق گوش‌به‌زنگی است، نه جست‌وجو.

(روان‌شناسی، اساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۷۴- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

عبارت اول: هرچه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی‌تر خواهد بود. ناآگاهی از عواملی همچون تعداد دکمه‌ها یا پله‌های ساختمان ناشی از آگاهی ناقص ما است.

عبارت دوم: برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز، باید از انجام فعالیت در ساعت‌های طولانی پرهیز کرد. بهتر است هر از چند گاهی بعد از مطالعه استراحت کنید.

۶۷- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست: بخشی از هویت آگاهانه است؛ یعنی آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند. بخش دیگر برای ما پنهان است و آن را نمی‌شناسیم. - درست

گزینه «۲»: درست - درست - درست

گزینه «۳»: نادرست: عبارت «در شرایط اقلیمی متفاوت شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.» مربوط به تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است. - درست - درست

گزینه «۴»: نادرست: آنچه در پاسخ به پرسش «کیستی؟» گفته می‌شود و شخص با آن از اشیا و افراد دیگر متمایز می‌گردد، هویت فرد را تشکیل می‌دهد. - نادرست: جهان اجتماعی با نوع خاصی از هویت اخلاقی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد. - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

۶۸- گزینه «۲»

(زینب آذری)

- جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی در بازتولید هویت اجتماعی نقش دارند. - در جهان اسلام امر به معروف و نهی از منکر در فرایندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی بسیار است. - اقلان: روشی که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود (افراد فرهنگ را می‌پذیرند و مطابق آن عمل می‌کنند). هر چه قدرت اقتاعی فرهنگی بیشتر باشد افراد بیشتر مطابق فرهنگ عمل می‌کنند. - در روش‌های تبلیغ و اقلان فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۶۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- کارمند بودن: اکتسابی است چون فرد در پدیدآمدن آن اثرگذار است. اجتماعی است چون فرد بدون حضور در اجتماع نمی‌تواند آن خصوصیات را داشته باشد. متغیر و قابل تغییر است.

- ایرانی بودن انتسابی است چون انسان در پیدایش و تداوم آن تأثیری ندارد. اجتماعی است. ثابت است

- وقت‌شناس بودن اکتسابی، فردی و متغیر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۷۰- گزینه «۴»

(فاطمه رضانیان)

- جامعه علاوه بر جامعه‌پذیری می‌تواند با تبلیغ و اقتناع، تشویق و پاداش و تنبیه و مجازات به کنترل اجتماعی بپردازد.

- فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

- تشویق و تنبیه توسط عموم افراد جامعه مربوط به شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۰ و ۸۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در خطای حذف کردن یا فراموشی، فرد بخش‌هایی از اطلاعات حافظه را فراموش می‌کند.

گزینه «۲»: برخی افراد در یادآوری اطلاعات گذشته، به تحریف خاطره‌ها یا افسانه‌بافی روی می‌آورند. این موارد نمونه‌ای از خطای اضافه کردن است.

گزینه «۴»: یکی از رایج‌ترین خطاهای اضافه کردن، بازشناسی یا یادآوری غیرواقعی رویدادهای اتفاق نیفتاده است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۹)

۷۹- گزینه «۲»

(هاثا امیرزاده)

برای شکل‌گیری حافظه قوی باید توجه خود را بر اطلاعات متمرکز کنیم و به آنها توجه دقیق داشته باشیم. از انتخاب هم‌زمان چند ماده اطلاعاتی باید پرهیز کرد. وقتی هم‌زمان چند موضوع را به حافظه می‌سپاریم (نگاه کردن به تلویزیون، مطالعه درس و...)، حاصل آن شکل‌گیری حافظه‌های ضعیف از این موضوعات است.

گزینه «۱»: به ساماندهی مطالب توجه دارد یعنی نظم بخشیدن و طبقه‌بندی اطلاعات موجود در حافظه؛ در ساماندهی اطلاعات باید یک سلسله مراتب از ماده‌های اطلاعاتی مربوط به هم تشکیل داد که این گزینه با عبارت مورد نظر ارتباطی ندارد.

در گزینه «۳»: مطلب بیان‌شده به مفهوم «کاهش اثر تداخل» اشاره می‌کند و به این معناست که باید یادگیری عمیق داشته باشید. در مطالعه عمیق باید یادگیری واژگان هر درس همراه با یادگیری مفاهیم و معانی آنها باشد زیرا یادگیری سطحی مطالب موجب تداخل اطلاعات می‌شود. علاوه بر آن یادگیری معنایی عامل تداخل اطلاعات نیست.

گزینه «۴»: به رمزگردانی معنادار می‌پردازد به این معنا که اطلاعات را به رمزه‌های معنادار تبدیل کنیم و از معانی مختلف برای به حافظه سپردن استفاده کنیم تا مطالب دیرتر فراموش شوند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۸۰- گزینه «۲»

(هاثا امیرزاده)

در موقعیت اول دانش آموز بلافاصله و بدون استراحت به سراغ یادگیری مطالب جدید رفته است و در جلسه امتحان مطالب دو درس را باهم اشتباه گرفته است، یعنی یادگیری دو درس با تداخل مواجه شده است؛ به طوریکه یادگیری مطالب درس جدید مانع از آن شده که مطالب درس تاریخ را به خوبی یاد بگیرد موقعیت اول به تداخل اطلاعات اشاره دارد؛ پس گزینه‌های «۱» و «۳» حذف می‌شوند.

موقعیت دوم به این می‌پردازد که استفاده طولانی مدت از مسیر یاب‌ها حافظه را تضعیف می‌کند و فردی که به صورت مکرر از نرم‌افزارهای مسیر یاب استفاده می‌کند قادر به انجام تکالیف ساده، بدون مسیر یاب نخواهد بود و این موقعیت مطابق متن کتاب درسی به استفاده بیش از حد از فناوری اشاره دارد. در نتیجه گزینه «۳» رد می‌شود.

موقعیت سوم علاقه دانش‌آموز به درس تاریخ را مطرح می‌کند که رویدادهای تاریخی و اسامی مختلف را بهتر از نظریه‌های جامعه‌شناسی به یاد می‌آورد. یکی از علت‌های آن دخالت عوامل عاطفی است و دانش‌آموز به دلیل علاقه‌اش به درس تاریخ مطالب آن را بهتر رمزگردانی، اندوزش و بازیابی می‌کند و مطالبش را دیرتر فراموش می‌کند؛ پس گزینه‌های «۱» و «۴» نیز رد می‌شوند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۵)

عبارت سوم: برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، به ویژگی‌های شخصی و دشواری تکلیف مورد نظر بستگی دارد.

عبارت چهارم: انجام دادن چند تکلیف هم‌زمان، کارایی توجه را کاهش می‌دهد.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۷۵- گزینه «۲»

(ممدعرفان توکلی)

توهم	شنیدن صداهایی در محیط که بقیه نمی‌شنوند.
خطای ادراکی	عدم تطابق احساس و ادراک
خطای شناختی	تکرار خطای ادراکی و شدیدتر از خطای ادراکی
اصل مجاورت	ادراک واحد از اجزای کنار هم قرار گرفته

نکته: قسمت «ج» تمام گزینه‌ها درست است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۵)

۷۶- گزینه «۴»

(ممدعرفان فرهاری)

عبارت‌های «ب» و «ت»: حافظه رویدادی هستند، زیرا بیانگر اتفاقات و خاطرات شخصی هستند.

نکته: رویداد تاریخی اگر از زبان کسی بیان شود که در آن رویداد حاضر بوده، بیانگر حافظه رویدادی است و اگر به شکل کلی و از زبان افراد دیگر بیان شود، بیانگر حافظه معنایی است.

«الف»، «پ» و «ث»: حافظه معنایی هستند؛ زیرا بیانگر دانش و اطلاعات عمومی فرد است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۷۷- گزینه «۳»

(ممدعرفان فرهاری)

الف: علی آنچه را که متوجه شده است ندیده است، بلکه آن را شنیده است. پس رمزگردانی او از نوع شنیداری است.

ب: کودکان به صورت جزء به جزء اطلاعات را رمزگردانی می‌کنند، در حالی که بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه رمزگردانی می‌کنند. رمزگردانی جزء به جزء شامل جزئیات یک موضوع یا رویداد است. در حالی که رمزگردانی کلی در برگزیده خلاصه موضوع است. در رمزگردانی جزء به جزء، امکان خطای بیشتری وجود دارد.

ج: وقتی به احسان نشانه داده می‌شود، اطلاعات را به خاطر می‌آورد، پس معلوم می‌شود که احسان اطلاعات را به خاطر سپرده و نگهداری کرده است ولی در بازیابی دچار مشکل شده است.

د: در این عبارت با رمزگردانی چند حسی مواجه هستیم نه با رمزگردانی معنایی، اگر رمزگردانی هم شنیداری باشد و هم دیداری دلیل نمی‌شود که رمزگردانی ما معنایی باشد.

نکته: رمزگردانی معنایی پایدارتر از رمزگردانی شنیداری و دیداری است. به خاطر سپردن شماره فقط با شنیدن آن از زبان معلم = رمزگردانی شنیداری، به خاطر سپردن شماره با دیدن آن روی تخته = رمزگردانی دیداری، به خاطر سپردن شماره با ربط دادن آن به سال یک واقعه تاریخی = رمزگردانی معنایی

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۴)

۷۸- گزینه «۳»

(ممدعرفان فرهاری)

فاطمه هنگام خواندن آهنگ، عبارت‌هایی را که نیاموخته است با اطلاعاتی که در حافظه‌اش ثبت شده، پر می‌کند؛ پس خطای حافظه او از نوع خطای اضافه کردن است.

عربی زبان قرآن (۲)

۸۱- گزینه ۴

(ممبر رضا قانر امینی - اصفهان)

«أَنْزَلَ» (فعل ماضی): فرو فرستاد (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «سَكِنَتْه»: آرامشش، آرامش خود (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «علی رَسوله»: بر رسول خود، بر رسولش، بر فرستاده‌اش (رد گزینه «۲») / «علی المؤمنین»: بر مؤمنان

تکته مهم درسی:

در ترجمه فعل، به صیغه و نوع فعل دقت کنید.

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۴

(معمود باربرین - یاسوج)

«فی یوم من الأيام»: در روزی از روزها (رد گزینه «۳») / «رَأَيْتُ سَنَجَاباً یَقْفُزُ»: سنجابی را دیدم که می‌پرید (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «من شجرة إلى شجرة أخرى»: از درختی به درختی دیگر (رد گزینه «۲») / «کانت»: بود / «(شجرة) الشجرة»: آن درخت / «أمام بیتنا»: روبه‌روی خانه ما (رد گزینه «۱»)

تکته مهم درسی:

هرگاه اسمی بار اول به‌صورت نکره و بار دوم همراه با «ال» بیاید، می‌توانیم حرف «ال» را به‌صورت «آن، این» ترجمه کنیم؛ مثال: «(شجرة) الشجرة»: آن درخت

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۲

(امیر حسین شکوری)

«هذه المعالم الخلابة»: این مناظر جذاب (رد گزینه «۳») / «فی الطَّبِيعَةِ»: در طبیعت (رد گزینه «۱») / «تُظْهِرُ»: آشکار می‌کنند، نشان می‌دهند / «قدرة الله العظيمة»: قدرت عظیم خداوند (رد گزینه «۱»)؛ دقت کنید «العظيمة» صفت برای «قدرة» است / «الَّذِي»: کسی که، آن که / «خَلَقَ الْأَرْضَ»: زمین را آفرید (خلق کرد) / «ما فيها»: هر آنچه در آن هست (رد گزینه «۳») / «یجمالُ»: با زیبایی (رد گزینه «۳»)؛ جا به جا ترجمه شده است ← رد گزینه «۳» / «لَا يُنْكِرُهُ أَحَدٌ»: کسی آن را انکار نمی‌کند (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۳

(ولی بربری - ابهر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يَحْكِي» فعل مضارع مجهول است و باید به‌صورت «حکایت می‌شود» ترجمه گردد.

گزینه «۲»: «أَنْقَذُوا» (با توجه به حرکت کسره روی عین الفعل) فعل امر مخاطب است (نجات دهید)، ضمن اینکه «یکاذ» هم مضارع است به معنای «نزدیک است» نه «نزدیک بود»!

گزینه «۴»: «لَكَ» (برای تو) ترجمه نشده است، «حتماً» نیز در ترجمه اضافی است و در عبارت عربی نیامده است.

(ترجمه)

۸۵- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«فرهنگ لغتی» (اسم نکره): مُعْجَمُ (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «معرفی کنی»: تُعْرِفُ (رد گزینه «۲») / «بیشتر»: أَكْثَرُ (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «اصطلاحات فرهنگی» (ترکیب وصفی معرفه): الْمُصْطَلَحَاتُ الثَّقَافِيَّةُ (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «در بر بگیرد»: يَحْتَوِي (رد گزینه «۲»)

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۴

(مصطفی قدیمی فردر)

مفهوم حدیث صورت سؤال: اگر چیزی را در دل پنهان کنید، آن در لغزش زبان و ظاهر شما آشکار می‌شود.

در ابیات گزینه‌های «۱» تا «۳»، به پنهان کردن یک موضوع و آشکار شدن آن در اعضای ظاهری بدن اشاره شده است.

بیت گزینه «۴» اشاره به پنهان کردن چیزی ندارد و مفهوم آن، کنترل زبان و دوری از سخن زیاد و بیهوده است.

(مفهومی)

۸۷- گزینه ۳

(ممبر رضا سوری - نهاوند)

«إِرْتَفَعَ» فعل ماضی از باب افتعال و «لَمْ يَلْتَفِتُوا» فعل مضارع مجزوم از باب افتعال است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سامحینی» (مب) صحیح است، زیرا فعل امر از باب مفاعلة است. همچنین با توجه به «أَنْتِ»، در آخر عبارت «لَكَ» درست است.

گزینه «۲»: «المعارضة» (ز) صحیح است، زیرا مصدر باب مفاعلة است.

گزینه «۴»: «مُنْظَمَةٌ» (ظ) به معنی «سازمان» صحیح است. همچنین «العالمی» به معنی «جهانی» صحیح است.

(فیض مرکات)

۸۸- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمانه‌ای - با تغییر)

«وَحِيداً» در این گزینه به معنای «تنها» و اسم نکره می‌باشد؛ معنای عبارت: «دوستم برای دیدن یکی از نزدیکانش تنها (به تنهایی) به خانه برگشت!» در سایر گزینه‌ها، «الله»، «قابوس» و «سعیداً» اسم خاص (عَلَم) هستند.

(قواعد اسم)

۸۹- گزینه ۴

(کامران عبداللہی - کوهرشت)

فقط در گزینه «۴» جمله وصفیه داریم. فعل «یشرح» جمله وصفیه برای توضیح اسم نکره «مُعَلِّماً» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «یَنجَحُ» جواب شرط است.

در گزینه «۲»، «یَقْرَأُ» خبر «کان» است.

در گزینه «۳»، فعل «جَلَسَ» از نظر معنایی، ارتباطی با اسم نکره قبلش ندارد.

(قواعد اسم)

۹۰- گزینه ۳

(سید ممبر علی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن فعل از مصدر «إِدْرَاک» درک کردن معنای ماضی استمراری (استمرار در گذشته) بدهد؛ در گزینه «۳»، «جَالَسْتُ» فعل ماضی است و «تَدْرُک» فعل مضارعی است که به عنوان جمله وصفیه آمده است. می‌دانیم اگر جمله وصفیه مضارع باشد اما قبلش یک فعل ماضی آمده باشد، فعل مضارع معنای «ماضی استمراری» می‌دهد، بنابراین «تَدْرُک» در این‌جا معنای ماضی استمراری می‌دهد. (ترجمه عبارت: من در روزهای جنگ با دوستی هم‌نشینی کردم که درد مرا درک می‌کرد.)

(قواعد اسم)

عربی، زبان قرآن (۳)

۹۱- گزینه «۴»

(معمود باربرین - یاسوج)

«إِنَّا» همانا ما، قطعاً ما، بی گمان ما ... (در اول جمله باید بیاید ← رد
گزینه «۳») / «جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا»: قرآن را به زبان عربی قرار دادیم (رد
گزینه «۱») / «لَعَلَّكُمْ»: امید است شما (رد گزینه «۲») / «تَعْقِلُونَ»:
بیندیشید، خردورزی کنید

(ترجمه، براساس امتحان نهایی فردار ۱۳۰۴)

۹۲- گزینه «۱»

(رضا راشدریا)

«كُلُّ النَّاسِ سَوَاءٌ»: همه مردم برابرند (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «أَتَقَاهُمْ
أَحْسَنَهُمْ»: باتقواترین (پرهیزکارترین) آن‌ها بهترین آنان هستند (رد گزینه
«۲») / «الْجَهْلُ يَفْتَحِرُونَ بِنَسَبِهِم»: نادانان به نسبشان افتخار می کنند (رد
گزینه «۳ و ۴»)

در گزینه «۴»، کلمه «همیشه» اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.
(ترجمه)

۹۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور انسانی ۹۸)

«ما» (اسم موصول): آنچه که، چیزی که (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «صَبْرًا»:
صبر ما (رد گزینه «۳») / «لا طاقَ لَنَا بِهَا»: «(لا)ی نفی جنس» هیچ توانی
برای آن‌ها نداریم (رد سایر گزینه‌ها)

تکات مهم درسی:

در ترجمه «(لا)ی نفی جنس معمولاً از «هیچ نیست» استفاده می کنیم.
(ترجمه)

۹۴- گزینه «۲»

(معمود باربرین - یاسوج)

«إِنَّ» به معنای «قطعاً، همانا، بی شک ...» از حروف مشبّهة بالفعل است و باید
دقت شود که در ترجمه، در ابتدای جمله بیاید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «كَانَ» به معنای «گویی، مانند» از حروف مشبّهة بالفعل است که
در این عبارت به معنای «گویی» آمده است.

گزینه «۳»: «إِنَّ» به معنای «قطعاً، همانا، بی گمان ...» از حروف مشبّهة بالفعل
است و باید دقت شود که در ترجمه، اول جمله بیاید، نه وسط آن!

گزینه «۴»: «لَعَلَّ» از حروف مشبّهة بالفعل به معنای «شاید، امید است»
می باشد. (با «لیت: کاش» اشتباه نگیرید!)

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۴»

(همیدرضا قاندرامینی - اصفهان)

«نباید افتخار کند»: «(لا)ی نهی» لا یَفْتَخِرْ، لا یَفْخِرْ (رد گزینه‌های «۱ و
«۲» / «به چیزی» بما / «هیچ ارزشی ندارد»: لا قِیمَةَ لَهُ (رد سایر گزینه‌ها) /
«نزد خدا»: عند الله (رد گزینه «۲») / «افتخار»: الفخر / «فقط»: إِنَّمَا (رد
گزینه‌های «۱ و ۳») / «خردی استوار»: عقل ثابت (رد گزینه‌های «۱ و ۲»)

تکات مهم درسی:

۱) «(لا)ی نفی جنس بر سر اسم می آید، وجود چیزی را به صورت کامل نفی
می کند و به معنای «هیچ ... نیست» می باشد.

۲) فراموش نکنید که بعد از «(لا)ی نفی جنس، اسمی می آید که نه «ال»
دارد و نه «تنوین» و حرکت آخر آن، فتحه است؛

مثال: «لا قِیمَةَ لَهُ: هیچ ارزشی ندارد.»

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور انسانی ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

ترجمه عبارت صورت سؤال: هیچ خبری در سخنی نیست، مگر اینکه همراه
با عمل باشد!

منظور از عبارت صورت سؤال این است که کار و عمل، از حرف و گفتار
مهم تر است. در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» اهمیت کار نسبت به گفتار
واضح است، اما گزینه «۲» مفهوم دیگری دارد، در این گزینه بر راستگویی و
درستکاری تأکید شده است.

(مفهوم)

۹۷- گزینه «۱»

(مصطفی قریمی فرد)

«إِنَّ» به صورت «أَنَّ» (با فتح همزه) صحیح است. (میان دو عبارت، برای
ایجاد ارتباط، از «أَنَّ» به معنی «که» استفاده می کنیم)؛ همچنین «العالم»
باید به صورت «العالم» نوشته شود، زیرا به معنای «دنیا، جهان» است.

(ضبط مرکبات)

۹۸- گزینه «۳»

(همیدرضا قاندرامینی - اصفهان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «كسولاً» نادرست است و باید به جای آن، «كسول» بیاید؛ زیرا
نقش خبر حرف مشبّهة بالفعل را دارد و از نظر اعراب، مرفوع به ضمه است.

گزینه «۲»: «مُشَاغِبَةً» نادرست است و باید به جای آن، «مُشَاغِبَةً» بیاید؛ زیرا
خبر حرف مشبّهة بالفعل و از نظر اعراب، مرفوع به ضمه است.

گزینه «۴»: «أَسْنَان» نادرست است و باید به جای آن، «أَسْنَان» بیاید؛ زیرا
اسم حرف مشبّهة بالفعل و از نظر اعراب، منصوب به فتحه است.

(مراقب باشید «أَسْنَان» جمع مکسر «سن» است و مثنی نیست!)

تکات مهم درسی:

- اسم حرف مشبّهة بالفعل از نظر اعراب، همواره منصوب است.

- خبر حرف مشبّهة بالفعل از نظر اعراب، همواره مرفوع است.

(انواع هملات)

۹۹- گزینه «۲»

(علی مفسن زاده)

«لَعَلَّ» از حروف مشبّهة بالفعل، به معنی «امید است، شاید»، غالباً برای بیان
امید و رجاء استفاده می شود.

(انواع هملات)

۱۰۰- گزینه «۲»

(امیرحسین شکوری)

صورت سؤال، حرف «لا» را می خواهد که اعراب کلمه بعد از خودش را تغییر
داده باشد. از بین انواع «لا»، «لای نهی» و «لای نفی جنس» اعراب کلمه بعد
از خود را تغییر می دهند، پس پاسخ سؤال، گزینه‌ای است که یکی از این دو
نوع «لا» را داشته باشد. در گزینه «۲»، «لا خبیة» از نوع نفی جنس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لا» در این گزینه از نوع نفی است و تغییری در اعراب کلمه بعد
از خود نداده است. (یادتان باشد که «لا» بعد از «أَنَّ» حتماً از نوع نفی است).

گزینه «۳»: «لا» در این گزینه، با توجه به تغییر نکردن اعراب فعل «یشعر»، از
نوع نفی است.

گزینه «۴»: «لا» در اعراب فعل «ترفع» تغییری ایجاد نکرده است، پس «لا» از
نوع نفی است.

(انواع هملات)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۰۱- گزینه «۳»

«إِعلم»: بدان (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «أَنْ رَّيَكَ»: که پروردگارت / «يَطْلُبُ مِنَ النَّاسِ»: از مردم می‌خواهد (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «أَنْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ»: که در زمین بگردند (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «وَيَنْظُرُوا»: و نگاه کنند (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «أَحْسَنَ»: نیکو کرد (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ»: خلقت هر چیزی را (رد گزینه «۴») (ترجمه)

۱۰۲- گزینه «۲»

«جَهَنَّمِ»: من را مجَهِّز کن (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «تُفْرَحَ»: شاد می‌کند ← از باب تفعیل است پس به شکل متعدی ترجمه می‌شود. (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «قَلْبِي»: دلم (رد گزینه «۴») / «تَنْفَعْنِي»: به من سود می‌رساند (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «مَجَالَسَةِ»: هم‌نشینی کردن (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «هَؤُلَاءِ»: اینان (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «مَنْ أَنْعَمَ»: از نعمت‌های تو هستند (رد گزینه‌های «۳ و ۴») (ترجمه)

۱۰۳- گزینه «۳»

«إِنْ»: همانا، یقیناً (ترجمه آن الزامی نیست.) / «المصابيح أَلْتِي»: چراغ‌هایی که / «يَنْبَغُ ضَوْعُهَا»: نورشان فرستاده می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / «مَنْ هَذِهِ الْبَطَارِياتِ»: از این باتری‌ها (رد گزینه «۴») / «رَيْمًا»: شاید، چه‌بسا (در گزینه «۴») ترجمه نشده است. / «يَسْتَعِينُ بِهَا»: از آن‌ها کمک بجویند (رد سایر گزینه‌ها) / «هَؤُلَاءِ الْغَوَاصُونَ»: این غواصان (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «لَكِي يَلْتَقَطُوا صُورًا وَاضِحَةً»: تا عکس‌هایی واضح بگیرند (رد گزینه‌های «۱ و ۲»، کلمه «أَنْ» و در گزینه «۴»، عبارت «لَيْنَ امْكَانَ را می‌دهد» اضافی هستند. (ترجمه)

۱۰۴- گزینه «۱»

دقت کنید که فعل «لَا تُحَرِّكْ» مضارع از باب «تفعیل» است و متعدی به‌شمار می‌رود. ترجمه درست عبارت: «جغد چشمش را حرکت نمی‌دهد...» (ترجمه)

تکته مهم درسی:

به تفاوت معنایی دو فعل «تُحَرِّكْ (حرکت می‌دهد)» و «تَتَحَرَّكْ (حرکت می‌کند)» توجه کنید. (ترجمه)

۱۰۵- گزینه «۱»

«رَوَابِطُ تِجَارِيَّةٍ»: العلاقات التجارية، الروابط التجارية (رد گزینه «۴») / «مِیان»: بین (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «در سال‌های اخیر»: خلال (فی) السنوات (الأعوام) الأخيرة (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «شاهد بوده است»: شهدت (رد گزینه «۲») / «پیشرفت قابل توجهی»: تَطَوُّراً (تَقَدُّماً) ملحوظاً (رد گزینه «۳») (ترجمه)

۱۰۶- گزینه «۴»

عبارت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» می‌گویند سکوت از کلام بهتر است، اما بیت گزینه «۴» با عبارت مورد سؤال هم‌مفهوم نیست و صرفاً به فواید سخن نیکو اشاره می‌کند. (مفهوم)

۱۰۷- گزینه «۴»

«ذَنْبٌ»: ذم، صحیح است. همچنین «الْقُرْبُ» به معنی «نزدیکی» صحیح است. ترجمه عبارت: «آیا می‌دانی که آردک در نزدیکی دُم خود غده‌ای طبیعی دارد که حاوی روغن مخصوصی است؟!» (ترجمه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

«ذَنْبٌ»: گناه (جمع: ذُنُوب) را با «ذَنْبٌ»: ذم (جمع: أَذْنَاب) اشتباه نگیرید. (فبسط مرکبات)

۱۰۸- گزینه «۳»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يَعْلَمَنَّ» باید به صورت «تَعْلَمُ» بیاید، چون فعل در اول جمله، اگر فاعلش بعد از آن بیاید، به شکل مفرد به کار می‌رود، ضمناً برای جمع غیر انسان، فعل باید به شکل مفرد مؤنث باشد. گزینه «۲»: «عَيْنٌ» باید مرفوع باشد (عَيْنٌ)، زیرا نقش فاعل را دارد. گزینه «۴»: «خَيْرٌ» در عبارت «أَنَا خَيْرُكُمْ» باید مرفوع باشد زیرا خبر است. (انواع جملات)

۱۰۹- گزینه «۴»

صورت سؤال، اسم منصوبی را می‌خواهد که با علامت «يَنْ / يَنَ» منصوب شده باشد. در گزینه «۴»، «مُرافقين» مفعول جمله است و با «يَنَ» منصوب شده است. (دقت کنید حذف نون جمع مذکر سالم، به خاطر مضاف بودن کلمه است.) (ترجمه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «إِيرَانِيَّينَ» مجرور است نه منصوب. همچنین «يَنَ» موجود در «مضامين» بخشی از خود کلمه است و علامت اعراب نیست! گزینه «۲»: «سائحين» مضاف‌الیه و مجرور است نه منصوب! گزینه «۳»: «يَنَ» موجود در «مساكين» بخشی از خود کلمه است و علامت اعراب نیست! (قواعد اسم)

۱۱۰- گزینه «۴»

علامت رفع در اسم مثنی، حرف الف (ان) و در جمع مذکر سالم حرف واو، (ون) است. در گزینه «۴»، «مُعَلَّمُونَ»، الْمُشْفِقُونَ و واقفون سه اسم مرفوع هستند. (ترجمه)

اسم‌های مرفوع در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دو اسم مرفوع: «هَذَانِ» و «الْخَفَاشَانِ» (توجه: «الطيران» به معنای «پرواز کردن» مفرد است نه مثنی؛ «ان» بخشی از خود کلمه است و علامت اعراب نیست!) گزینه «۲»: یک اسم مرفوع: «المُمرَّضَتان» گزینه «۳»: دو اسم مرفوع: «مُهَنْدِسُونَ» و «العامِلان» (قواعد اسم)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۲»

(مهمردی یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) دومین خلیفه عباسی (منصور)، نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت. وی نخست، عموهایش را که مدعی جانشینی سقاح بودند، از همه مناصب مهمی که داشتند خلع کرد و دبیر آنان، ابن مَقَفَّع (روزبه ایرانی) را که متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان پهلوی به عربی بود، به قتل رساند.

د) یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند. به همین دلیل، در این دوره ایرانیان در کنار اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت عباسیان برخوردار شدند و نقش مهمی را در اداره امور خلافت به عهده گرفتند.

(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۶۶، ۶۷، ۶۹ و ۷۰)

۱۱۲- گزینه «۴»

(مریم فسروی دهنوی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ، تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف بود.

ب) اگر چه معدودی از خلفای فاطمی، محدودیت‌هایی را برای پیروان سایر مذاهب از جمله اهل تسنن ایجاد کردند؛ اما در بیشتر دوران حکومت فاطمیان (نه در کل دوران خلافت آنان)، اهل تسنن آزادانه به زندگی و فعالیت دینی و اجتماعی خود مشغول بودند.

(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۱۱۳- گزینه «۲»

(مهمردی رسانی)

بررسی عبارت‌ها:

الف) به منطقه سواد حمله کردند و تعدادی از آبادی‌ها و شهرهای آن منطقه را به جنگ یا صلح گشودند؛ ابوبکر بن ابی قحافه

ب) اعراب مسلمان تیسفون پایتخت پرآوازه ساسانیان را پس از مدتی محاصره تسخیر کردند؛ قادسیه

ج) بقایای ارتش ساسانی گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند؛ اما شکست خوردند و بسیاری از آنان کشته شدند؛ جلولا

د) در زمان پادشاهی یزدگرد سوم کشور کمی سامان یافت و سپاه ایران با شکست مسلمانان در جنگ جسر یا پل بیشتر متصرفات آنان را پس گرفت.

(تاریخ (۲)، اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۱۴- گزینه «۲»

(علیرضا پیرا)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۳»: طاهریان و سامانیان برخلاف علویان طبرستان، نسبت به خلفای بنی عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند.

گزینه‌های «۲» و «۴»: طاهریان و سامانیان برخلاف صفاریان، با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۱۱۵- گزینه «۴»

(آریا فتاح‌زاده)

جرج سارتن پدر تاریخ علم است نه علم تاریخ.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) طبق گفته کتاب درسی، شاید یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در آن دوره، این باشد که سنت شفاهی، بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر از سنت کتابت بوده است.

ج) درباره اشکانیان مطالب، بسیار کم و محدود به بعضی اسامی بود؛ اما در خصوص ساسانیان اطلاعات تاریخی قابل توجهی وجود داشت.

(تاریخ (۱)، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۶۵ و ۶۷)

۱۱۷- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) تا ۱۲ هزار سال پیش، نواحی پاکوهی و دشت‌های ایران جولانگاه انسان‌هایی بوده است که در پی شکار جانوران و گردآوری گیاهان خوراکی بوده‌اند.

د) از رویدادهای حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش است.

(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۴)

۱۱۸- گزینه «۲»

(فاطمه احمدی)

تأسیس پادشاهی: پس از لشکرکشی‌های پی‌درپی فرمانروایان سومری و اکدی، حاکمان کوچک و مستقل ایلامی با یکدیگر متحد شدند و پادشاهی ایلام را تأسیس کردند.

شهر و شهرنشینی: شوش از پایتخت‌های ایلامیان بود که در دوران هخامنشیان دوباره شکوه خود را بازیافت.

انسان پایتخت ایلامیان در بخش شرقی قلمرو، واقع در استان فارس بود.

در دوره ایلام معماری پیشرفت کرد و استفاده از آجر در بنا رایج شد.

فروپاشی: پس از قرن‌ها سلطنت بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ قبل از میلاد دچار انحطاط و فروپاشی شد.

(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸)

۱۱۹- گزینه «۱»

(پوار دلیلیان)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) قلمرو مادها پس از براندازی آشوریان مطابق با منطقه تحت نظر آشوریان به شمال بین‌النهرین گسترش یافت. (نه سرتاسر بین‌النهرین)

ب) عبارت، مطابق متن کتاب درسی برعکس بیان شده است.

(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۱۲۰- گزینه «۱»

(تابان صیقلی)

الف) داریوش یکم

ب) کورش بزرگ

ج) اردشیر دوم

د) اردشیر سوم

(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۴، ۸۵ و ۸۷)

جغرافیا (۲)

۱۲۱- گزینه «۳»

(معمرموری یعقوبی)

علاوه بر عوامل آب و هوایی و خاک، نوع ناهمواری‌ها و ارتفاعات نیز در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر می‌گذارند؛ زیرا گیاهان و جانوران در ارتفاع معینی قادر به زیستن هستند.

(پغرافیا (۲)، نوامی زیستی، صفحه ۵۷)

۱۲۲- گزینه «۱»

(معمرموری یعقوبی)

یکی از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی، حفاظت از تپه‌های ماسه‌ای، تثبیت تپه‌های ماسه‌ای از طریق کشت گیاهان سازگار با محیط روی آن‌هاست.

همچنین یکی از روش‌های پیشگیری از گسترش بیابان‌ها (بیابان‌زدایی)، کاشت گیاهان سازگار و مقاوم با نواحی خشک می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: تولید انرژی، از جمله قابلیت‌های نواحی ساحلی و بیابانی است. گزینه «۳»: یکی از قابلیت‌های نواحی بیابانی، مناسب بودن برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا است.

گزینه «۴»: یکی از محدودیت‌های نواحی بیابانی، حرکت ماسه‌های روان و فرسایش خاک می‌باشد.

(پغرافیا (۲)، نوامی زیستی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

۱۲۳- گزینه «۴»

(فاطمه احمدی)

تشریح عبارت نادرست:

الف) بیش از نیمی از مردم جهان به یکی از زیر شاخه‌های خانواده زبانی هند و اروپایی صحبت می‌کنند.

(پغرافیا (۲)، نوامی فرهنگی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۲)

۱۲۴- گزینه «۴»

(میهبه ممبئی)

عبارت «الف»، همانند «د» درباره دین و چشم‌اندازهای فرهنگی است.

عبارت «ب»، همانند «ج» درباره نواحی فرهنگی عمده در جهان است.

(پغرافیا (۲)، نوامی فرهنگی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۱۲۵- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

الف) شبکه حمل‌ونقل توسعه پیدا کرده است؛ اما حرفی از انتقال فکر، نوآوری یا فرهنگ نیست.

ب) الگوی ساخت در شهرهای دیگر گسترش پیدا کرده است. — اشاره به پخش فرهنگی دارد.

ج) آهنگی پاپ از خواننده‌ای انگلیسی زبان، در میان نوجوانان ایرانی محبوب می‌شود. — اشاره به پخش فرهنگی دارد.

د) ارتباط بیشتر شده؛ اما پدیده‌ای منتقل یا منتشر نشده است.

(پغرافیا (۲)، نوامی فرهنگی، صفحه‌های ۷۹ و ۸۱)

جغرافیای ایران

۱۲۶- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) نزدیکی به دریاها در شمال و جنوب کشور، نتایج و تأثیرات متفاوتی دارد.

ب) نزدیکی به دریاها در شمال کشور، در افزایش بارش باران مؤثر است؛ اما در جنوب کشور، این گونه نیست.

(پغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۸)

۱۲۷- گزینه «۳»

(معمرموری)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مربوط به توده هوای سودانی است. — مربوط به توده هوای مرطوب غربی است. — «ج» درست است.

گزینه «۲»: «ج» درست است. — زمان مذکور، مربوط به توده مرطوب موسمی است. — «الف» درست است.

گزینه «۴»: مربوط به توده هوای مرطوب موسمی است. — «ج» درست است. — «ب» برف و باران به همراه دارد نه فقط باران.

(پغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۴۰)

۱۲۸- گزینه «۳»

(پوار لیلیان)

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد و با نزدیک شدن به پایان این دوره آبدی رودها بیشتر می‌شود.

همچنین هرچه از سمت غرب به سمت شرق کشور برویم آبدی رودها کمتر می‌شود و طبیعتاً از شرق به غرب آبدی بیشتر می‌شود.

(پغرافیای ایران، منابع آب ایران، صفحه ۳۹)

۱۲۹- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این گزینه به ترتیب ویژگی‌های دریای خزر، دریای خزر و دریای عمان را گفته است.

گزینه «۲»: این گزینه به ترتیب ویژگی‌های دریای خزر، دریای عمان و دریای عمان را گفته است.

گزینه «۳»: این گزینه به ترتیب ویژگی‌های دریای خزر - خلیج فارس - دریای عمان را گفته است.

(پغرافیای ایران، منابع آب ایران، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۶)

۱۳۰- گزینه «۴»

(مریم فسروی رهنوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دریاچه ارومیه دومین دریاچه آب شور جهان (نه کشور) است. گزینه «۲»: تبخیر و عدم ورود منابع آب کافی به دریاچه مستقیم‌ترین رابطه را با کاهش ۳۰ میلیارد متر مکعبی حجم آب دریاچه در ۲۰ سال گذشته داشته است.

گزینه «۳»: روند افت آب این دریاچه بعد از دوران پربابی آن از سال ۱۳۷۴ به گونه‌ای بوده است که به طور متوسط در ۲۰ سال اخیر با افت ۴۰ سانتی متری مواجه بوده است.

(پغرافیای ایران، منابع آب ایران، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

فلسفه یازدهم

۱۳۱- گزینه ۲»

(پرکل ریمی)

سقراط با روش پرسش و پاسخ خود، که بعدها «روش سقراطی» نام گرفت، ذهن مردم را به چالش می کشید و مغالطه گران و سفسطه گران را که با فنون سخنوری به نشر اندیشه های نادرست می پرداختند، رسوا می کرد. این کار باعث شد برخی او را دوست داشته باشند و برخی دیگر از او بیزار شوند و به همین دلیل به چهره های بحث برانگیز تبدیل شد. گزینه های دیگر با زندگی سقراط همخوانی ندارند.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۸)

۱۳۲- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

او [سقراط] در قسمتی از دفاعیه خود گفت: «آنتیان! بگذارید افتراپی را که از دیرباز به من نسبت داده اند و ملتوس هم همان را تکرار کرد، یادآوری کنم. آنان می گویند: سقراط رفتاری خلاف دین ما آنتیان در پیش گرفته و در پی آن است که به اسرار آسمان و زمین دست یابد. باطل را حق جلوه دهد و این کار را به دیگران هم می آموزد.»

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه های ۳۹ و ۴۰)

۱۳۳- گزینه ۲»

(علی معزی)

سقراط می گفت: «از گشت و گذار در شهر جز این مقصودی ندارم تا شما را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید و به شما یادآوری کنم که ثروت فضیلت نمی آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که سودمند است، به دست می آید.»

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه های ۳۷، ۳۸ و ۳۹)

۱۳۴- گزینه ۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

آقای راهنمایی می گوید «هیچ شناخت یقینی وجود ندارد!» ما از او پرسیدیم که آیا از گفته خود مطمئنی؟

در صورتی که جواب او مثبت باشد، گفته اولیه خود را نقض کرده است و در صورتی که پاسخ او منفی باشد، قطعیت گفته اولیه خود را نقض کرده است. این سبک گزاره ها خودمتناقض است. اگر شخص مطمئن باشد که «هیچ شناخت یقینی وجود ندارد»، نمی تواند به خود این گزاره هم یقین داشته و مطمئن باشد، اگر هم بگوید از این گزاره مطمئن نیستم، باز قطعیت این گزاره را زیر سؤال برده است. چراکه آن گزاره را به صورت قطعی و بدون اما و اگر بیان کرده بود.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه های ۴۷ و ۴۸)

۱۳۵- گزینه ۴»

(مهمد رضایی بقا)

ما اشیا و پدیده های پیرامون خود را شناسایی می کنیم و از طریق این شناخت با آن ها ارتباط برقرار کرده و از آن ها استفاده می نماییم. این ها نشانه توانایی ما در دانستن است. گاهی متوجه می شویم که بعضی از دانسته های

۱۳۶- گزینه ۲»

(عرفان دهرشیا)

شناخت ما از جهان امری است که به تدریج حاصل می شود. به عبارت دیگر ما از آغاز تولد همه چیز را نمی دانیم بلکه گام به گام با پدیده های جهان آشنا می شویم؛ یعنی با عمل آموختن و یادگیری در مسیر شناخت پیش می رویم. تدریجی بودن شناخت علت تفاوت دیدگاه های افراد درباره موضوع واحد نیست.

اختلاف نظر افراد درباره موضوع واحد نشانه گر خطاپذیری شناخت انسان است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۵)

۱۳۷- گزینه ۴»

(مهمد کرمی نیا - رفسنجان)

تصحیح اشتباهات گذشتگان در گام اول نشان می دهد که آدمی دارای توانایی شناخت است و در گام دوم نشان می دهد که در مسیر شناخت آدمی، خطا رخ می دهد و در گام سوم نیز مشخص می کند که علم و دانش آدمی به تدریج شکل می گیرد و پیشرفت می نماید؛ اما ربطی به محدودیت شناخت ما ندارد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه های ۴۵ و ۴۸)

۱۳۸- گزینه ۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

معنای معرفت و هم امکان رسیدن به آن برای هر انسانی روشن است و شکاکیت مطلق، یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته ها، امکان پذیر نیست و اگر کسی چنین نظری بدهد، گرفتار یک تناقض شده و همین نظر او با شک مطلق سازگار نیست. آنجا که سوفسطائیان می گویند «جهان را نمی توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می نامیم، تطابقی با واقعیت ندارد.» نظرشان بیانگر شک مطلق است که البته تناقض درونی دارد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه و امکان شناخت، صفحه های ۴۰، ۴۱، ۴۵، ۴۷ و ۴۸)

۱۳۹- گزینه ۳»

(پوار پاکرل - فاروج)

شک در توانایی انسان برای شناخت برخی امور را شکاکیت نسبی می گویند که امری معقول و پذیرفتنی است اما شک در اصل معرفت و شناخت که شکاکیت مطلق نام دارد و از اشکالات آن خودمتناقض بودن آن است با شکاکیت نسبی بسیار متفاوت است. بنابراین شکاکیت نسبی خودمتناقض نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با وجود روشن بودن معنا و مفهوم معرفت و امکان آن، گروهی در گذشته و حال نسبت به این امر بدیهی، دچار شک و تردید شده‌اند.
گزینه «۲»: هر فعالیتی که ما انسان‌ها در طول روز در حال انجام آن هستیم از نشانه‌های امکان معرفت به شمار می‌رود.
گزینه «۴»: این سؤال که «آیا می‌توان فهمید در سیارات دیگر موجوداتی شبیه به انسان وجود دارند یا خیر؟» مربوط به شکاکیت نسبی است، زیرا در حد و حدود و میزان توانایی انسان در شناخت و معرفت دچار شک و تردید شده است نه در اصل شناخت.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۴۰- گزینه «۱»

در گزینه «۱» به سه مسئله از مسائل مربوط به معرفت‌شناسی اشاره شده است: می‌تواند (امکان شناخت) امور محسوس (قلمرو شناخت) قابل تجربه حسی (ابزار شناخت).
گزینه‌های «۲» و «۳» فقط به امکان شناخت اشاره دارند و گزینه «۴» به امکان شناخت و قلمرو شناخت اشاره دارد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۶)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه «۳»

توجه خاص ابن‌سینا به تفکیک وجود و ماهیت با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت به گونه‌ای که گفته‌اند فرق بین ماهیت و وجود بی‌تردید یکی از اساسی‌ترین آراء و عقاید فلسفی در تفکر اسلامی است. (تمایز وجود و ماهیت نقطه شروعی بود برای ورود به مباحث پیچیده‌تر فلسفه از جمله برهان‌های خداشناسی و ...)

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۲- گزینه «۲»

پیش‌فرض مغایرت وجود و ماهیت، اصل «واقعیت مستقل از ذهن» است، یعنی اگر واقعیت مستقل از ذهن را نپذیریم، بحث مغایرت وجود و ماهیت هم اصلاً طرح نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۳» نتیجه پذیرش «عین ماهیت بودن وجود» و گزینه «۴» پیامد و نتیجه اصل «مغایرت وجود و ماهیت» است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه‌های ۲ تا ۵)

۱۴۳- گزینه «۴»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توسط توماس آکوئیناس تأسیس شد و الان هم به نام او در جریان است.
گزینه «۲»: به‌طور کامل متکی بر فلسفه شیخ‌الرئیس نبود بلکه به فلسفه ابن‌رشد هم تکیه داشت.

گزینه «۳»: در قرن سیزدهم میلادی تأسیس شد و بیشتر متکی بر اندیشه‌های ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد بود.

گزینه «۴»: مؤسس آن (توماس آکوئیناس) برهان‌هایی در حوزه خداشناسی اقامه کرده است. (گزینه پاسخ همین گزینه است).

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۴- گزینه «۳»

اصل «مغایرت وجود و ماهیت» یکی از آرای مهم فلسفی ابن‌سینا است که وی آن را پایه‌ای برای برهان‌های اثبات وجود خدا، مانند برهان وجوب و امکان قرار داد. این نظر به اروپا راه یافت و توسط فیلسوف بزرگ اروپایی، توماس آکوئیناس، پذیرفته شد. آکوئیناس این اصل را پایه‌ای در برهان‌های خداشناسی خود قرار داد و مکتب فلسفی تومیسیم را بنیان گذاشت. این مکتب تا امروز در فلسفه غرب جریان دارد و باعث شد فلاسفه غرب دوباره با فلسفه ارسطویی و با اندیشه‌های فلسفی اسلامی مانند اندیشه‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد آشنا شوند. سایر گزینه‌ها با متن مغایرت دارند و صحیح نیستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۵- گزینه «۱»

ماهیت نمی‌تواند علت وجود خودش را واجب کند! بلکه علت می‌تواند وجود آن ماهیت را واجب کند. در ضمن، وقتی ماهیت موجود شود، دیگر این رابطه امکانی نیست؛ بلکه وجوبی و ضروری شده است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۴۶- گزینه «۴»

تعریف دقیق‌تر از مفهوم «واجب‌الوجود بالغیر» این است: موجودی که ضرورت وجودش از ناحیه غیر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واجب‌الوجود بالغیر وجود خود را از علت دریافت می‌کند، نه چیهستی و ماهیتش را.

گزینه «۲»: این تعریف می‌تواند برای مفهوم «ممکن‌الوجود بالذات» و «ممتنع‌الوجود بالغیر» هم استفاده شود.

گزینه «۳»: علتی که واسطه هستی‌یابی واجب‌الوجود بالغیر است حتماً باید خودش موجود باشد؛ ممکن‌الوجود دیگر ممکن است هنوز خود به مرحله وجود نرسیده باشد، ضمناً ممکن است واجب‌الوجود بالذات به ماهیتی وجود ببخشد.

نتیجه: ممکن‌الوجود ممکن است وجود داشته باشد و ممکن است موجود نباشد و در حالت اول می‌تواند واسطه و علت برای موجود شدن دیگری باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

منطق

۱۵۱- گزینه ۲»

(مفهم کرمی نیا - رفسنجان)

اینکه قضیه دارای «متضاد نقیض» است یعنی قضیه اول نقیض شده و بعد چون نقیض آن کلیه بوده است، متضاد هم داشته است؛ بنابراین وقتی نقیض یک قضیه کلیه باشد، خود قضیه جزئی است.

(منطق، اَلکام قضايا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۳)

۱۵۲- گزینه ۴»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سالبه جزئی عکس لازم‌الصدق ندارد.

گزینه «۲»: اگر یک طرف تداخل تحت تضاد صادق باشد، صدق و کذب طرف دیگر نامعلوم است.

گزینه «۳»: در تداخل اگر قضیه جزئی صادق باشد، نمی‌توان صدق یا کذب قضیه کلیه را نتیجه گرفت.

در تناقض از صدق یک طرف می‌توان کذب طرف دیگر را به صورت قطعی نتیجه گرفت، بنابراین گزینه «۴» پاسخ خواهد بود.

(منطق، اَلکام قضايا، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵ تا ۶۸)

۱۵۳- گزینه ۱»

(پوار پاکرل - فاروج)

اگر قضیه «هیچ الف ب نیست» کاذب باشد، متناقض آن یعنی قضیه «بعضی الف ب است» قطعاً صادق است زیرا در احکام مربع تقابل قضایای متناقض همزمان کاذب و همزمان صادق نمی‌توانند باشند و از صدق و کذب یک طرف قضیه می‌توان به کذب و صدق قضیه متناقض آن دست یافت. بنابراین گزینه «۱» که متناقض قضیه صورت سؤال است دارای نتیجه‌گیری درستی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: قضیه «هر الف ب است» در این گزینه متضاد قضیه «هیچ الف ب نیست» است و با توجه به احکام قضایای متضاد از صدق یک طرف قضیه می‌توان به کذب طرف مقابل رسید، اما از کذب یک طرف تضاد نمی‌توان درباره قضیه متقابل با آن نظری داد.

گزینه «۳»: قضیه «بعضی الف ب نیست» در این گزینه متداخل قضیه «هیچ الف ب نیست» است و با توجه به احکام قضایای متداخل از کذب قضیه کلی نمی‌توان به کذب قضیه جزئی متداخل با آن دست یافت.

گزینه «۴»: از قضایای کاذب نمی‌توان عکس مستوی گرفت.

نکته: عکس مستوی را تنها از قضایای صادق می‌توان گرفت نه قضایای کاذب.

(منطق، اَلکام قضايا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۱۵۴- گزینه ۲»

(مفهم رضایی بقا)

قضیه سالبه جزئی، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد. بنابراین، عکسی که از آن ساخته می‌شود، دچار مغالطه ایهام انعکاس است. درست است که بعضی از گیاهان بوته نیستند، اما این‌طور نیست که بعضی از بوته‌ها گیاه نیستند.

۱۴۷- گزینه ۴»

(مفهم رضایی بقا)

مفاهیمی که تصور آن‌ها ممکن باشد و از نظر منطقی محال نباشد، ممکن‌الوجود محسوب می‌شوند. پس با تصور مورچه‌ای غول‌پیکر به اندازه فیل و هندوانه‌ای که تلخ است و زمستانی که در برخی از مناطق جغرافیایی گرم است، می‌توان فهمید که هر سه مفهوم، ممکن‌الوجود هستند. اما اگر فرض وجود برای مفهومی محال باشد و حتی قابل تصور هم نباشد، ممتنع‌الوجود خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۴۸- گزینه ۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

هر واجب‌الوجود بالغیری در ذات خود ممکن‌الوجود است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن‌الوجود بالذات در عالم خارج یا واجب‌الوجود بالغیر است یا ممتنع‌الوجود بالغیر.

گزینه «۲»: ممتنع‌الوجودهای بالذات ذاتاً ممتنع هستند و نمی‌توان گفت به‌واسطه چیز دیگری ممتنع می‌شوند.

گزینه «۴»: ممکن‌الوجود بالغیر اصلاً وجود ندارد، یعنی چنین مفهومی نداریم.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۴۹- گزینه ۳»

(عرفان دهرشیا)

علت رابطه‌ای وجودی است که در آن یک طرف به طرف دیگر وجود می‌دهد. بریده شدن رگ زنده علتی است که جاری شدن خون را قطعاً موجب می‌شود و بنابراین بین این دو پدیده رابطه علتی ساری و جاری است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۵۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های - کلکور سراسری ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

در متن کتاب درسی، معلول دقیقاً به این شکل تعریف شده است: «معلول نیز چیزی است که وجودش را از چیزی دیگر - که همان علت است - می‌گیرد. یعنی در وجود خود، نیازمند به دیگری است.» بنابراین گزینه «۴» بیشترین نزدیکی را با این متن کتاب درسی دارد و جواب تست خواهد بود. هرچند که گزینه «۱» را نیز می‌توان به عنوان تعریفی برای «معلول» در نظر گرفت، اما این گزینه نمی‌تواند بهترین تعریف باشد؛ چون که در آن، از مفهوم «علت» استفاده شده که خود علت نیز ممکن است به تعریف نیاز داشته باشد و حتی در آن تعریف از مفهوم «معلول» استفاده شده باشد که باعث دوری شدن تعریف خواهد شد.

توجه: در گزینه «۳» گفته شده: «چیزی که وابسته به دیگری است.» که اشتباه است. باید گفته می‌شد: «چیزی که در وجود به دیگری وابسته است.»

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: موجب کلیه باید به صورت موجب جزئیه عکس شود که به درستی انجام شده است.
گزینه «۳»: موجب جزئیه باید به صورت موجب جزئیه عکس شود که به درستی انجام گرفته است.
گزینه «۴»: سالبه کلیه به صورت سالبه کلیه عکس می‌شود که اگر با تداخل، به سالبه جزئیه عکس شود نیز مانعی ندارد؛ زیرا در تداخل، اگر قضیه کلی صادق باشد، قضیه جزئی نیز صادق خواهد بود.
(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

۱۵۵- گزینه «۴»

عکس مستوی قضیه موجب کلیه $\leftarrow$ موجب جزئیه
جای موضوع و محمول را عوض می‌کنیم و نسبت را تکرار می‌کنیم، ولی کمیت را جزئی می‌کنیم.
شکل استاندارد قضیه صورت سؤال: هر پیری قبلاً جوان بوده است.
عکس مستوی: بعضی کسانی که قبلاً جوان بوده‌اند پیر هستند.
(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۱۵۶- گزینه «۳»

عبارت صورت سؤال به این معناست که تمام مصادیق موضوع و محمول مدنظر باشند؛ می‌دانیم که سور کلی تمام مصادیق موضوع را دربرمی‌گیرد و نسبت سالبه تمام مصادیق محمول را شامل می‌شود.
قضیه «هیچ الف + ب + نیست (سالبه کلیه)» تمام مصادیق موضوع و محمول را در بر می‌گیرد.
(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۵۷- گزینه «۳»

در گزینه «۳» مقدمات استدلال اول یک قیاس شکل سوم را تشکیل می‌دهند؛ زیرا حد وسط (برنامه) در هر دو مقدمه در جایگاه موضوع قرار دارد، اما مقدمات استدلال دوم یک قیاس شکل چهارم را تشکیل می‌دهند؛ زیرا حد وسط (استدلال) در مقدمه اول در جایگاه موضوع و در مقدمه دوم در جایگاه محمول قرار دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو قیاس شکل سوم هستند.
گزینه «۲»: هر دو قیاس شکل اول هستند.
گزینه «۴»: هر دو قیاس شکل چهارم هستند.
(منطق، قیاس اقترانی، صفحه ۷۳)

۱۵۸- گزینه «۱»

در قضایای سالبه کلیه و شخصیه سالبه، موضوع و محمول دارای علامت مثبت هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: بعضی مصادیق موضوع و بعضی مصادیق محمول / همه مصادیق موضوع و بعضی مصادیق محمول
گزینه «۳»: همه مصادیق موضوع و محمول / همه مصادیق موضوع (مفهوم جزئی یک مصداق دارد) و برخی مصادیق محمول
گزینه «۴»: همه مصادیق موضوع و بعضی مصادیق محمول / همه مصادیق موضوع و محمول
(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۵۹- گزینه «۲»

(پرگرل رهیمی)

یکی از شرایط اعتبار قیاس، این است که هر دو مقدمه نباید سالبه باشند. (تأیید ج) همچنین طبق شرط سوم اعتبار قیاس، هر کدام از موضوع یا محمولی که در نتیجه علامت مثبت دارند، در مقدمات نیز باید علامت مثبت داشته باشند. (تأیید و)

بررسی سایر موارد:

(الف) حد وسط در هر دو مقدمه باید مثبت باشد:

این شرط نادرست است. شرط معتبر بودن قیاس این است که حد وسط حداقل در یکی از مقدمات مثبت باشد، نه در هر دو مقدمه. بنابراین الزاماً حد وسط هر دو مقدمه علامت مثبت ندارند.

(ب) محمول در نتیجه باید مثبت باشد:

این شرط صحیح نیست. محمول نتیجه قیاس می‌تواند مثبت یا منفی باشد و این شرط جزء شروط اعتبار قیاس نیست.

(د) موضوع و محمول نتیجه نباید منفی باشند:

این شرط نادرست است. نتیجه قیاس می‌تواند موضوع یا محمول منفی داشته باشد؛ شرط اعتبار مربوط به علامت مثبت موضوع و محمول در نتیجه و مقدمات است، اما منفی بودن آنها مانع اعتبار نمی‌شود.

(ه) حد وسط حداکثر در یکی از مقدمات مثبت باشد:

این شرط غلط است. شرط دوم معتبر بودن قیاس این است که حد وسط حداقل در یکی از مقدمات مثبت باشد؛ اما نمی‌گوید حداکثر در یکی مثبت باشد، یعنی می‌تواند در هر دو هم مثبت باشد.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه ۷۷)

۱۶۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

گزینه «۴» هر سه شرط اعتبار قیاس را دارد؛ زیرا مقدمه اول آن موجب است (شرط اول). حد وسط در مقدمه دوم دارای علامت مثبت است (شرط دوم). «تصور» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه نیز دارای علامت مثبت است و «استدلال» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه نیز دارای علامت مثبت است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «فکر» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۲»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «دارای قانون» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۳»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «پستانداز» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ تا ۷۹)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

به دلیل وجود منابع بیکار و غیرفعال، کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار می گیرد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱» کشور در شرایط رکود اقتصادی قرار دارد.

گزینه ۳» اقتصاد کشور منابع غیرفعال دارد و به راحتی می تواند با استفاده از این منابع غیرفعال، کالا و خدمات زیادی تولید کند.

گزینه ۴» اقتصاد منابع غیرفعال دارد و نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۳ و ۸۵)

۱۶۲- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

گزینه ۲ (ایجاد نهادهای توانمندسازی) جزو اقدامات مردمی برای مقابله با فقر است، نه سیاست دولتی.

سیاست های فقرزدایی دولتها: حمایت از شرکت های تولیدی، مبارزه با فساد، ثبات قوانین و بهبود فضاهای کسب و کار، تثبیت قیمت ها

مردم می توانند از طریق: ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمک های مردمی، تأسیس صندوق های قرض الحسنه و فعالیت های جهادی از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری محافظت کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۹۰)

۱۶۳- گزینه ۲»

(مهرداد ضیائی)

سعید به دلیل عدم تطابق مهارت ها بیکار است (بیکاری ساختاری) و نازنین نیز تا زمانی که دوباره استخدام شود، بیکار خواهد بود (بیکاری اصطلاحی).

توجه کنید طبق تعریف، کسانی را که از جستجوی شغل دلسرد شده اند بیکار محسوب نمی کنند! همچنین افراد بازنشسته در جمعیت غیرفعال دسته بندی می شوند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۵ تا ۸۷)

۱۶۴- گزینه ۱»

(محمدرحیم متولی)

الف) بیکاری تأثیری منفی بر بودجه دولت (کسری بودجه) دارد. میزان بالای بیکاری، دولت را مجبور می کند تا پول بیشتری را صرف برنامه های اجتماعی مانند بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانواده های نیازمند کند؛ در حالی که درآمد مالیاتی دولت به دلیل بیکار بودن کارگران و کاهش تولید شرکت ها کاهش یافته است.

ب) روش کلی در تعیین میزان فقر آن است که نیازمندی های افراد و یا خانوار را با توانمندی های آنان برای دستیابی به آن نیازها مقایسه کنیم.

ج) فقر نسبی: کافی بودن یا نبودن این شاخص ها به وضعیت نسبی و رفاه گروه ها و طبقات مختلف مردم برمی گردد. به عنوان مثال: نواحی ای مانند شهر و روستا که از نظر سطح رفاه یکسان نیستند، این وضعیت صدق می کند. میزانی از سلامت که برای یک خانوار روستایی ایده آل و مطلوب است، برای خانواده شهری ناچیز تلقی می شود و بر اساس آن خود را فقیر می دانند. (این وضعیت منجر به تعریف فقر نسبی شده است.)

در فقر نسبی، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم صورت می گیرد و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان های مختلف متفاوت خواهد بود.

- با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. در نتیجه مفهوم فقر مطلق به کار گرفته می شود. مطابق با فقر مطلق، می توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۸ و ۸۹)

۱۶۵- گزینه ۳»

(آفرین ساهری)

الف) در نقطه A میزان عرضه نیروی کار ۸۰ هزار نفر است، یعنی ۸۰ هزار نفر در این دستمزد حاضر به کار خواهند بود اما میزان تقاضا از سمت کارفرمایان تنها ۲۰ هزار نفر است. در نتیجه ۶۰ هزار نفر (۸۰ - ۲۰ = ۶۰) در این نقطه بیکار خواهند بود.

ب) در سطوح دستمزد بالای دستمزد تعادلی بازار با کمبود تقاضا یا مازاد عرضه مواجه می شود. تعداد زیادی از افراد حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند ولی کارفرمایان تمایلی به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد ندارند.

ج) نمودار صعودی نشان دهنده میزان عرضه نیروی کار توسط کارگران است. همان طور که می بینید انتهای این نمودار در قیمت ۵ میلیون تومان قرار دارد. یعنی در این قیمت عرضه نیروی کار صفر است و هیچ یک از افراد حاضر به کار نخواهند شد.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۶ و ۸۷)

۱۶۶- گزینه ۱»

(قارچ از کشور تیرماه ۱۴۰۳)

الف) بیکاری دوره ای: بیکاری ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می یابد و به همین دلیل شرکت ها استخدام خود را متوقف می کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می کنند.

ب)

میلیون نفر ۱۲ = ۳ + ۹ = جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

درصد ۲۵ = $\frac{۳}{۱۲} \times ۱۰۰$ = $\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$ = نرخ بیکاری

(ج)

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور
 جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر $\Rightarrow$
 میلیون نفر $35 = 10 - 45$
 جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر
 جمعیت فعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت غیرفعال $\Rightarrow$
 میلیون نفر $23 = 12 - 35$
 (اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۶۷- گزینه «۳»

وسیله پس انداز و حفظ ارزش: شما نیازهای گوناگونی دارید که با پرداخت پول آن‌ها را برطرف می‌کنید. بعضی نیازها هر روزه و بعضی در طول زمان پیش می‌آید و فرد همواره باید مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کند. علاوه بر هزینه‌های روزمره، برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی‌ای نیز هست که در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید. همچنین برخی اوقات افراد تمایل دارند بخشی از ثروت و دارایی خود را به شکل پول نگه دارند.
 (اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۱۶۸- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌ها:
 گزینه «۱»:

$$\frac{\text{سپرده‌های دیداری (جاری)}}{2} = \frac{\text{موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت}}{2}$$

$$= \frac{200}{2} = 100 \text{ واحد پولی}$$

تکنیک: حساب‌های جاری اشخاص همان سپرده‌های دیداری است.

= شبه پول

موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت

$$\text{واحد پولی } 500 = 100 + 400$$

گزینه «۲»:

$$\text{واحد پولی } 400 = \frac{1200}{3} = \frac{\text{موجودی اسکناس‌ها}}{3} = \text{مسکوکات}$$

$$\text{واحد پولی } 800 = 2 \times 400 = 2 \times \text{ارزش مسکوکات} = 2 \times \text{چک پول‌ها}$$

چک پول‌ها + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول

$$\text{واحد پولی } 2600 = 1200 + 400 + 200 + 800 = \text{حجم پول}$$

گزینه «۳»:

$$\text{واحد پولی } 3100 = 2600 + 500 = \text{شبه پول} + \text{حجم پول} = \text{نقدینگی}$$

حجم نقدینگی می‌تواند کم یا زیاد شود. در بیشتر موارد حجم نقدینگی در کشورها با افزایش روبه‌روست. افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از عملکرد بانک‌هاست.

گزینه «۴»: حجم پول برابر با موجودی اسکناس‌ها و مسکوکات، چک پول‌ها و سپرده‌های دیداری است. بنابراین موجودی حساب‌های پس‌انداز در آن محاسبه نمی‌شود.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۱۶۹- گزینه «۳»

(کنکور اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ - نوبت اول)
 = درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده در سال ۱۳۸۳

$$100 \times \frac{\text{شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال } 1383 - \text{شاخص قیمت‌ها در انتهای سال } 1383}{\text{شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال } 1383}$$

$$\frac{30}{100} = \frac{x - 360,000}{360,000} \Rightarrow 360,000 \times \frac{3}{100} = x - 360,000$$

$$\Rightarrow 108,000 = x - 360,000 \Rightarrow x = 468,000 \text{ تومان}$$

(نکته: شاخص قیمت‌ها در انتهای سال ۸۳ = شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال ۸۴)
 راه‌حل ساده‌تر:

نرخ تورم برابر با ۳۰ درصد است که به‌صورت اعشار می‌شود: $\frac{3}{10}$ و سپس با یک جمع می‌کنیم و برابر می‌شود با: $\frac{13}{10}$

حال شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال را داریم و باید شاخص قیمت‌ها در انتهای سال را به‌دست بیاریم. در این حالت باید شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال را در عدد به‌دست آمده $(\frac{13}{10})$ ضرب کنیم:

$$1/3 \times 360,000 = 468,000$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۷۰- گزینه «۳»

(اسان عالی‌نژاد)
 الف) گاهی علت تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد است. این فزونی تقاضا بر عرضه به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند. در این مواقع دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد: روش اول آن است که ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد؛ اما از آنجا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند. ب) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، معمولاً سیاست‌های پولی انبساطی (افزایش حجم پول در گردش) اعمال می‌شود. در این حالت بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به‌طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

.....

دفترچه پاسخ

**آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۳۱ مرداد**

**تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه**

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۱»

(فامد کریمی)

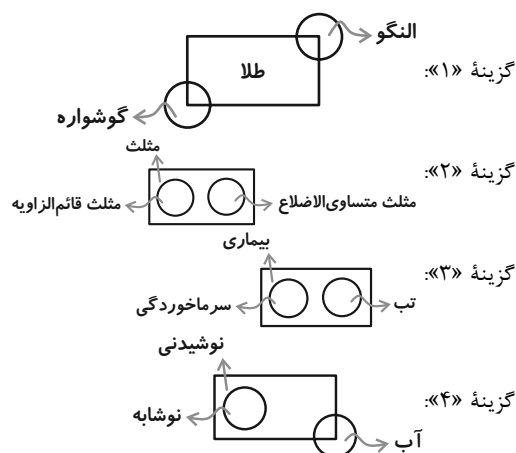
شکل درست ابیات:

- (و) آن شنیدم که گفت پشه به کیک / بامدادان پس از سلام علیک
(ه) ای عجب من بدین سیه رختی / تو بدان فرهی و خوشبختی
(ب) تو چنانی و من چنین ز چه روی؟ / تو طربناک و من غمین ز چه روی؟
(الف) کیک چون ماجرای پشه شنف / زیر لب خنده ای زد آن گه گفت
(د) من به هنگام کار خاموشم / بسته لب پای تابه سر گوشم
(ج) ای پسر رو خموش باش چو کیک / تا نخواندت کسی، مزین لبیک
(ترتیب بملات، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۱»

(کتاب استعداد تحلیلی هوش کلامی)

برخی گوشواره ها و برخی النگوها از طلا هستند و برخی هم نه. همچنین هر طلایی، النگو یا گوشواره نیست. پس رابطه بین این واژه ها مثل شکل صورت سؤال است.
رابطه بین واژه ها در دیگر گزینه ها نیز با شکل های جداگانه ای نشان داده می شود:

(انساب اربعه، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۲»

(کتاب استعداد تحلیلی هوش کلامی)

در همه گزینه ها، یکی از کلمه ها از ریشه فعل گذشته و دیگری از ریشه فعل حال تشکیل شده است، به جز گزینه «۲»:
بینا: بین (ریشه فعل حال) + ا - دیدنی: دید (ریشه فعل گذشته) + نی
پرستنده: پرست (ریشه فعل حال) + نده - پرستار: پرست (ریشه فعل حال) + ار
گویا: گوی (ریشه فعل حال) + ا - گفتنی: گفت (ریشه فعل گذشته) + نی
رونده: رو (ریشه فعل حال) + نده - رفتار: رفت (ریشه فعل گذشته) + ار
(ساقتمان واژه ها، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۴»

(ممد اصفهانی)

متن از چند مشخصه بررسی های مبتنی بر آرکی تایپ سخن می گوید که رنگ هم از آن هاست، پس در نقدهای ادبی متگی بر مفهوم آرکی تایپ می توان آن ها را نیز بررسی کرد.
متن نمی گوید نمادها باید در همه فرهنگ ها و در همه ادراک ها یکسان باشد تا در ضمیر ناخودآگاه جمعی قرار گیرد. همچنین بحث از «ضمیر ناخودآگاه شخصی» با بحث از «ضمیر ناخودآگاه جمعی» متفاوت است، پس نمی توان گفت یونگ و مکتب او در بررسی ضمیر ناخودآگاه در آثار ادبی، از اولین ها بوده اند.

(تکمیل متن، استدلال هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۲»

(ممد اصفهانی)

متن از «جهانی های معنایی» صحبت می کند که قواعدی هستند که ساختار واژگان را در همه زبان ها تعیین می کنند. در انتهای متن، از تفاوت های زبان ها سخن گفته شده است اما پس از کلمه «ولی» باید مطلبی باشد که وجود این شباهت های قواعدی را در زبان ها نشان دهد. تنها گزینه «۲» است که چنین معنایی دارد.

(تکمیل متن، استدلال، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۴»

(ممد اصفهانی)

قطعه ابونصر فراهی، از وجود حروف عله می گوید که با مثال های آن می توان فهمید این حروف «و، ا، ی» است. از همان بیت نخست نیز مشخص است که فراهی، شناخت «دال» و «ذال» را از شروط فصاحت دانسته است. معلوم است که علم به وجود حروف عله مربوط به دوران متأخر نیست، از «دال» و «ذال» غیرپایانی صحبت نشده است، و واژه هایی هست که «دال» در حرف پایانی آن هاست و تغییر یافته از «ذال» نیست.

(تکمیل متن، استدلال، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۴»

(کتاب استعداد تحلیلی هوش کلامی)

عبارت گزینه «۴» با نگاهی ناخوشایند، همه را به یک چشم می بیند و می گوید هر کسی را می توان به شکلی برای انجام کاری تطمیع کرد و از آن بهره برد. دیگر عبارات می گویند هر چیزی جای مخصوص به خود را دارد و نباید آن ها را به جای هم به کار برد.

(قرابت معنایی، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممدری)

سن علی، میلاد و داریوش را به ترتیب A، M و D در نظر می گیریم:
 $(A - 2) = 3(M - 2 + D - 2) \Rightarrow A = 3M + 3D - 10$
 $(A + 2) = 8((M + 2) - (D + 2)) \Rightarrow A = 8M - 8D - 2$

(فاطمه راسخ)

۲۶۲- گزینه «۴»

عددهای ممکن با شرایط گفته شده، یکی از حالات زیر هستند که در آن‌ها دست کم ۳ یا ۶ وجود دارد. دقت کنید که می‌توان جای یکان و هزارگان را با هم و جای دهگان و صدگان را با هم عوض کرد.

۳۱۲۴/۲۱۳۹/۳۱۴۸/۴۱۶۹/۴۲۳۹/۸۲۴۶/۹۲۶۸/۹۳۴۸

(حقیقت‌یابی، یکان، بخش‌پذیری، هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه راسخ)

۲۶۳- گزینه «۱»

عددهای ۱ و ۵ و ۷ و ۸ در عدد نیستند. عددهای صفر و چهار نیز قطعاً در عدد هستند. پس باید دو رقم دیگر را با دو تا از اعداد ۲، ۳، ۶ و ۹ کامل کنیم. می‌دانیم مجموع ارقام عددی که بر ۹ بخشپذیر است، مضرب ۹ است. اکنون مجموع دو رقم معلوم است: $۴+۰=۴$ تنها حالت ممکن آن است که دو عدد دیگر ۲ و ۳ باشد.

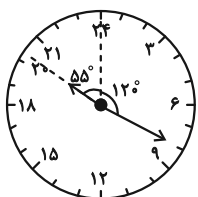
$$۰+۲+۳+۴=۹ \Rightarrow \text{اختلاف} = ۴-۳=۱$$

(حقیقت‌یابی، یکان، بخش‌پذیری، هوش منطقی ریاضی)

(ممیر کنی)

۲۶۴- گزینه «۴»

در ساعت $۲۰:۲۰$ ، عقربه دقیقه‌شمار به اندازه $\frac{1}{3} = \frac{20}{60}$ از صفحه را چرخیده است. کل صفحه ۳۶۰° است پس عقربه دقیقه‌شمار $۱۲^\circ = (\frac{360}{3})$ از خط قائم دور شده است. فاصله بین دو عدد در این ساعت، $۱۵^\circ = (\frac{360}{24})$ است. عقربه ساعت‌شمار بیست دقیقه پس از ساعت بیست، به اندازه $۵^\circ = (\frac{2}{60} \times ۱۵^\circ)$ از ساعت ۲۰ دور شده است. فاصله ساعت ۲۰ تا خط قائم، $۶۰^\circ = ۴ \times ۱۵^\circ$ است. پس فاصله عقربه ساعت‌شمار تا خط قائم، $۵۵^\circ = (۶۰-۵)$ است. پس زاویه بین دو عقربه $۱۷۵^\circ = ۵۵+۱۲۰$ است.

(ساعت، هوش منطقی ریاضی)

$$\Rightarrow 3M + 3D - 10 = 8M - 8D - 2 \Rightarrow 11D = 5M + 8$$

حال M را حدس می‌زنیم، تا جایی که $\frac{5M+8}{11}$ عدد طبیعی یک‌رقمی شود. اگر $M=۵$ باشد، $D=۳$ و در نتیجه $A=۱۴$ است. در نتیجه:

$$\text{الف: } A - M = ۹$$

$$\text{ب: } M - D = ۲$$

(کفایت داده، هوش منطقی ریاضی)

(ممیر اصفهانی)

۲۵۹- گزینه «۲»

فرض کنید طول طناب a باشد. در مربع، محیط a ، پس طول ضلع‌ها هر کدام $\frac{a}{4}$ و مساحت $\frac{a^2}{16}$ خواهد بود. حال فرض کنید مستطیلی بسازیم. اگر این مستطیل، عرضی داشته باشد که x واحد از ضلع مربع کوچک‌تر باشد و طولی داشته باشد که به همین اندازه از ضلع مربع بزرگ‌تر باشد، عرض و طول آن $(\frac{a}{4} - x)$ و $(\frac{a}{4} + x)$ خواهد بود و مساحت آن به اندازه x^2 واحد کمتر از مربع خواهد بود:

$$(\frac{a}{4} + x)(\frac{a}{4} - x) = \frac{a^2}{16} - x^2$$

(کفایت داده، هوش منطقی ریاضی)

(ممیر کنی)

۲۶۰- گزینه «۱»

حسن به تنهایی در هر ساعت $\frac{1}{24}$ از کار را انجام می‌دهد:

$$\frac{1}{24} + x = \frac{1}{16} \Rightarrow x = \frac{1}{16} - \frac{1}{24} = \frac{1}{48}$$

پس محمود به تنهایی در هر ساعت $\frac{1}{48}$ از کار را انجام می‌دهد، یعنی کل کار را در ۴۸ ساعت.

$$\frac{1}{48} + y = \frac{1}{12} \Rightarrow y = \frac{1}{12} - \frac{1}{48} = \frac{3}{48} = \frac{1}{16}$$

پس علی به تنهایی در هر ساعت $\frac{1}{16}$ کار را انجام می‌دهد، یعنی کل کار در ۱۶ ساعت.

(کفایت داده، هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه راسخ)

۲۶۱- گزینه «۱»

عدد مضرب پنج است، پس یکان صفر است. دقت کنید عدد ۵ را نداریم. اگر رقم‌های دهگان و صدگان هشت واحد اختلاف داشته باشند، قطعاً یک و نه هستند. بسته به جایگاه این دو عدد، هزارگان ممکن است سه یا هفت باشد، اما عدد ۷ ممکن نیست. پس فقط ۳۱۹۰ ممکن است.

(حقیقت‌یابی، یکان، بخش‌پذیری، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممدری)

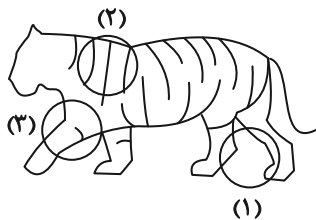
دفتر و کتاب هر دو یک حرف را می‌زنند و چون یک دروغگو داریم، قطعاً دروغ نمی‌گویند هر دو نو هستند، پس خودکار هم راست می‌گوید و نو است، پس روپوش هم راست می‌گوید و نو است و گوشی دروغگو است.

(حقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

دیگر گزینه‌ها در شکل صورت سؤال:

(یزدایی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

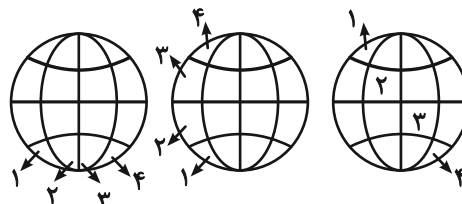
در سمت چپ خط عمودی هر ردیف از الگوی صورت سؤال، هر شکلی که کم‌تر آمده است در سمت راست خط عمودی هم تکرار شده است. در ردیف پایینی نیز سه بار، دو بار و فقط یک بار آمده است، پس این شکل آخر را در سمت راست خط عمودی تکرار می‌کنیم.

(الگوی فنی، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

سه طرح در شکل صورت سؤال در حرکتند و در شکل پنجم به جای نخست خود برمی‌گردند.

(الگوی فنی، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۱»

(ممیر کتبی)

از تکرار کدها می‌فهمیم که تعداد ضلع‌ها یا پاره‌خط‌ها مهم است:

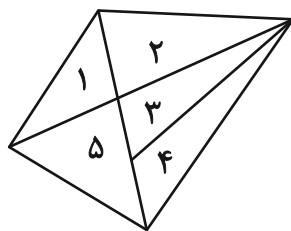
$$\left. \begin{array}{l} i \Rightarrow \text{عددهای زوج} \\ B \Rightarrow \text{عددهای مضرب ۳} \\ A \Rightarrow \text{عددهای مضرب ۴} \\ D \Rightarrow \text{عددهای اول} \end{array} \right\} \Rightarrow 12 = BAi$$

(کرکذاری، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۳»

(غریزاد شیرممدری)

مثلث‌های شکل:

(۱), (۲), (۳), (۴), (۵), (۱, ۲), (۱, ۵), (۲, ۳), (۳, ۴)

(۲, ۳, ۴), (۳, ۴, ۵)

(شمارش، هوش غیرکلامی)